

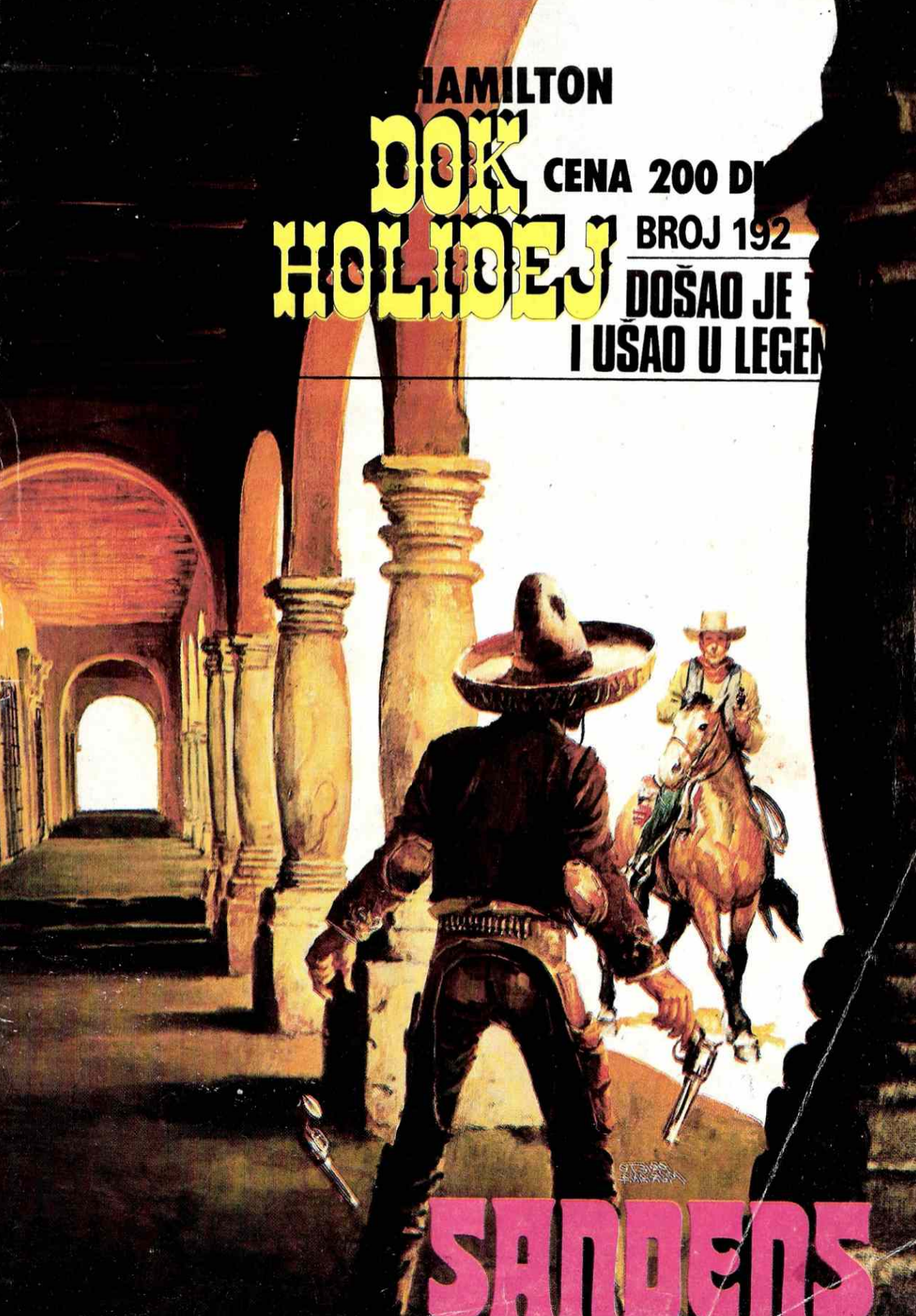
HAMILTON

DOCK HOLLIDAY

CENA 200 D

BROJ 192

DOŠAO JE
I UŠAO U LEGEN

SADDENS

★ **DOK HÓLIDEJ** ★

BROJ 192

KIRK HAMILTON

SANDENS

NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA
DOK HOLIDEJ
Broj 192

Glavni i odgovorni urednik:
Slavko DRAGINČIĆ

Urednik:
Zorica ĆIRIĆ

Naslov originala:
Kirk Hamilton
A MAN CALLED SUNDANCE

Recenzija:
Radomir MILOSAVLJEVIĆ

Adaptacija i prevod:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor:
Sava DAMJANOV

Tehnički urednik:
Lajoš ILEŠ

Korektori:
Julijana KARDOŠ
Valerija MILANOVIĆ

Štampa: 25. II 1987.
Tržište: 7. III 1987.

Izdaje i štampa NIŠRO FORUM — OUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik Zorica ĆIRIĆ. Naslov originala: Kirk Hamilton — A MAN CALLED SUNDANCE. Copyright: UNIVERSUM PRESS.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73. od 10. maja 1973. godine.

Od ranog jutra sipao je u sebe znatne količine viskija i oko podne bio je već zreo za pravljenje izgre-da, uključujući i one najteže, koji se najčešće završavaju tragično. Niko u Amarilu nije znao da se taj čovek zove Sandens, ali ovi koji su sedeli u salunu zapažali su da je u krajnje rdavom raspoloženju, toliko rdavom da njegovo ime nije bilo bitno.

Oni mudriji su blagovremeno is-pili svoje piće i udaljili se pre nego što su počele da vreću varnice, ali krčmar, pomoćni konobar, kockari, klavirista i nekoliko jako našminkanih zabavljačica, očnih kapaka crve-nih od umora, nisu imali izbora. Oni su morali da ostanu gde su.

Kao da se diže iz grotla u zemlji, Sandens se ispravio, krupan, miši-ćavo građen, sa masnim uvojcima duge crne kose, koji su ispod zaba-đenog šešira padali pored ušiju. Oči su mu bile zle i sive kao skrama smrznute magle u zimsko jutro, a bradu je držao agresivno isturenu. Nosio je samo jedan revolver teškog kalibra, sa uglačanom drškom od tamnog drveta i sjajnim mesinganim ukrasom na njoj kao kontrastom. Futrola revolvera bila je podmazana uljem radi nesmetanog klizanja, a u pojasu je nosio niz rezervnih metaka. Opasač je morao biti težak, ali on ga je nosio lako oko uzanih bedara, tako da je izgledalo kao da je opasač sastavni deo čoveka.

Preleteo je pogledom po odaji i ispratio poslednjeg pijanca, koji je žurnim korakom izašao. Krčmar je izbegao da ga pogleda u oči i uzevši čašu, počeo da je čisti pazeći da

ostane bokom okrenut prostoriji ka-ko bi u ogledalu mogao da prati svaki Sandensov pokret. Klavirista je liznuo suve usne i prošetavši prstima po dirkama, tiho zasvirao neku melodiju. Salunske dame su se dosađivale za stolom u uglu, a dva kockara-nameštenika saluna dokono su češljala špil karata. Ali, svaki pokret prestao je kada je Sandens prešao preko odaje. Crnčevi prsti mlitavo su klonuli sa dirke klavira, a kada se visoki došljak nadneo nad njega i pokazujući prstima niz belih dirki, unco mu se u lice, klavirista je uplašeno zakolutao očima.

— Sviraj! — rekao je visoki došljak, ali je čak i tu jednu reč izgo-vorio zaplićući jezikom.

Crnac je počeo da svira, ali je u nervozni odsvirao nekoliko pogreš-nih nota. Sandens se namrštio.

— Rekao sam ti da sviraš, davole! Da sam hteo da slušam zbrku glupih zvukova, ja sam to mogao i sam da izvedem. Evo ovako.

Njegova stisnuta pesnica spustila se nekoliko puta na dirke i iz uzdr-manog klavira poleteli su dishar-monični tonovi, odjekujući duž sa-luna. Crnac se zgrčio na stolici i siv u licu, pogledao odozdo opasnog nasilnika.

— A sad mi odsviraj nešto lepo! Sviraj „Unija zauvek“!

Crnac je širom razrogačio oči i kratko pogledao salunske dame i dva kockara. Niko od njih nije re-kao ništa, ali sasvim sigurno da im se nije dopadala pomisao da će u ovom salunu odjeknuti zvuci omra-žene ratne pesme Jenkija. Ali, ko je smeo da pomisli da se suprotstavi

Sandensu! Dok je očekivao da Crnac počne da svira, njegova ruka počivala je na dršci revolvera. Crnac je liznuo usne, zakašljao se i počeo da svira, ali vrlo tiho. Sandens ga je na to odalamio rukom po uhu.

— Glasnije, do đavola!

Klavirista je žustrije polegao po klaviru i Sandens je zadovoljno klimnuo glavom i istovremeno počeo da diriguje rukama.

— ... „Hura, momci, hura!“ — zaurao je odjednom i pogledao dame u uglu. — Hajde, šta je? Nemojte sedeti tamo. Pridite ovde i pevajte!

Zabavljačice su ga zbunjeno pogledale u očekivanju da ona druga odgovori na njegov zahtev. Konačno je ridokosa progovorila piskavim glasom. — Mi... ne znamo reći. To je pesma Jenkija.

— A šta je, do đavola, u tome loše? — prasnio je Sandens. — To je najbolja pesma na svetu — zabacivao je glavu unazad i ponovo otpjevao promuklim glasom prvu strofu pesme, gurajući pesnicom Crnca da ga na klaviru prati. — „Unija zauvek, hura, momci, hura!“ A tako ja, u stvari, tačno i osećam. Unija zauvek — pljunuo je na pod i izazovno pogledao dva nameštenika kuće, koji su sleđeni sedeli za stolom. — Neka se nosi u pakao ova buntovnička zemlja. Zemlja mešanica kukavica i psalmopevaca! Neke ide do đavola sve što je južno od linije Menson-Dikson!

Jedan od kockara, čovek po imenu Lord, usiljeno se osmehnuo. — Hej, čoveče, vi kao da ste zaboravili da je rat završen pre dvadeset godina! Nećete valjda početi još jedan rat, nadam se da nećete!

Sandens se uputio ka kockarskom stolu i klavirista je odahnuo što je nasilnikova pažnja prešla na nekog drugog. Pridigao se sa stolice spre-

majući se da šmugne iz odaje čim mu se za to ukaže prilika.

Sandens se zaustavio pored stola za kojim su sedeli kockari i prostrelivši pogledom obojicu, zaustavio pogled na Lordu.

— Da — rekao je kratko. — Da, nameravam da počnem još jedan rat. Zašto ne pokušaš da me sprečiš, bundžijo?

Lord je liznuo usne i usiljeno se osmehnuo. — Pa, ovaj... vidite, ja u stvari nisam južnjak. Ja sam rodom iz Virdžinije...

— A, prokleti prevrtljivac! Ti si od onih koji su sa plota posmatrali i čekali da se stvar završi. Vi ste čak gori od ovih buntovničkih pasa! — pljunuo je besno i kasnije, kada su prepričavale taj doživljaj, zabavljačice su se klele da nisu nj vidеле kada je pomerio ruku i izvadio revolver, ali njegov „kolt“ je istog trenutka grmnuo i Crnac, koji je na prstima pokušavao da se izvuče na zadnja vrata, kriknuo je prestravljeno kada se kuršum zario u pod pored njegovih nogu. Iverke sa poda poletele su uvis, a Crnac je poskočio čitav metar unazad i ostao tako zgrčen, zureći izbezumljenim očima u revolveraša.

— Stoj gde si, crnjo! — procedio je Sandens režeći kroz zube. — Zbog tvoje pasje sorte taj rat je i počeo. Celu porodicu sam izgubio zbog vas ništarija! — nasmejjao se kratko i giasno. — Kako ti se to svida, a? Zbog vas ništarija! — glas mu je odjednom postao oštiji i grublji. — Ne čujem te da se smeješ na ovu opasku, crnjo!

Crnac se usiljeno nasmejjao, a Sandens se tog trenutka naglo okrenuo „kolt“ u njegovoj ruci ponovo je planuo. Zabavljačice su vrisnule, a krčmar je smrskanog lica poleteo unazad, ispalivši istovremeno hitac iz skraćene dvocevke koju je izvukao ispod tezge i od čijeg gromkog

udara su se potresli zidovi i zazvečali prozori saluna. Od udarca tela u policu na zidu čaše i flaše su popadale i njihov zveket i lomljava stakla prigušili su krik uplašениh žena.

Sandens se okrenuo i pogledao kockare u trenutku kad su ovi ustali sa stolica. Lord je već bio zavukao ruku pod sako i Sandens se zlobno osmehnuo na njega.

— Hajde, uzmi to što si hteo, bundžijo. Ali za tebe bi bilo bolje da to bude lako za gutanje, jer to što izvučeš iz džepa ja ću ti odmah nabiti u grlo!

Lord je progutao vazduh i pustio da mu ruka mlitavo padne pored tela. Onaj drugi kockar digao je ruke do visine ramena. Crnac je i dalje stajao u istom zgrčenom položaju, kao da je sleden, nemoćan da spreči cvokotanje zuba. Na taj prizor naišao je šerifov zamenik Morgan Lorens kada je, dotrčavši iz zatvorske zgrade, pogledao preko leptir vrata u unutrašnjost saluna.

Mada nije obraćao pažnju na ono što se napolju događa Sandens je čuo žagor glasova građana okupljenih iza predstavnika vlasti. Pošao je nekoliko koraka i naslonio se leđima na šank. Sa tog mesta mogao je da drži na oku kockare, salunske zabavljačice i klaviristu, a isto tako i leptir vrata. Mogao je otuda da vidi Lorensovu glavu i ramena, ali ne i šerifsku zvezdu prikopčanu na prsa njegovog prsnika, jer se zvezda nalazila u visini zatvorenih leptir vrata.

— Želite li da uđete unutra, mister? — pozvao je Sandens mladog šerifovog zamenika.

— Ne bih to hteo — odgovorio mu je Lorens. — Ali, želeo bih da vi izadete ovamo. Bez tog revólvera.

Sandens se glasno nasmejao. — To biste želeli, dakle?

— Da, to. Šta vi na to kažete?

— A šta mislite o ovome? —

Sandens je opalio iz revólvera. Komadić drveta na leptir vratima se polomio, iverke i prašina poleteli su oko vrata i Lorens je odskočio. Građani oko njega raspršili su se na sve strane. Od udara kuršuma vrata su se zaljuljala i kroz odškrinuta vrata Sandens je ugledao zvezdu na Lorensovим prsima. Zažmirio je zlobnim očima. — Aha, vidim. Ti si, dakle, predstavnik zakona? Možda je onda bilo bolje da sam ovaj kuršum usmerio direktno u tebe.

Lorens je bio potresen i uplašen ovom direktnom pretnjom, ali je stisnuo zube i lagano otvorio jedno krilo leptir vrata. Bio je bled u licu, nozdrva raširenih kao da želi da lakše udahne vazduh i kasnije je neko rekao da je podrhtavao, ali ipak nije odustao. U tom trenutku on je bio jedini predstavnik zakona u gradu i smatrao je da, bez obzira na sve, mora preuzeti na sebe da smiri tog pijanog revólveraša. Bio je uplašen, ali nije dopustio da ga to omete u vršenju dužnosti. Pročistio je grlo i mirnim glasom obratio se revólverašu.

— Hajdete, mister, nemojte sebi praviti još veću nevolju. Vratite lepo taj revólver u lutrolu i dodite ovamo, pa ćemo stvar raspraviti.

— Što mu gromova, dečko, ti zaista imaš srca! Nemaš pameti, ali imaš mnogo srca. I mnogo hrabrosti. Ali, pretpostavljam da sigurno ne znaš ko sam ja, zar ne? — obuhvatio je pogledom odaju, a zatim pogledao iza šerifa gomilu posmatrača spremnih da na prvi znak nasilja ponovo pobegnu glavom bez obzira, ali koji su ipak hteli da ne propuste ništa od ponuđenog spektakla. — Ne, nijedan od vas bundžija ne može da zna. Ovo je moj teren. Ali, da je neko od vas bio gore na severu, tamo u pravoј zemlji, vi biste me dobro znali i tresle bi vam se pantalone pri samom pomenu mog imena, ko-

je je, uzgred da vam kažem, Sandens. Samo Sandens. Ništa ni pre ni posle toga. A kad bih ja bio čovek koji pati od beleženja rekorda, mislim da bi drška mog revolvera izgledala prilično jadno zbog silnih zareza kojima bi se mogli obeležiti svi oni koje je taj moj revolver poslao na drugi svet — pogledao je žmireći Lorensa. — Jesi li čuo nešto o meni, zameniče?

— Možda — rekao je Lorens. — Kao da se prisećam tog imena. Nešto malo.

Sandens je planuo rumenilom i uozbiljio se. — Nešto malo? Ti kao da teraš šegu sa mnom, dečko.

— Ne. Cini mi se da se prisećam kako sam nešto čitao o vama, ali to je bilo dosta davno i ne mogu sada tačno da se setim. Ali to nema nikakvog značaja, Sandense. Ipak želim da dodete ovamo.

— Onda ti dodi ovamo da me izvedeš, zameniče — pozvao ga je Sandens hrapavim glasom i digavši levu ruku, napravio šipak. — Dodi ovamo. Dodi da me uhapsiš. Ali, čim zakoračiš kroz vrata u ovu prostoriju, bolje bi bilo da potegneš revolver.

Lorens se trgao i ostao kao paralizan, svestan da su oči građana upravljene u njega. Pogledao je one unutra i zapazio da se niko od njih nije ni makao. Zaključio je da su i oni previše uplašeni.

— Čujte, ne želim da se ovo pretvori u obračun revolverima — rekao je i odmah porumeneo do ušiju kada je na Sandensovom licu ugledao zloban podrugljiv osmeh.

— Kladim se da to zaista ne želiš, šerife!

— Hoću da kažem kako nema potrebe da dođe do pucanja; nema smisla da neko bude povređen ili...

— Ja neću biti povređen — presekao ga je Sandens samouvereno.

— Neko od nas dvojice će biti —

nastavio je Lorens uporno, pustivši da se krilo leptir vrata zatvori nekoliko santimetara u nadi da će tako zakloniti lagani pokret njegove desne ruke, koju je pružio ka revolveru u futrolu. — Ako dođe do obračuna, mislim. Ali, za to nema nikakve potrebe. Odložite lepo taj vaš revolver i ako već tako želite, ja ću doći тамо, ali ipak možemo razgovarati kao razumni ljudi i kao razumni ljudi rešiti stvar. Sta kažete na to, Sandense?

Revolveraš je, žmireći očima, netremice gledao šerifovog zamenika. Leptir vrata bila su tako zatvorena da je kroz proreze između dasčica zapazio šerifov krišom učinjen pokušaj da lagano izvuče svoj „kolt“ iz futrole. Sandens se tada osmehnuo, okrenuo svoj „kolt“ oko prsta i spustio ga da u okretanju uleti u futrolu na njegovom bedru. Odmah zatim udaljio je obe ruke od tela.

— Sta kažeš na ovo? — zapitao je smeškajući se.

— Tako je odlično. To je stvarno razumno. A sad ćemo...

Lorens je začutao usred rečenice i povukao nazad krilo leptir vrata, vadeći istovremeno „kolt“ iz futrole. Trebalo mu je još samo pola dužine cevi „kolta“ pa da revolver bude izvučen. Pa ipak, Sandensov revolver je planuo pre nego što je šerifov „kolt“ došao u ravnu liniju nišanja i od udara dva kuršuma sa leptir vrata poleteli su komadi dasčica i sitne iverke. Morgan Lorens je zastenjao kad su se kuršumi zarili u njegova prsa i odbacili ga preko trotoara do sredine ulice. Šerifov zamenik je posrćući ispustio revolver i uhvatio se rukama za grudi, da bi, kašljući zagušen navalom krvi, pao na kolena.

Čvrstim, brzim koracima Sandens je prišao ulazu, energičnom rukom otvorio leptir vrata i ispalio još jedan hitac Lorensu u glavu. Šerifov

zamenik je pao na prašnjavo tlo, a revolveras se bez reči okrenuo i vratio u unutrašnjost saluna ne primećujući bojažljivo uzmicanje i kratak prigušen grični krik jedne od dama. Kockar Lord je pokušao da ispod sakoa izvuče skriveni revolver i Sandens ga je, zlokobno stisnutih i otkrivenih žutih zuba, ustrelilo hicem iz pištolja, koji je zlosrećnog kockara bacio na sto. Pod težinom njegovog tela sto se slomio i srušio. Užasnut prizorom, drugi kockar je ostao bez daha, a obe dame su ustuknule blede od užasa.

Revolveras se hitro udaljio od ulaza i okrenuvši se leđima zidu, ponovo napunio magacin ispražnjenog „kolta“. Bacio je zatim pogled preko razaplićenih leptir vrata, ali tamo na vidiku nije bilo nikoza sem mrtvog šerifa na ulici. Jedva primetan osmeh zalebdeo je na njegovom licu kada se obratio preživelim kockaru i zabavljačicama.

— Od ovakvog napora obično ožednim. Hajde da vidimo umeš li da naliješ piće isto tako vešto kao što umeš da deliš karte, huljo prevarantska! — mahnulo je revolverom i prestravljeni kockar je žurno pošao iza šanka, preskočivši preko tela ubijenog krčmara. Drhtavim rukama uzeo je flašu sa viskiem i čašu. Sandens je digao pogled do žena i usne su mu se rastavile u jedva primetan podrugljiv osmeh.

— Taj napor budi u meni i druge apetite, naročito kad u nozdrvama osećam miris baruta. Ni jedna od vas dve ne izgleda mi baš nešto naročito, pa ću vas zato uzeti obe.

Zabavljačice nisu ništa rekle i nisu se pomerile kada je ubica pružio ruku i uzeo čašu viskija od kockara. Jednim pokretom ruke sasuo je tečnost u grlo i pružio čašu da mu je kockar ponovo napuni.

— Je li taj čovek bio šerif ili zamenik? — zapitao je.

— Zamenik — izustilo je kockar promuklim glasom.

— A gde je šerif?

— Odveo je nekog uhapšenika u oblasni zatvor. Ali, vratiće se.

— Kada?

Kockar je slegnuo ramenima. — Mislim da bi saća svakog trenutka mogao da naide.

Sandens je progutao drugo piće i uzeo flašu iz kockareve ruke. — E dobro, kad dođe, reci mu da ću biti u mojoj sobi... sa društvom — pogledao je zabrinute žene. — Zato bi bilo bolje da učtivo zakueca pre nego što pokuša da uđe unutra. Jasno?

— Da, gospodine — rekao je kockar i revnosno zaklimao glavom. — Reći ću mu.

Sandens je prezriivo iskrivio usta i vrhom revolvera potkačio kockara po licu, tek toliko da mu od udara naprsne kožu. Kockar je ustuknuo i bočno udahnuo vazduh kroz stisnute zube. Sandens je prezriivo okrenuo leđa i pokretom ruke pokazao našminkanim zabavljačicama put prema stepenicama.

— Posle vas, moje dame — rekao je promuklo.

Laganim, nevoljnim koracima zabavljačice su pošle ka stepeništu ne skidajući oka sa revolveraša. Došle su do stepenica i počele se penjati. Sandens se raskalašno nasmejao, zubima otčepio flašu viskija i ispljunuo zapušač. Zatim je prineo bocu usnama i pijuću pošao uz stepenice, još uvek držeći revolver u ruci.

Niko nije ni pokušao da ga zaustavi, a na ulici, oko mrtvog tela šerifovog zamenika počela se okupljati mala grupa ljudi.

*

Lila Lorens je umorno ušla u kuću. Tog jutra je opet bila na juž-

nim pašnjacima i tamo našla još nekoliko zaklanih goveda; zaklanih i rastrgnutih ostrim zubima gladnih vukova. Ograda na tom pašnjaku bila je toliko popravljena da je u njoj bilo više stare krpjene žice nego žičanih bodlji. Nije imala sredstava da oko pašnjaka podigne novu ogradu, a nije bilo verovatno da će joj banka pozajmiti više novca. Ne, obzirom na buduću prispeću otplate već podignutog zajma.

Imala je samo toliko sredstava da plati nekoliko prvih rata, a sada je već i interes postao toliko veliki da ga nije mogla podmiriti. Bar tako joj je rekao direktor banke. On nije bio čovek koji rasipa reči, a još manje je bio spreman da dozvoli odlaganje prispele otplate. To je i bio razlog što ga je banka postavila na tako odgovorno mesto, pa je kao takav postao opštepoznat u okolini Amarila. Banka je kroz zajmove i neplaćene obaveze posedovala već dobar deo zemljišta u pokrajini. Sada je izgledalo da će se dočeti još nekoliko stolina akara, jer Lila Lorens verovatno neće moći da plati otplatu koja je tih dana dospevala.

Očekivala je da će joj stoka doneti dobre pare na tržištu, a desilo se da je veliki deo stada zbrisao čopor vukova.

Od takvog razmišljanja Lila je obuzela klonulost. Ona, Morgan i njihova majka došli su ovamo samo sa nadom u sreću. Tu su izabrali svoje parče zemlje i ona ga je iskrčila rane uz rame sa Morganom, a u tome im je pomagala čak i njihova stara majka, kada je to mogla. Iskrčili su zemljište, podigli kolibu, a onda kada su očekivali dobru godinu, potražili su od banke zajam. U to vreme budućnost im je izgledala ružičasta, tim pre što se Morgan pokazao kao dobar radnik i jer je, odlazeći u brda, prikupio dovoljan broj goveda za početno stado.

To je na bankare ostavilo utisak i oni su bez dvoumljenja Lorensovim odobrili maksimalno veliki zajam.

Pokazalo se da je bila greška uzeti toliko novac, razmišljala je sada Lila. Trebalo je da uzmu samo onoliko koliko im je bilo neophodno, ali iskušenje je bilo isuviše veliko i naravno, kada su dosli do novca, oni su izgradili lepu ranč-kuću sa prikladnim nameštajem, pa su i majci mogli pružiti najbolju lekarsku negu sve do poslednjeg dana njenog života. Njen pogreb biće dugo pamćen u Amarilu, a i taj pogreb bio je plaćen delom novca uzetim za podizanje ranča.

Zatim je nastala loša sezona, kao što to često biva, a zajedno sa velikim padom cena stoke na tržištu, odjednom se desilo da su prispele i otplate. Od tada pa nadalje, sve je pošlo nizbrdo i sada bi bili srećni ako bi uspeali da zadrže sam goli ranč, makar je u cilju pribavljanja novca za otplatu Morgan prihvatio u gradu i mesto šerifovog pomoćnika. Ona nije želela da se Morgan prihvati tog posla. Posao je bio opasan; to je i bio razlog zašto su ga tako dobro plaćali. Ali, Morgan se na to samo smejaao. Do vraga, imao je običaj da kaže, u Amarilu se ništa ne događa sem nekoliko tuča među pijancima i to uglavnom subotom uveče. Grad mu je plaćao stan i hranu, tako da se on što je dobijao moglo direktno uložiti u ranč ili za otplatu zajma banci.

Lila je sa dosta strepnje priznala da je to korisno, ali je bila ipak vrlo nespokojna što ga vidi sa šerifskom zvezdom. Morgan je bio hrabar mladić, ali nije bio revolveraš, i ako bi se desilo da bude prinuđen da upotrebi svoj revolver... no, odbijala je da o tome razmišlja. Do sada je na poslu proveo već dve nedelje i sve je išlo

dobro, ali ipak nije bila u stanju da se otrese nespokoјstva.

Sada će morati da pođe u grad da vidi može li na neki način dobiti još bodljivake žice za podizanje nove ograde pre nego što joj i ostatak stada bude izgubljen. Morgan je platu primao mesečno, ali možda će šerif Nik Leјsi biti dobar i dati im neku akontaciju.

Lila je bila devojka srednjeg rasta, zdravog izgleda i dosta čvrsta, ali je na njenoј koži već bilo nagoveštaja sitnih borica, koje će pod vrelinom teksaškog sunca za kratko vreme od njenog lica napraviti sasušenu masku. Imala je negde oko dvadeset pet godina, crnu dugačku kosu, tamnosmeđe oči i većina mladih ljudi u Amarilu i okolini smatrali su je za lepu ženu, no ona je za sve njih pokazivala malo interesa. Ranč je bio njen život; bar sve dotle dok se ne reši dugova. Obuzeta razmišljanjem, ona se brzo umila, navukla čistu jahaću odeću i sa police iznad kamina uzela staru kratku „itaha“ dvocevku. Nije nosila revolver, a Morgan opet nije želeo da jaše po okolini bez ikakvog oružja za eventualnu odbranu. Kada je otišao u grad na šerifsku dužnost, on je sa sobom poneo njihovu „vinčesterku“, a druga puška je bila nepouzdana. Okidač je bio zarđao i istrošen, pa se događalo da ne opali svaki put. Pošto je u blizini bilo dosta gladnih vukova koji su našli hrabrosti da dođu na pašnjake, morala je sa sobom imati oružje u koje se apsolutno mogla pouzdati. Stara „itaha“ dvocevka ispunjavala je taj uslov i mada je štrčala iz futrole, bila joj je dosta pogodna jer ju je mogla lako pogegnuti i opaliti, a uz to pogoditi svaki put ono na šta je ciljala. Napunila ju je sa dve patrone nabijene teškom sačmom i još dvanaestak patrona stavila u džep svoje jakne.

Zatim je poјahala vitkog sivog ždrepeca prošaranog sitnim belim pećatima i izjahala iz dvorišta.

Lila je mamuzama poterala zelenka niz padinu i uskoro je između nje i ranča ostao brežuljak. Tako je već bilo bolje. Sada više nije videla pustoš na ranču i mogla ga je zamišljati onakvim kakav je nekada bio, i kakav će jednog dana opet biti, bez obzira koliko to bude koštalo.

Čim je ujahala u glavnu ulicu, Lila je znala da se nešto desilo. Ljudi koji su ulicom išli za svojim poslom, zastajali su da je pogledaju i na njihovim licima zapažala je brigu. Osetila je, odjednom da je u želucu stiska hladna gruda leda i u želji da nadvlada taj osećaj stisnula je vilice, tako da su joj na obrazima iskočile žile napetih mišića. Stisnula je čvrsto rukama vodice, tako da su joj se kožni kajasi urezali u dlanove i odjednom obuzeta nespokoјstvom, ona je petama podbola konja u brži hod.

Došavši do šerifske stanice, zahtekla je vrata zatvorena i po tome je zaključila da je šerif Nik Leјsi svakako još odsutan. A gde je onda bio Morgan? Osvrnula se i ugledala dvojicu građana, koji su se tog trenutka okrenuli na drugu stranu. Očigledno da su zurili u nju dok im je bila okrenuta leđima. Srećom, obojicu ih je poznavala: jedan od njih bio je vlasnik trgovine na drugoj strani ulice i vodio je trgovinu mešovitom robom.

— Dobar dan, gospodine Balarde — javila se preko ulice. — I vama, gospodine Harisone.

Obojica su se okrenuli i laganim pokretima prineli ruku obodu šešira pozdravljajući učtivo devojku klimanjem glave.

— Dobar dan, Lila — rekli su skoro uglas, sa izgledom nelagodnosti na licu. Balard je dodao. — Ako biste bili ljubazni da nas izvinite...? Imamo strašno mnogo posla.

— Pre nego što odete — rekla je Lila zadržavši ih još jednom pre nego što su se okrenuli. Upinjala se da joj glas zvuči mirno mada je u duši osećala buru nespokoјstva, sada već sasvim sigurno svesna da se nešto grozno moralo desiti Morganu. — Gospodo, hoćete li mi reći šta se desilo? Oh, molim vas, nemojte se praviti kao da ne znate o čemu govorim. Zapazila sam to još dok sam išla ulicom od ulaza u grad; ljudi zure u mene i beže od mog pogleda umesto da me pozdrave. I gde je moj brat?

Harison i Balard su se zgledali, i Balard je lagano klimnuo glavom svom ortaku. Harison je pročistio grlo i sklopio ruke pred sobom kao sveštenik koji se sprema za propoved.

— Morgan je u kapeli, Lila — rekao je hrapavim glasom.

Ona je u prvom momentu osetila olakšanje. Harisonove reči zvučale su joj tako kao da je njen brat poslom otišao u kapelu. Zatim je zapazila kako je Balard pogledao svog ortaka i kako je dugajlićino lice dobilo tvrdi izraz kada je laktom gurnuo Harisona u rebra.

— Tvoj kukavičluk i tvoja providnost vidljivi su na milju rastojanja, ortake! — prošaptao je Balard. — Nemoj stati na tome. Reci Lili sve do kraja! Čuješ li?

Harison se nelagodno promeškolio, progutao vazduh i izbegao da se sretne sa devoјčinim zabrinutim pogledom.

Zagledan u prašinu na ulici, promrmљao je što je brže mogao. — Desio se sukob revolverima i Morgan je ubijen.

— Šta? — uzviknula je devoјka nadajući se da je pogrešno čula, jer je trgovac govorio tako tihim glasom da su mu se reči jedva mogle razabrati.

No, Harison je po drugi put sasvim jasno ponovio ono što je rekao.

— Žao mi je što to moram reći, Lila. U salunu je došlo do gužve. Onaj revolveraš po imenu Sandens opio se i počeo da mahnita. Ubio je kćemara Sona i kockara Lorda. Morg je bio jedini predstavnik zakona u gradu. Morao je da ode i vidi šta se to događa. To mu je bila dužnost.

Stisnutih usana u tanku ružnu crtu, Lila je netremice zurila u svog sagovornika. Bila je začuđena činjenicom da ne oseća ništa i da je u tom momentu jednostavno obuzeta obamrlošću i gnevom koji se sve više dizao u njoj. Kada je progovorio, glas joj je bio vrlo tih i miran.

— Da, on je položio zakletvu, a Morgan je bio svestan čovek i znao je šta mu je dužnost. Uvek je to znao.

— Vrlo nam je žao, Lila — progovorio je sada i Balard. — Niko ništa nije mogao da učini. Taj Sandens je pravi đavo, brz kao munja. Niko od nas nije do sada video nekoga takve brzine. Čini mi se, tako kažu, da se jednostavno nije ni videlo kada je pomerio ruku.

— Onda znači da je obračun bio pošten? — zapitala je devoјka još uvek začuđena svojom utrnulošću. Začudo, čak je nestalo i one hladne grude iz želuca. Nije se sećala da je ikada bila tako smirena i hladna. To ju je čudilo. Upravo su joj saopštili da je neki pijani revolveraš ubio njenog brata, a ona, eto, mirno kao da se ništa nije desilo, stoji na toplom popodnevnom suncu Teksasa i razgovara sa dvojicom trgovaca o tom događaju kao da se

radi o nečem sasvim običnom i svakidašnjim.

— Gde je sada taj Sandens? Je li odjahao? — zapitala je Harisona.

— Ne, on je još uvek u svojoj sobi na spratu u salunu. Sa ... dve devojke, kako sam čuo — pri tome je neizgodno pogledao na stranu.

— Vidim. Hvala vam što ste umesto mene odmah Morgana u kapelu — rekla je učtivo. — Molila bih vas da kažete pogrebniku da ga pripremi za pogreb. Pogreb će se održati sutra ujutro. I želela bih da dobije nadgrobnu ploču. Ne običan drveni znak, već kamenu ploču sličnu onoj na maminom grobu. Morgan će, naravno, biti sahranjen pored nje.

— Naravno. Lila — rekao je Balard blago. Spustio joj je prijateljski ruku na mišicu. — Biće nam drago ako možemo da učinimo nešto za vas, Lila. A mislim da bi i gospođa Balard bila srećna ako biste svratili do naše kuće i...

— Ne, hvala vam gospodine Balarde — rekla je Lila, a reči su joj zvučale jasno i razgovetno. — To je sve vrlo ljubazno od vas, ali ja moram pre svega nešto da učinim.

Okrenula se svom konju i na njihove oči iz futrole na sedlu izvukla kratku „itaku“ dvocevku. Otvorila ju je i proverila da li je puna.

— Gospode, bože, devojko! — uzviknuo je Harison. — Nećete valjda poći da ga potražite!

Lila nije ništa odgovorila. Pošla je i zastala kada joj se Balard isprečio na putu. U očima kao da joj je gorela vatra.

— Čujte, devojko, ne smete to! To je ludost!

— Molim vas sklonite se, gospodine Balarde — zatražila je devojka tiho.

— Ne budite, ljudi, mlada gospođice! — zabrblijaio je užurbano Ba-

lard, a onda iznenađeno zinuo kada mu se cev dvocevke zarnu u trčun. Odskočio je nazad i rukom potrljao nažuljeno mesto neposredno iznad kopče opasača, a devojka je prošla pored njega. Dok se ona udaljavala ka salunu, Balard se uzbuđeno obratio Harisonu. — Zaustavi je, hej budalo!

Harison je zakoračio ka devojci, ali je odmah stao i odmahnuo glavom. — Mislim da je to nemoguće — rekao je i tako su dva ortaka ostala na sredini ulice, prateći pogledom Lilu Lorens, koja je prešla ulicu, zakoračila na trotoar, još uvek poprskan krvlju njenog brata, i cevima puške odgurnula izrešetana vrata saluna.

Ušla je u bar ne obraćajući pažnju na pola tuceta pijanaca, koji su pristali da rizikuju susret sa Sandensom samo da bi došli do svoje porcije viskija. Kockar je još uvek služio za šankom i kada je ugledao devojku, on je bezglasno zinuo. Još uvek na izled smirena, Lila je zastala na sredini odaje držeći u naručju napunjenu dvocevku.

— U kojoj je sobi? — zapitala je.

— Ko? — promućao je kockar.

— Revolverač koji je ubio Morgana! — prснуla je devojka razdruženo. — Rečeno mi je da je još uvek ovde.

Kockar je klimnuo glavom. — Jeste. Gore je na spratu, u sobi broj četiri. Ali čujte, gospođice, ne mislite valjda da možete...?

No, Lila je već išla uz stepenice i kockar je bespomoćno pogledao pijance koji su takođe, zurili za njom.

— Gospode bože! — izustio je jedan od njih u jednom dahu. — Zar ćemo danas sahraniti celu porodicu Lorensovih!

Lila se popela uz stepenice i pošla lagano polumećnim zagađivim hodnikom sve dok nije došla do vrata na kojima je masnom bojom

bio ispisan broj četiri. Zastavši pred vratima, začula je šumove koji su iznutra dopirali. Jedna devojka je plakala, a ona druga je puštala neke glasove kao uplašena životinja. Lila je levom rukom snažno zakućala. Šumovi su odjednom prestali. Ona je ponovo zakućala.

— Da? — zarežao je neki muški glas zaplićući jezikom.

— Sandens?

— Da — U njegovom glasu moglo se naslutiti iznenađenje. — Ko je to?

— Ja se zovem Lila. Misliha sam da ste možda umorni od te dve. Ja sam nova, sveža. Upravo sam se probudila iz dubokog sna. Znam neke stvari o kojima te dve nisu ni čule. I volim revolveraše.

Nadala se da joj je glas zvučao zavodljivo, ali u suštini nije je bilo mnogo briga. Ako joj taj način ne bi uspeo, bila je spremna da jednim metkom razvali bravu na vratima. Tada bi joj još uvek preostao drugi metak za Sandensa.

Začula je pljesak šamara i krik, a zatim hodanje bosih nogu po podu i zveckanje reze. Vrata su se malo otvorila i ona je ugledala deo lica koje je blenulo u nju. U maganovnju je takođe primetila odsjaj nečeg metalnog u ruci spuštеноj pored tela i nije se nimalo dvoumila šta da učini.

Sve vreme držala je pušku naperenu na vrata i oba obarača zapeta. Lila je pritislula oba okidača i mašta da se tog momenta videlo na njenom licu, ona je to učinila bez ikakvih emocija. Vrata su poletela izvaljena iz šarki i veći deo drvenog platna bio je raznet i izrešetan dvostrukom salvom tanadi. Sandensovo telo bilo je takođe raskomadano jedan trenutak posle gromke eksplozije i ono što je od njega ostalo, odbačeno je udarom vazduha na drugu stranu odaje prskajući sitne

komadiće tkiva i kapljice krvi po zidu i dvema nagim salunskim devojkama.

Lila Lorens se okrenula i mirno se udaljila ka vrhu stepeništa držeći kratku dvocevku koja se još pušila. Sišla je niz stepenice krutim korakom, lica bezizraznog kao kainen maska, a od zvonjenja u ušima jedva je čula histeričnu vrisku salunskih devojaka i jedva je videla ljude poređane pored šanka, koji su otvorenih usta zaprepasčeno zurili u nju dok su kroz širom otvorena vrata u salun hrlili drugi razdoznali građani.

Kada je stigla do dna stepeništa, ona se bez glasa odjednom srušila onesveščena na pod.

II

Šerif Nik Lejsi bio je čvrst i odlučan čovek; on je bio šerif u mnogim stočarskim gradovima, uključujući i službovanje u Dodžu, a jedno vreme kao zamenik šerifa proveo je u Tomstounu. Bio je negde u poodmaklim četrdesetim godinama i na njegovom licu ogledalo se sve ono što je za sobom ostavio u toku tih teških godina. Bio je mršav koščat čovek, naboran i oštih crta lica, ali su njegove plave oči zračile nekom blagošću i topline dok je sa druge strane svog pisaćeg stola gledao bledu Lilu Lorens, koja je sedela ispred njega.

— Protiv vas neće biti nikakve optužnice. Lila — rekao joj je tiho. — Iskreno rečeno, trebalo bi vam dati odlikovanje za to što ste učinili. Posramili ste kukavice ovog grada, koji se provlače kao muškarci i kao ljudi.

Ona je odlučno odmahнула glavom. — To nije tačno, šerife. Ja... ja u stvari nisam znala šta činim. Čak i sada sve mi to izgleda kao neki ružan san, kao da stojim pored

puta i gledam kako neka čudna nepoznata žena u mom odelu odlazi do vrata one sobe i...

— Neina uopšte potrebe da se sa gorčinom sećate toga, Lila. Sandens je bio guja. Došao je sa severa iz države Dakota. U stvari, on je tamo bio učenjen zbog ubistva — nagnuo se malo u svojoj stolici i počeo prevrtati gomilu poternica na stolu. — Evo, Fargo, severna Dakota. Ubio je tamo nekog tinejdžera. Tvrdio je da ga je dečko izazvao, ali su se ljudi kasnije kleli da je naterao dečaka da se maši revolvera. Prikazali su mu mučko ubistvo i da su ga šcepali, odgovarao bi za to. Ali, to sada više nije važno. Nagrada i dalje stoji.

Digao je pogled i blago se osmehnuo devojci.

— Shvatate li? — zapitao je blago.

Lila je nabrala čelo. — Čini mi se da shvatam — kazala je izgovarajući lagano reč po reč. Po prvi put je čula o uceni za Sandensa, ali to saznanje je skoro istog trenutka u njoj pobudilo nade. Sa nešto novca u džepu, mogla je ili da plati ratu zajma ili da navede bankare da joj tu otplatu malo odlože, što bi joj omogućilo da spase ranč. Tako ni Morganova žrtva ne bi bila uzaludna. On faktički nije dao život za ranč, ali da nije bilo ranča i tog prokletog zajma i zaloge, on sada ne bi bio mrtav. Bilo bi zaista pravo ako bi nagrada za njegovog ubicu omogućila da sačuva imanje koje je on uz toliko muke izgradio.

— To je prilična svota — nastavio je šerif. — Grad je izgleda imao veoma dobro mišljenje o tom dečaku koga je Sandens ubio. Nagrada je pet hiljada dolara i ne bih bio iznenađen ako je za Sandensa raspisana još neka ucena. Ljudi kao što je Sandens svuda dolaze u su-

kob sa zakonom — osmehnuo se kada je na njenom licu primetio nadu. — Da, Lila, konačno ćete dobiti značajan predah i meni je to vrlo drago. Ako hoćete, možete otići preko u banku i reći im da ćete uskoro imati novac za isplatu zaloge, a ako sa njima udesite da vam odlože otplatu dok novac ne stigne, ja ću pripremiti dokumenta koje ćete potpisati kada se vratite nazad.

Ona je za momenat ostala nepomična, kao da su joj noge oduzete. Onda je uspela da se osmehne i ustane, vrlo elegantnog izgleda u njenoj najboljoj haljini, koju je ranije toga dana imala na Morganovom pogrebu. Zaustila je da nešto kaže, ali nije smogla prave reči i zato se okrenula i žurno izašla iz kancelarije.

Nik Leisi je počeo da zvižduće, iskreno zadovoljan srećnim obrtom devojčine sudbine. Potražio je formulare za ispunjavanje zahteva za isplatu ucene, koje će morati da ispuni i pošalje oblasnom sudiji na potpis. Zatim će formulare poslati u Fargo u severnoj Dakoti. Pri tome je našao na malu vrećicu u kojoj se nalazila Sandensova zaoštavština i setio se da još uvek nije pregledao njegove bisage, koje je nešto ranije doneo štalski momak.

Pomislilo je da će biti najbolje da to odmah učini, kako ne bi zaboravio. Sagnuo se i pruživši ruku pod pisači sto, izvukao otuda otrcane, izlizane bisage koje su pripadale revolverašu. Još uvek je zviždukao dok je otkopčavao bisage i otvarao prvu torbicu. Ali kada je na dnu torbice našao neke papire i počeo da ih čita, zviždanje je postajalo sve slabije, dok na kraju šerifove tuse nisu potpuno zamele.

Leisi je pretražio i drugu torbicu i uzevši ponovo papire, seo u stoli-

cu. Završavao je po drugi put čitanje papira kada je u kancelariju žurno ušla nasmejana Lila Lorens.

— Banka će mi odložiti otplatu dok stigne novac od ucene, šerife! Zar to nije divno! — rekla je, ali je osmeh nestao sa njenog lica kada je videla njegov pogled. — Šta je sada?

Lejsi je čvrsto stisnuo usne, a onda pustio dugačak dubok uzdah i digao ruku u kojoj je držao papir.

— Žao mi je, Lila, ali izgleda da ću morati da odložim podnošenje zahteva za isplatu nagrade.

Ona je nabrala čelo i lagano se spustila na stolicu. — Ne razumem.

On joj je ponovo pokazao papir u ruci. — Našao sam ovo na dnu Sandensovih bisaga. Putovao je negde na jug da obavi posao za koji ga je neko najmio. Neko u Meksiku. Izgleda nešto ozbiljno i zato ću morati da ove papire pošaljem u štab rendžera, a oni možda neće želiti da se pročue kako je Sandens mrtav pre nego što sami pročue celu stvar. Mnogo mi je žao. Lila.

Ona je odjednom dobila izgled stare žene i sa njenog lica nestali su svi znaci prethodnog radosnog zračenja.

— Banka će mi odložiti otplatu samo nedelju dana — rekla je bezizraznim glasom.

Lejsi je napucao usne — Tu se ne može ništa učiniti. Lila. Ovi papiri moraju doći u ruke nekoga koji ima veća ovlašćenja od mene. Ovo može biti vrlo važno.

Lila je lagano zaklimala glavom, sa izrazom gorčine na licu. — Naravno. A dok oni budu proučavali i ponovo proučavali celu stvar, i dok eventualno neki birokrata sa rukavima ne odluči šta da se radi, ja ću izgubiti svoj ranč! — ustala je naglo sa svog mesta. — I to ta-

kođe može biti od velike važnosti, šerife Lejsi!

Okrenuvši se na petama, ona je odlučnim korakom izašla iz šerifove kancelarije.

Šerif je tiho izustio kletvu; bilo je u njegovom životu trenutaka sličnih ovome, kada mu je padalo na pamet da baci svoju značku. Ali, on je bio čovek koji je znao šta mu je dužnost i ništa ga nije moglo odvratiti sa tog puta. Papiri su morali da budu poslati rendžerima. I to što brže.

Suze i žalopojke! Do vraga, zar je baš to moralo da ga zadesi? — pomislio je Holidej. Kada je upoznao Elizabetu Turner, „Liz“ kako su je zvali njeni prijatelji i prijateljice, činilo mu se da poseduje svojstva osobe različite od ostalih provincijskih dama, a sada, samo dva meseca kasnije, ta predstava rušila se kao kula od karata. Liz je cmizdrila kao i sve druge ostavljene žene, uplašene da prazninu nastalu odlaskom jednog čoveka neće, ili bar ne blagovremeno, popuniti prisustvom nekog drugog. Gluposti! Kao da je ta praznina uopšte mogla biti popunjena.

Liz je, inače, po uobičajenim kriterijumima širokog kruga poznanika i odabranog društva u Ostinu, bila žena od vrednosti; bila je mlada, lepa, pametna i bogata. Istina, u poslednje vreme šušalo se da je njeno bogatstvo znatno poljuljano i da bi, ako bi se iznenada pojavio neki ozbiljan prosac, jedva mogla sakupiti skroman miraz, ali Dok je smatrao da to i nije mnogo važno i da su njena mladost, lepota i vispren duh dovoljna nagrada za svakog razumnog čoveka. Ali kao većina žena, i Elizabeta očigledno nije bila tog mišljenja, tačnije rečeno:

nije bila dovoljno sigurna i uverena da bi kao udavača bez novca mogla naći čoveka koji bi joj u svemu odgovarao.

Tako je bar izgledalo toga dana dok su u kasno popodne sedeli na travnom brežuliku i posmatrali kako rumeni sunčev kotur lagano iščezava iza tamnih vrhova borova. Povetarac je nosio oblaciće dima mirišljave cigare i šumeo u bokovima lisnatog žbunja, a sem tog umirujućeg šuma, koji je remetilo samo zveckanje koniske opreme na konjima koji su nedaleko pasli, do njihovih ušiju nije dopiralo ništa drugo sem priyatne večernje tišine. Svet se zajedno sa suncem spremao za noćni mir.

— Ne budi luckasta. Liz, šta ti je sada naspelo da me zadržiš? Pa od prvog dana našeg poznanstva ti si znala da ću jednom otići. Ja ti nikada nisam ni govorio nešto drugo. Taj dan je sada došao. To makako ne znači da mi nisi mila i da te ne cenim. Naprotiv! Baš zato što tako osećam za tebe, želim da moja osećanja ostanu neizmenjena. Jer ti znaš... sem ljubavi za tebe, ja imam i nešto drugo: želim da budem slobodan. Priznajem da to možda zvuči sebično, ali više od svega želim da budem slobodan i nezavisan.

— To je samo izgovor — rekla je Liz šmrkćući.

— Izgovor? Glupost! Bar toliko me znaš. Ja nisam čovek koji se skriva, nisam licemer. Uvek sam bio prema tebi iskren, a iskren sam i sada. Rekao sam ti da me muči monotonija.

— Znam, znam, ali sigurna sam da te ne bi mučila da je moj konto u banci visok.

— Ah, Liz — Holidej je očajnički digao pogled ka nebu. — Kako da te uverim da mi je to sasvim svejedno. Ja uvek imam dovoljno za život, a znam i da je život kratak.

Bogatstvo mi neće pomoći da ga produžim.

— Da, znam — jedva je dočekala Liz. — Tebi je svejedno sve što je u vezi sa mnom — začutala je i šmrknula u maramicu. — Tako mi i treba kad sam bila luda da se zagledam u tebe. Trebalo je da prihvatim Darsija, on bi me sada nosio na rukama i bio bi presrećan što me ima... — začutala je za trenutak i besno bacila grančicu koju je držala u ruci. — Ali, i on bi me sada napustio. Udavača bez novca nikome nije potrebna.

Holidej je ćutao i kolutao dimove iz cigare. Zaista mu je bilo žao Liz i želeo je da bude srećna. Ali, izgleda da joj je kompleks siromaštva rušio sve nade u srećnu budućnost. Neudata sa dvadeset šest godina, ona za pojmove Dalekog Zapada nije više bila u cvetu mladosti i mogla se nadati samo nekom ozbiljnijem i u materijalnom pogledu strogo realnom mužu. A baš tu se, izgleda, pojavio glavni problem. Od smrti njenog oca bogatog rančera Samnera Tarnera pre dve godine, njeni poslovi su pošli nizbrdo. Takvo je bilo stanje u celoj pokrajini i niko se nije mogao dičiti velikim poslovnim uspesima, ali Liz je verovatno prošla gore od drugih jer je njene poslove vodio zastupnik, pošten ali ne previše domišljat i okretan čovek.

Da bi se Liz rešila svojih kompleksa i lakše prihvatila njegov odlazak, trebalo je, dakle, rešiti njuzve poslovanja njenog ranča, a najbolje objašnjenje o tome mogao mu je dati gospodin Tobi Soms, trgovinski zastupnik koji je njene poslove vodio. Čim je ispratio Liz do kuće, on se uputio u njegov biro. Naravno, nije joj ništa rekao o svojoj nameri, jer bi usplahirena i na kraj srca dovedena Liz mogla krivo shvatiti taj njegov potez.

Gospodin Tobi Soms, pročelav čovek četrdesetih godina, lasičijeg lica, dugog nosa i kratkih prstiju koji su se uklapali u njegov izgled rezervisanog a čak podmuklog čoveka, primio je Holideja dosta uzdržano, kao što ljude primaju osobe nedovoljno sigurne u sebe... ili svoje poštenje. Nije ustao kada je Holidej ušao u njegovu kancelariju i bez okolišenja je zapitao šta želi.

Holidej mu je uzvratio istom merom. Nije seo na stolicu određenu za stranke, već na nisko udobno kanebe u uglu odaje. Ležerno zavaljen u jastuke, sačekao je skoro ceo minut pre nego što je odgovorio na pitanje.

— Želim da znam šta se to događa sa poslovima mis Elizabet Turner, gospodine Somse. Očigledno da nešto nije u redu... bar po pričanju mis Turner. Ona ima utisak da je svakim danom sve siromašnija.

Čovečuljak je pročistio grlo. — Pre svega, mister Holideje, neuobičajena je stvar da se neko raspituje za tuđe poslove. Po pravilu, ja nemam ovlašćenje da sa vama o tome razgovaram, ali budući da ste vi... u posebnom odnosu sa mis Turner, ipak ću učiniti izuzetak.

Holidej se osmehnulo krajičkom usana. — Hvala na posebnom uvažavanju, mister Somse. Ali, da pređemo na stvar: šta je sa poslovima mis Turner?

Zastupnik se udobnije namestio u stolici i izvadio jedan komad papira iz fioke na stolu. — Vidite, sve je u suštini u redu, ali ipak i nije u redu. Stoka se uzgaja, sakuplja, goni i prodaje... ali krajnji rezultat je slab. Troškovi su veliki, a cene niske.

— A zašto ne terate stoku na boja tržišta. U Dodž, Ebinlin... i drugde. Tamo su cene veće.

— To nije jednostavno — odmahnuo je glavom Soms i pogledao pre-

ko cvikera značajno u Doka. — Teško je naći goniče. Ali, mislim da bi o tome više mogli da doznate od šerifa Evereta ili možda od komandanta rendžera Vilisa... konačno, to je u njihovoj nadležnosti.

— Zbog čega bi to bilo u njihovoj nadležnosti? Zašto bi Everett ili Vilis imali više veze sa goničima stoke nego vi? — rekao je Dok i ne skrivajući čuđenje i negodovanje, oštro pogledao Somsa. — Ne razumem.

— Zato što se u pokrajini događa nešto čudno, mister Holideje. Naprasno su se pojavili banditi koji zlostavljaju kauboje i goniče bez obzira za koga rade. To je nešto sasvim drugo nego ratovi u preriji, koje smo svi doživeli. Pitajte uostalom šerifa, mislim da će vam on najbolje reći. On i Vilis znaju o tome više nego ja.

Holidej je odbio gust dim i odmahnuo glavom. — Možda ste u pravu, posetiću nekoga ko je za to nadležan. Do viđenja, Somse.

Kada je petnaestak minuta kasnije stigao do zgrade u kojoj je bio smešten pokrajinski štab rendžera, zatekao je zapovednika rendžera za večerom.

— Dakle, mister Holideje, šta se to desilo da ste nas vi udostojili svojom posetom?

— Potrebna su mi obaveštenja koja samo vi možete dati — rekao je Holidej. — Da ne okolišim: Tobi Soms mi je rekao da poslovi moje... prijateljice Liz Turner ne idu dobro jer se nešto čudno događa na tržištu stoke. Možete li mi nešto detaljnije reći o tome?

Vilis se zavalio u stolici i malim prstom skinuo pepeo sa vrha cigare.

— Pa jeste, pred vama neću da krijem, nešto se događa i meni se čini da su u pozadini toga neke mutne radnje. Ali, nesreća je u tome što mi rendžeri možemo da interveni-

šemo samo ako sve dobije ozbiljnije razmere, a ovo što se događa još uvek ne izlazi iz okvira kafanskih tuča i manjih nasilja. Događala su se, doduše, i ubistva, ali dosta retko, tako da nema pravog razloga za naše mešanje. Za sada sve ostaje u nadležnosti lokalnih šerifa. Ipak, posledice su ozbiljne jer izgleda da neko iz senke vuče poteze po unapred smišljenom planu.

— Na osnovu čega tako mislite? — zapitao je Dok.

— Odmah ću vam reći. Stočari iz ovih krajeva uvek su trpeli konkurenciju jeftinije stoke iz Meksika, ali je ta konkurencija bila podnošljiva. Sada je, međutim, stoka iz Meksika poskupela, a naši stočari ne mogu da joj konkurišu jer nema dovoljno radne snage da ovdašnju stoku otera na tržišta. I ne samo to. Razne bande rasteruju stada, zbog čega stoka gine i propada, a sve to povećava njenu cenu. Shvatate?

Dok je klimnuo glavom. — Te dve pojave se nekako čudno podudaraju. Ipak, možda je preterano videti u tome prste zavere, Vilise.

— Ne znam, ali sve miriše na to. Ovdašnji ljudi već su počeli da gundaju, jer sav novac zgrću Meksikanci i špekulanti sa ove strane Rio Grande. Bilo je i nekoliko bankrotstava, a slična sudbina čeka verovatno i neke druge.

Holidej se udobnije namestio na stolici i nekoliko puta kažiprstom otpiknuo trunke prašine sa svog tamnosivog šešira. Ako je stočna kriza posledica špekulantske igre, onda je sudbina Liz Turner zapečaćena, a samim tim i njegov položaj biće otežan do te mere da će odnosi među njima postati nepodnošljivi. Nešto se moralo učiniti, ali pravi potez i uspeh završili su od tačne dijagnoze. Trebalo je utvrditi da li se neko namerno poigrava uz-

gajivačima stoke u Teksasu, ili je u pitanju puka slučajnost. Idući za svojim mislima, Dok se obratio zapovedniku rendžera.

— Vi smatrate da neko svesno namešta tu igru? Da neko provodi lukavo smišljen plan? — zapitao je Dok.

— Da, skoro da sam uveren u to. Štaviše, verujem da se centar zavere nalazi u Meksiku.

— Oho, to su krupne reči — konstatovao je Dok i začuđeno digao obrve. — Obzirom na to ko ih je izrekao, ne verujem da su bez osnova.

— Čvrstog osnova nemam, Holideje, ali neke pojedinosti navodile su me i ranije na sumnju. Sada se, pak, desilo nešto što mislim da mi daje za pravo.

— Šta to?

Rendžer se samouvereno osmehnuo i odbio gust dim. — Amarilo — rekao je. — Jeste li čuli nešto o tome?

Holidej je neodređeno slegnuo ramenima. — Samo neka kafanska prepričavanja o tome da je neki pijani kauboj pomahnitao i ubio nekoliko osoba, uključujući i šerifovog zamenika. Priča se takođe da ga je posle toga šerifova žena raznela kratkom dvocevkom i da je pri tome ubila i jednu salunsku zabavljačicu, koja se u tom trenutku našla pored njega.

Vilis se zagonetno nasmešio. — U kafanskim prepričavanjima uvek se ponešto doda, tako da priče odudaraju od stvarnosti. Nije se baš sve tako desilo. Nije ubijena nijedna prijateljica noći i tog čoveka nije ubila zamenikova žena, nego njegova sestra. Po pričanjima, taj pijani kauboj je došao iz Sandensa u Vajomingu i zvao se Sandens, a njegovo pravo ime bilo je, navodno, Čik Nenkerou — Vilis se uoz-

biljio i izvesno vreme je netremice gledao Doka. — U svakom slučaju, to je zvanična verzija događaja.

— A zar postoji i druga?

— Da, postoji prava verzija. Ubi-ca nije bio pijani kauboj, već neki revolveraš po imenu Sandens iz Dakote. Revolveraš plaćenik, plaćeni ubojica. On je svoj revolver i usluge iznajmljivao svakome ko je bio spreman da mu za to plati krvavim dolarima; učestvovao je u stočarskim ratovima, u obračunima raznih bandi. Čak je jedno vreme nosio i šerifsku značku.

Holidej je s naporom suzbio nestipljenje. — Ali kakve to veze ima sa vašim sumnjama?

Vilis se lukavo osmehnuo. — Vidite, šerif u Amarilu je neki Nik Leisi.

— Znam ga. To je pravi čovek.

— Tačno, takav je Nik. E vidite, kada je pretresao Sandensove stvari, na dnu bisaga našao je jedno pismo — Vilis je otvorio jednu fasciklu, izvadio otuda zgužvano pismo i predao ga Holideju. — Možete ga pročitati, ali suština svega je u tome da je vlasnik pisma Sandens putovao za Meksiko da se tamo nađe sa nekim Brendonom u gradu koji se zove Akuna Faral. Zna li gde je to?

— Negde blizu Montreja?

— Tako je. Izgleda da Sandens nikada nije video tog Brendona, ali ma šta da su imali na umu, to je za Sandensa vredelo pet hiljada dolara. Pet hiljada! U pismu dalje piše da pri povratku Sandens može obaviti posao i u Teksasu. Nisam vam rekao da je Sandens iz ranijih vremena znanac sa ovdašnjim kradljivcima stoke i banditima, i to me je navelo na pomisao da između Meksika i krađa stoke u Teksasu postoji neka veza.

— Ima li načina da se to tačno sazna? — obratio mu se Dok posle

kraćeg razmišljanja, za koje je vreme Vilis pažljivo posmatrao svog sagovornika.

— Ima — osmehnuo se rendžer značajno. — Ali, taj način skopčan je sa opasnošću. Zbog toga mislim da ste došli baš kao naručeni... to jest, ako vam je stalo da mas Elizabet Tarner izvučete iz finasijskih neprilika.

Holidej je upitno digao obrve. — Mislite da podem u Meksiko i izvidim stvar?

— Mislim na nešto još efikasnije: da podete u Akuna Faral pod imenom Sandens... drugim rečima, da preuzmete njegovu ulogu... to je jedini način da saznamo šta se u stvari događa.

Holidej je zabacio glavu i glasno se nasmejavao. — Šta vam pada na pamet? Kako ste došli na tu pomisao?

— Ovog momenta mi je pala na um — uzeo je komad papira sa stola i pružio ga Doku. — Pročitajte njegov opis.

Holidej je preleteo pogledom po papiru i digao glavu. — Po ovome bih rekao da sam približno njegovog rasta, ali ne čini mi se da u licu mnogo ličim na njega.

— Po mom mišljenju, to je sa svim dovoljno da prodete. Pogotovo ako se do sada nikada nije sreo sa tim Brendonom, što je vrlo verovatno. Ni jedan od njih sigurno ne zna kako onaj drugi izgleda. Šta mislite o tome, Holideje?

Holidej je napucao usne. — Pa, možda bi moglo da uspe. Ipak, sve je vrlo nejasno i magiovito. Vilise.

— To je verovatno zbog toga što je pismo nejasno napisano, a napisano je tako za slučaj da dođe u neželjene ruke. Ja mislim da bi trebalo da iskoristimo ovu mogućnost, Holideje. Kad o svemu tome raz-

mislim, žarko bih želeo da saznam šta se iza toga krije.

Holidej se zamislio. Odlazak u Meksiko pod Vilisovim uslovima bio bi đavolski opasna avantura, ali po njegovom mišljenju ostanak u Ostinu bio je skoro isto toliko ubistveno dosadan... u pravom smislu reči neizdržljiv, ako se uzme u obzir Liz sa njenim suzama i prebacivanjima. Nije bilo druge nego da sa jednog zla skoči na drugo još gore, jer u krajnjoj liniji to gore nije nosilo ništa njemu nepoznato. Morao je samo da računa sa velikom opasnošću i rizikom, na šta je bio navikao. U poređenju sa Lizinim jadikovkama, susret sa desperadosima sa one strane Rio Grande bio je pravo veselje. Stoga je posle kraćeg razmišljanja rešio da pode tragom koji mu je Vilis otvarao i da sudbini prepusti da odluči šta će od svega toga biti. Bar će, bez izbegavanja da je pogleda u oči, moći Liz da kaže kako odlazi zbog nje i kako će se vratiti kada posao obavi, što je i nameravao. Kada njen materijalni položaj bude ponovo sreden, verovatno će lakše preboleti nestalnost jednog nezahvalnog muškarca.

— O keji, Vilise — rekao je Dok. — Poći ću u Meksiko da vidim šta se tamo kuva. Ako je sve spremno, nema smisla čekati.

— U pravu ste. Ali, palo mi je na um da vam jedino pojačanje ne bi škodilo. Daću vam jednog čoveka...

— Ne, ne, Vilise, ja uvek radim sam, jer smem da se pouzdam samo u sebe i svoj revolver. Pomoć u vidu saradnika mi ne odgovara.

— Varate se, mister Holideje — ostao je uporan komandant rendžera. — Čovek na koga sam mislio najbolji je među mojim ljudima. Mali je rastom, ali je prava guja i pouzdan toliko da pouzdaniji ne postoji. Nameravao sam da ga poš-

ljem na ovaj zadatak samog, ali ovako je mnogo bolje.

— Ne vidim šta bi mogao da mi pomogne, a dva čoveka, pogotovo stranca, mnogo su upadljiviji nego jedan — protivio se i dalje Holidej.

— Nisam mislio da podete zajedno. On bi mogao da jaše ispred vas, da vas na neki način diskretno najavljuje i da se zavuče negde u Akuna Faralu. Mogao bi da sazna nešto o tom Brendonu. Za slučaj da vam zatreba da pošaljete neku poruku, on bi vam bio pri ruci.

Holidej je kiselo iskrio usne. — Jedina poruka koju otuda možete dobiti, jeste glas o mojoj smrti... a za to mi on nije potreban.

— Nikada se ne zna, Holideje — ostao je uporan Vilis. — Taj izlet u Meksiko može biti vrlo opasan. Korisćenje identiteta nekog drugog čoveka uvek može uroditi nepredviđenim posledicama. Čovek nikada ne zna da li će naleteti na nekoga ko će ga poznati. Imam opis odeće koju je Sanders nosio i mislim da bi bilo najbolje da se tako odenete. Do vašeg polaska prikupiću sve moguće podatke o njemu, tako da mogućih iznenađenja bude što manje.

Holidej je klimnuo glavom. — Dobro. Pripremite mi odeću i ostalo što je potrebno. Poći ću prekosutra ujutro, ali bi bilo dobro da se pre toga upoznam sa tim vašim čovekom. Uzgred, kako se on zove?

— Džoni Mak Hju, mister Holideje. Videćete ga pre polaska.

Holidej je još jednom klimnuo glavom, ugasio opušak cigare i izašao iz odaje.

III

Dok Holidej je ubrzo otkrio da preuzimanjem imena, odeće i izgleda nekog pokojnika čovek preuzima i njegove ostale prerogative.

Uključujući i njegove neprijatelje.

Dva dana posle odlaska iz Ostina, kada je prestao da bude Dok Holidej i postao misteriozni Sandens, Dok Holidej je ujahao u granični grad Sabinas; tu je po prvi put morao da se potvrdi kao čovek čije je ime uzeo, kao usamljeni revolveraš, plaćeni ubica, nasilnik i čovek bez skrupula. Nosio je na sebi odelo kakvo je obično nosio Sandens, jednolično sivu jaknu koja je odgovarala Sandensovom ukusu, uzane pantalone, košulju sa širokim okovratnikom i prijavosivi „stetson“ šešir sa ravnim vrhom, nešto višim nego što je on obično nosio i što je činilo da izgleda još nekoliko santimetara viši. Kosu je nosio začešljanu nešto drukčije, spuštenu u bičevima preko ušiju, poput svog misterioznog dvojnika, a sem šešira koga je nasledio od Sandensa, nosio je takođe i njegov opasač sa futrolom, u kojem se nalazio njegov revolver sa drškom od slonove kosti.

Ostatak njegovog ličnog preobražaja u Sandensa bio je relativno jednostavan. Trebalo je samo da izgleda dovoljno grub, surov i nepriступaćan, i da u razgovoru pazi na naglasak kojim se govorilo u Dakoti. Što se tiče konja, tu nije bilo teškoća jer je Sandens, budući revolveraš, imao odličnog ždrepeca naviknutog na duga putovanja, a uz to i vrlo brzog. Koristio je takođe i revolveraševo sedlo i bisage, a u smotuljku čebadi vezanih za zadnji deo sedla nalazile su se i neke druge sitnice koje je Sandens koristio. Ako bi, dakle, neko pretresao njegove stvari i bisage tražeći predmete za identifikaciju, našao bi samo ono što ukazuje da je čovek koji ih ima zaista Sandens iz Dakote.

Mali rendžer Mak Hju odjahao je istim putem jedan dan ranije. Na

svakom mestu i u svakom gradiću gde se zadržavao, on je nastojao da pomene Sandensovo ime i bajagi slučajno da njegov kratak opis, tako da, kada se Holidej pojavi, građani koji ga ranije nikada nisu videli ne bi mogli biti u nedoumici da je to Sandens, revolveraš o kome su dan pre toga čuli. Obzirom na to, Holideja je svuda čekao prijem pun predusretljivosti.

Tako je bilo sve dok nije dojahao u Sabinas.

U grad je dojahao sa severa jednog kasnog popodneva i namera mu je bila da u Sabinasu prenoći pre nego što sledećeg dana pređe Rio Grande i zakorači u Meksiko. Jahao je vijugavom glavnom ulicom i pritiskom kočenja usmerio svog ždrepeca ka mračnim otvorenim velikim vratima gradske štale na kraju poslovnog bloka grada. Još na polovini ulice u nozdruvama je osećao miris štale i po tome je zaključio da to nije jedna od najčistijih štala sa ove strane reke Rio, ali po svemu sudeći, bila je jedina u gradu, a njegovom konju su bili potrebni odmor i zob.

Holidej je uterao konja kroz vrata u zamračenu štalsku prostoriju, gde ga je štalski momak dočekao ćutke, pozdravom glave. Dok je ukrućeno sjahao iz sedla i zabacivši palcem šešir sa čela, pokazao pokretom ruke na svog konja.

— Dobro ga istimari i daj mu dosta zobi. Smesti ga u čist boks.

Štalski momak ga je pogledao. — Štala je takva kakva je i ako vam se ne sviđa, možete otići, mister. Plaća se dolar unapred.

Holidej je pogledao prijavu pregrade za konje i odmahnuo glavom. — Nemoj slučajno staviti mog konja u onaj brlog, jer ću ti odseći ruke i naterati te da ih progutaš. Ako ti se to ne sviđa, to ću reći i tvom

gazdi. A cena je u svakom slučaju dolar. A sad na posao.

Štalski momak je kratko klimnuo glavom, na izgled ravnodušan, ali kada je pružio ruku da primi traženi dolar, lice mu je protiv njegove volje izgledalo brižno. Holidej mu je čuŕnuo novac u ruku.

— Zapamti to što sam ti rekao — upozorio ga je. — Ja sam Sandens i ne govorim samo zato da bih uživao u zvuku svog glasa.

Štalar je sada zastao i pažljivije se zagledao u Holideja. — Onaj revolveraš, je li? — zapitao je.

Holidej ga je samo mračno odmerio pogledom.

— Pre dva dana jedan čova je prošao ovuda. Opisao vas je. Rekao je da je video kad ste sredili dvojicu ljudi kod „Crvene papuče“ u Ostinu. Po onome što je pričao moglo bi se reći da ste munjŕn rođeni brat.

— Ako želiš da to proveriš, onda samo nemoj da mog konja urediš onako kao što sam rekao — zamumlao je Holidej, a onda skinuo svoje čebe sa sedla i izašao na kasno popodnevno suncе.

Uzeo je sobu iznad saluna i pošto se okupao i uredio, sišao niz stepenice da popije jedno pivo. Kasnije, svestan zainteresovanih pogleda ljudi u salunu, izašao je ponovo na ulicu i prešao na drugu stranu do jednog malog kafea. Ušao je unutra i naručio odrezak sa povrćem, kafu i kolač.

Usred jela u kafe je ušao neki nepoznat čovek i još sa vrata zapretio mu da će ga ubiti.

Bio je to neki čovek srednjih godina, ravnog, pljosnatog lica koje je, pored tamnog tena kože, govoriŕo o njegovom indijanskom poreklu. Revolver je nosio visoko na levom kuku, sa drškom okrenutom napred, što je ukazivalo da poteže unakrsno

dešnom rukom. Oružje je nosio sa izvesnom ležernošću i sigurnošću, što je upozorilo Holideja da taj čovek zna kako se revolver brzo poteže.

— Sandense! — prasnuo je nepoznat čovek reskim glasom i razmaknuvši noge, spustio ruke pored tela. — Prošlo je dosta vremena. Već punih pet godina. Ali, rekao sam da ću te jednog dana naći i da ćemo tada raščistiti račune... a taj dan je izgleda danas došao.

— Ja te ne poznajem — rekao je Holidej osetivši se sigurnijim posle izjave da je prošlo već blizu pet godina otkako je taj čovek video pravog Sandensa.

Nepoznati je gnevno izvio usne, a gosti saluna počeli su se obazrivo dizati sa svojih mesta da bi se izvukli u bezbednost. — Znaš ti mene, znaš. Ja sam čovek koji će te ubiti.

Za tren oka kafana je bila prazna. Holidej je spustio nož i viljušku na sto i otvoreno pogledao u oči tamnokožog čoveka.

— Zar tako?

— Sto mu gromova, nego šta! Ja te se ne bojim, Sandense! Ni tebi ni tvoje veštine baratanja revolverom. Otkako smo se poslednji put sreli i ja sam stekao neki ugled.

— Suviše pričaš.

Tamnokoži čovek je planuo rumenilom i stao kao paralisan. Nabrao je čelo i zažmirio da bi što bolje osmotrio Holideja pri mutnoj svetlosti kafea. Vlasnik kafane je upravo tog trenutka počeo da pali svetiljke i kada je nepoznati došljak ušao, gorele su samo dve svetiljke iza šanka.

— Gde hoćeš da se razračunamo? — zapitao je tamnokoži. — Ovde? Napolju?

Holidej ga je ravnodušno pogledao. — Pre nego što nešto preduzmem, hoću da završim obed.

— Zašto da ne? To će ti biti poslednji obrok koji si pojео. I zato uživaj u njemu, Sandense. Koristi poslednje trenutke i uživaj u njima! — rekavši to, okrenuo se i lagano pošao prema vratima, gde je zastao i okrenuo se. — Ja ću te čekati napolju. Uzgred, moje ime je Beker. Tog imena bi morao da se sećaš.

Pošto je Holideju uputio još jedan ubistveni pogled, Beker je izašao, a pustolov je nastavio mehanički da jede. U mislima je prevrtao sva obaveštenja koja je o Sandensu dobio, ali nije našao nijedno koje je bilo u nekoj vezi sa imenom Beker. Možda je to bila neka privatna stvar, koja nikada nije ni ušla u zvanične izveštaje i Sandensov dosije. Ako je bilo tako, to ga je dovođilo u dosta neugodan položaj jer se od njega očekivalo da se takvog događaja seća. Tamno-koži neznamac je već izgledao pomalo sumnjičav... ne, tačnije, možda iznenađen ili začuđen, ali još uvek ne i jasno sumnjičav. Očigledno da je očekivao da ga Holidej, odnosno Sandens, odmah prepozna, i Holidej se prisećao da ga je Beker u prvom momentu pogledao kao da će umesto njega videti nekog drugog. Polusvetlo u kafeu pomoglo mu je možda, ali pravi Sandens nije mogao za pet godina da se mnogo izmeni, bar ne u licu.

Holidej se skoro iznenadio kada je primetio da je obed bio završen. Ispio je do kraja šolju kafe, svestan da vlasnik kafea stoji nepomično iza šanka i da ga otuda pažljivo posmatra. Holidej je prinudio sebe da se smiri. Preostajalo mu je samo jedno: da izađe napolje i da se otarasi Bekera. Taj čovek je očigledno već godinama u duši nosio žed za osvetom i nije bilo verovatno da ga od te namere može odvertiti. On je kteo Sandensovu krv i to odmah, is-

tog dana. Bez obzira šta bi mu Holidej rekao, to bi se moralo završiti u dimu baruta.

Holidej je ustao, ostavio nešto novca pored praznog tanjira i odlučno navukao šešir na čelo. Namestio je bolje opasać sa revolverom, klimnuo uzgred glavom ukočenom vlasniku kafea i samouverenim korakom izašao. Vlasnik je sa olakšanjem odahnuo.

Napolju su već bile zapaljene ulične svetiljke i Holidej je stupio u krug svetlosti. Znao je da posle mutne svetlosti u kafeu jaka svetlost ulične svetiljke privremeno umanjuje sposobnost raspoznavanja stvari i pokreta, i shvativši da time dovodi sebe u vrlo opasan položaj, koraknuo je u senku koju mu je ulica nudila. Istovremeno je zapazio grupu ljudi okupljenih iza i oko Bekera. Među tim ljudima vladala je neka živost i Dok je pretpostavio da se tamo polažu opklade. Svesno i unapred odlučan obračun revolverima, častan obračun na život i smrt, oduvek je bio veća i zanimljivija atrakcija od pucnjave nastale u svadi ili u stanju pijanstva, u kojoj su usijane glave potezale oružje naglo, često bez najave i opomena. U ovom slučaju gledaoci su imali vremena da odmere i ocene suprotstavljene protivnike, da uzmu u obzir sve i da u skladu s tim polože opkladu.

Beker je stajao izdvojen, upravo na ivici kruga svetlosti. Stajao je malo razmaknutih nogu, čvrsto ukopan u prašinu, a desna ruka, sa prstima koji su se nervozno gibali kao gramzive kandže, bila mu je spuštena pored tela. U levoj ruci držao je cigaretu koju je povremeno prinosio ustima, a kroz dim duvana žmireći je gledao u Holideja.

— Još me se ne sećaš, Sandense?

— Čega treba da se sećam? — odgovorio je na to Dok. — Čim se

mašiš revolvera, bićeš mrtav, i zašto onda odmah ne završimo s tim?

Beker se trgao. — Potegnuću kad budem spreman i, kad budem hteo!

U gomili se začuo žagor. Masa je htela akciju. Beker se okrenuo i uz pogrдне reči pripretilo im da začute. Zatim se ponovo okrenuo ka čoveku koga je smatrao za Sandensa i rukom u kojoj je držao cigaretu, pokazao ka svom protivniku.

— Imam neki čudan osećaj u vezi sa tobom, mister. Ne izgledaš mi kao Sandens koga se ja sećam... a upravo mislim da bi morao da me se sećaš, ako ne po izgledu, ono bar po imenu! Ja sam poslednji iz porodice Beker, one porodice koju si zbrisao u Aberdinu u južnoj Dakoti, kada si nas u ratu između stotara upotrebio kao taoce. Mislio si da si i mene ubio, ali kao što vidiš, ja sam se izvukao. Znam da bi morao da me se sećaš, Sandense, jer ja sam onaj koji ti je ispalio metak u leđa. Ali na tvoju sreću, imao si bisage prebačene preko ramena i metak se odbio od nečeg metalnog što se u njima nalazilo. Prema tome, jedino što mogu sad da pomislim, ako me se nikako ne sećaš, to je da ti uopšte nisi...

— Zaveži i potegni, kućkin sine! — prekinuo ga je Holidej grubo, smatrajući da je Beker već suviše rekao.

Beker je odjednom začutao i na izrečenu uvredu lice mu se pretvorilo u kamenu masku. Zatim se njegova desna ruka munjevito pružila ka levoj strani tela i Holidej je postao svedok najbržeg unakrsnog potezanja revolvera koje je ikad video. Pustolovljeva ruka je sevnula naniže i ponovo se digla sa belom drškom „kolta” u šaci. Nenaviknut na drukčiju futrolu, njemu je pri potezanju revolvera drška kliznula nekoliko milimetara iz šake i pri zatezanju obarača palac mu je za-

drhtao, ali odmah zatim on je čvršće stisnuo dršku i pritisnuo okidač, i skoro istovremeno još jednom zategao obarač i ponovo opalio.

Bekеров revolver je već bio van futrole i ruka se dizala naviše, ali je cev još uvek bila okrenuta zemlji i metak ispaljen iz njega digao je oblak prašine i komade kamenčića. Izazivač se zateturao i od udara kuršuma, izvio se i zaigrao kao lutka na konopcima. Iskolačenih očiju, mičući bezglasno usnama, pao je na zemlju praćen pogledima okupljene gomile posmatrača.

Holidej je izbacio prazne čaure i ponovo napunio revolver pre nego što su Bekerove noge u čizmama prestale da podrhtavaju. Bio je napet i duboko uznemiren. Do što đavola, za dlaku se provukao! Onaj mali klizaj drške i palca na obaraču zamalo što ga nisu koštali života. Da je Beker nekom nesrećom bio samo za dlaku brži, on bi ga u tom kratkom deliću sekunde sigurno prikovao za tlo. To mu se nikada nije desilo i što je još gore, znao je da se tako nešto pravom Sandensu sigurno ne bi moglo desiti. Zapitao se nije li došlo vreme kada treba prestati igranje tim ubistvenim igračkama.

Digao je glavu i pogledao gomilu koja se počela okupljati oko Bekеровог tela. Nekolicina ljudi pogledali su zbunjeno u njegovom pravcu, ali čim su se sreli sa njegovim pogledom, brzo su skretali poglede na drugu stranu. Onda mu je prišao jedan čovek širokih ramena, sa prosedom kosom koja mu je izvirivala ispod šešira, i učtivo klimnuo glavom. Holidej je s naporom prikrrio zabrinutost.

— Pre možda desetak godina u Montani sam video kada je neki čovek, koga su zvali Sandens, ubio u dvoboju jednog protivnika — rekao je potmulim, na izgled nabu-

sitim glasom. — Čini mi se da biste to mogli biti vi. Ali, bili to vi ili ne, hteo bih da vam kažem kako ste sigurno najbrži revolveraš koji je ikada svratio u ovaj grad. Jer da znate, Beker nije bio šala. Već dosta dugo on se muvao po ovom kraju i dokazao je da zna kako se barata oružjem. Čini mi se da će sada zauvek ostati ovde. Tamo gore na groblju.

Holidej je klimnuo glavom. — Možete napisati na njegovoj nadgrobnoj ploči da je poginuo od čoveka po imenu Sandens — izvadio je nekoliko srebrnih dolara iz džepa i stavio ih iznenađenom građaninu u ruku. — Mislim da će ovaj novac biti dovoljan za to.

Okrenuo se na petama i uputio se nazad ka salunu, gde je na spratu imao sobu. Dok se udaljavao, čuo je za sobom razgovor i pitanje koje je neko od okupljenih postavio prošedom čoveku.

— Za šta je taj novac, Sidlere?

— Za nadgrobnu ploču za Bekeru. Ovaj čovek je sigurno Sandens. Običaj je njegov, kako sam čuo, da onome koga pobedi u poštenom obračunu obavezno plati nadgrobnu ploču. Sigurno da ga Beker nije prepoznao.

Holidej se nadao da će glas o tom obračunu noći putem ispred njega. Sandens je na putu za Meksiko i u Sabinasu je ubio nekog čoveka.

To će pripomoći utvrđivanju njegove autentičnosti, jer ako je postojala bilo kakva sumnja da je on Sandens, njegov put u Meksiko mogao je biti put u smrt.

IV

Dva dana po prelasku preko Ria, Džoni Mak Hju jahao je starim putem za Montrej. Do Akuna Farala postojao je i kraći put, ali budući da je u tim krajevima Meksiku vr-

velo od drumskih razbojnika i sečikesa, bilo je mnogo sigurnije držati se prometnog i ustajenog, dobro poznatog puta. To, naravno, nije baš uvek bilo pravilo, ali on je ipak smatrao da bi u ovom slučaju tako bilo najbolje.

U malom gradiću koji se zvao Lapazos, Džoni je zatekao nekoliko Amerikanaca surovog izgleda, koji su sedeli za stolovima i ispijali tekilu i pulku, i po načinu kako su ti zakasneli gosti cedili piće kroz zube, zaključio je da su to verovatno desperadosi koji su južno od granice našli svoj novi dom. Kada je ušao, oni su ga sumnjičavo pogledali i Džoni je pomislio da će neki od njih možda posumnjati da je on preobučeni šerif.

U tom poduhvatu Mak Hju je trebalo da igra ulogu begunca koji je želeo da što dalje odmakne od južne granice Sjedinjenih Država.

Nije zbog toga nimalo bio iznenađen kada su desperadosi odlučili da ga provere. Jedan mršav visok čovek krezavih zuba i sa dugom masnom kosom koja mu je visila u bičevima, ustao je sa svog mesta i gegajući prešao preko odaje do Džonijevog stola. Zaudarao je jako na ustajali znoj i konje. Odgurnuvši nogom stolicu i stavivši ruke na leđa, klimnuo je glavom Mak Hjuu.

— Zdravo — pozdravio ga je.

Džoni ga je kratko pogledao i postavio da se igra čašom tekile. Pokretom glave mršavko je pokazao na čašu u njegovoj ruci.

— Postoji štos kako progutati tekilu jednim gutljajem a da ti ona ne progori rupu na grlu. Treba da saspeš sve odjednom u usta, da brzo progutaš, a onda da širom otvoriš usta i što brže možeš duboko udahneš. Pokušaj. Videćeš da će to vređeti.

Džoni je vrlo dobro znao kako će to vredeti. Bio je to siguran način

da do punog izražaja dođe dejstvo pakleno ljute tekile, način da žestoko piće ožeže i sagori grlo i glasne žice. Znao je da pri pijenju tekile treba liznuti jezikom soli, zatim ispiti naglo piće i držati usta čvrsto zatvorena sve dok tečnost ne sije niz grlo, a onda brzo posisati malo tečnosti iz tanke kriške limuna. Na taj način onaj ko pije mogao je da oseti neki ukus inače bezukusnog, bljutavog pića, a i da izbegne paljenje grla koje je piće izazivalo. No to je mogao da zna samo neko ko je dugo živio na granici ili je proveo izvesno vreme u Meksiku. Tako nešto nije bilo deo Mak Hjuove uloge i morao je, dakle, da prihvati i proguta gorku pilulu.

Napravio se da je zainteresovan predlogom mršavog čoveka. Digao čašu sa tekilom, kritički je pogledao i sručio tečnost u grlo.

— Progutaj brzo! — gonio ga je mršavko — a zatim duboko udahni.

Mak Hju ga je poslušao i istog trenutka zagušio se od kašlja, a krv mu je jurnula u lice praćena bujicom suza. Dok se gušio od kašlja i s mukom upinjao da dođe do daha, začuo je razdragan smeh. Amerikanaca i nekolicine Meksikanaca koji su se našli u kantini. Mršavko se od smeha pridržavao za trbuh, gledajući Mak Hjuu i uživajući u njegovom delom istinitom a delom odglumljenom grčenju da se povрати.

Rendžer potajnik je odgurnuo stolicu, uhvatio se rukama za ivicu stola i nagnuo se napred pokušavajući da serijom uzastopnih udaha vazduha rashladi zapaljeno grlo. Kada se malo pribrao, pogledao je besno čoveka koji se smejao.

— Zaista vrlo smešno? — prasnuo je, i sam iznenađen grobnim prizvukom sopstvenog glasa i bolom koji su mu te reči zadale. Tekila je naravno bila proizvedena u

toj kantini, od strane njenog vlasnika, i verovatno da nije bila dovoljno destilisana od nečistih alkoholnih i uljnih sastojaka, tako da je, popijena u većim količinama, verovatno mogla ubiti čoveka.

Mršavko ga je potapšao po leđima i podigao oborenu stolicu, dajući istovremeno slobodnom rukom neki znak vlasniku krčme. Meksikanac je odmah doneo bokal hladne vode i Mak Hju ga je nadušak ispio, a zatim seo na stolicu i nekoliko puta napunio usta i obraze vazduhom i izdahnuo. Još uvek je imao izgled ljutitog čoveka.

— Ništa, čoveče, to je samo mala šala! — rekao je mršavko. — Hteli smo da proverimo da li si već ranije bio u Meksiku i sada smo sigurni da nisi!

Njegovi drugovi su se glasno nasmejali i Mak Hju ih je odmerio gnevnim pogledom, a onda lagano ustao i izvadio maramicu iz džepa pantalona da bi obrisao oznojeno lice. Vrativši maramicu u džep, on je odjednom potegao svoj teški „kolt“ i istim produženim pokretom ošinuo mršavka vrhom revolverске cevi po glavi. Od udarca mršavi dugajlija se pružio po stolu, a onda se onesvešćen srušio na pod, gde je ostao da leži krvareći iz usta. Mak Hju se okrenuo i uperio revolver na njegove prijatelje, koji su skočili na noge i mašili se revolvera.

— Ni makac! — upozorio ih je da budu mirni i zategao obarač revolvera. — Ovaj revolver ima jedan metak napunjen sačmom. Ako pritisnem okidač, mogu sve da vas izrešetam.

Pijanci su ustuknuli i odmakli ruke od futrola sa revolverima. Iako pripiti, nisu bili ludi; nisu želeli da budu ubijeni zbog jednog udarca nanetog njihovom ortak.

— O kej, mister, o kej — rekao je brzopleto najmlađi iz grupe. — Nismo mislili ništa loše. Shvatićeš da smo morali da budemo oprezni kad su u pitanju Amerikanci koji se ovde pojave. Ima mnogo preobučениh rendžera.

Mak Hju se bajagi trgao i pokazao interesovanje. — Zar ovako daleko na jugu?

— Da, i sve dalje, dole do Meksiko Sitija — rekao je jedan drugi gringo. — Zašto? Zar ti to toliko smeta?

Mak Hju ga je pogledao tupim mlečnim pogledom. — Možda. Medutim, to se tebe ne tiče.

— Svakako da me se ne tiče! — požurio je da odgovori pitač. — Svakako da me se ne tiče. Tvoji razlozi što si ovde samo su tvoja briga. Pod uslovom da to nema veze sa nama.

— Nikada vas do sada nisam video, niti me interesuje zbog čega ste ovde — promrmljao je Džoni Mak Hju ne spuštajući pri tom obarač svog revolvera. — Interesuje me samo da bez odlaganja stignem što dalje na jug. Imam ja na glavi mnogo veću brigu od rendžera.

Te reči pobunile su interesovanje. — Šta, do đavola, može biti veća briga nego rendžeri? — zapitao je onaj najmlađi iz grupe.

Mak Hju ga je lukavo pogledao, osmehnuo se i lagano odmahnuo glavom. — Ako budeš postavljao toliko mnogo pitanja, dečko, nećeš doživeti da sazreš i dočekaš starost! Ali, mislim da ipak neće biti štete ako ti kažem. Jedan vrlo opasan čova mi je na tragu. Možda će tim tragom doći za mnom u Meksiko, a možda i neće. Ne nameravam da se duže ovde zadržavam da bih to proverio. Ali, mogu vam reći da se on zove Sandens i da je vraški brz na revolveru i opasan ubica. Ako se pojavi ovde, ne bih vam saveto-

vao da sa njim isprobate ovaj trik sa tekilom. Sem ukoliko vam je život dosadio.

Gringos i Meksikanci su se zgedali. — Do vraga, možda bi bilo bolje da nam kažeš kako izgleda da ne bismo napravili grešku — predložio je mladić.

Džoni Mak Hju ih je izvesno vreme pažljivo posmatrao, a onda lagano klimnuo glavom. — Pa, čini mi se da ipak niste takvi nevaljalci i da vam mogu reći. Mislim da ste i sa mnom već naučili pristojnu lekciju — posle toga opisao im je Holideja i ispričao im nekoliko pojednosti iz Sandensovog života.

Osmehnuo se zadovoljno u sebi kada je na licima svojih slušalaca zapazio izraze zabrinutosti. Kada se Holidej bude pojavio, sigurno će se kloniti da dodu u sukob sa njim. Pre nego što on stigne u grad, njegov identitet i istorijat biće dobro poznati, i sa malo sreće glas o tome proširiće se i dalje, sve do Akuna Farala.

Ako taj glas stigne tamo gde treba, Brendon će ga čekati, čekaće da se pojavi čovek po imenu Sandens. Mak Hju je sa zadovoljstvom pomislio da se dosta isplatilo što se zadržao u kantini u Lapazosu.

*

Direktor banke bio je omalen mršav čovek sa celom na temenu, istaknutom adamovom jabučicom i neprikladno širokim, krutim okovratnikom koji je jabučici ostavljao dovoljno prostora da se pokreće gore-dole dok on govori. To kretanje jabučice privlačilo je pažnju Lile Lorens i ona je svesno morala da kontroliše sebe da ne gleda u tom pravcu, jer se bojala da bi on to mogao smatrati kao nevaspitanost sa njene strane. Ona to nikako nije želela; želela je da sa njim oстане u

što je moguće boljim odnosima. Jer u bukvalnom smislu reći, on je u svojim rukama držao budućnost njenog ranča.

— Bio sam voljan da vam izađem u susret i malo produžim otplatu, mada sam time stvarno išao van pravila i interesa banke, mis Loren — rekao je direktor, a njegova adamova jabučica besno je poskakivala gore-dole. — Bojim se da ne mogu neograničeno dugo da čekam da stigne taj novac od nagrade.

Lila se usiljeno osmehnula i zaklimala glavom. — To razumem, mister Fejnse, ali prošlo je tek nepunih nedelju dana.

— Tek nedelju dana je prošlo od isteka vašeg ugovora sa ovom bankom — rekao je Fejns ozbiljno. — Vi i vaš brat ste se obavezali da platite određenu ratu u određenom momentu, ili ako to ne učinite, kasnite za ceo kredit, a nesporna je činjenica, mlada gospodice, da je banka ovlašćena da zatraži povlačenje celog kredita — digao je koščatu ruku sa dugim prstima. — Molim vas, nemojte uzeti slobodu da mislite kako smo nerazumno sebični. Mi imamo zvanično zaključen ugovor i ne bavimo se poslom zato da bismo zavisili od nećijih osećanja ili od nećijih želja.

— I to sasvim razumem — rekla je Lila, nemoćna da prikrije prisustvo ogorčenosti u glasu.

Fejns je digao tanke obrve, zavalio se u svojoj stolici i oslonivši koščate laktove na uzana prsa, postavio prste ispred lica. — Hmmm. Čini mi se da u vašem glasu osećam notu sarkazma, mlada gospodice, koji bi trebalo da eliminišete kad razgovarate sa mnom. Ja sam prema vama bio krajnje pošten, što je mnogo više nego bih mogao da kažem za vas i vašeg brata u odnosu prema meni.

— Ne mešajte sad mog brata u ovo — opomenula ga je tihim, drhtavim glasom, stiskajući ruke zgrčene u krilu. — On je mrtav. Sada imate posla sa mnom.

On ju je oštro pogledao kroz evikere i napučio tanke žablje usne.

— Onda da se vratimo na činjenice — rekao je odsečno. — Istekao je rok za isplatu vaše redovne otplate i ja vam ne mogu dati nikakvo dalje odlaganje. Odgovor je potpuno prost i kratak: platite ratu ili će banka biti prinuđena da traži otplatu celog duga i uzme vaš ranč.

— Prinuđena! Vraga! — rekla je Lila žučno i ustala. — Vama nije potrebno tih mojih nekoliko dolara! Mogli biste da kupite i prodate ceo Amarilo deset puta a da vam još uvek ostane previše! Vama nije neophodno da me pritiskate, mister Fejnse!

— Pogodba je pogodba i krajnje je vreme da tu lekciju naučite, mlada ženo — rekao je stiskajući usne kao da kuša neko piće. — Ako bih svakome ko nam duguje dao neki poček, šta mislite dokle bi ova naša banka stigla?

Lila je prinudila sebe da ostane pribrana. — Mister Fejnse, iz nekih razloga šerif Lejsi je odložio slanje mog zahteva za isplatu nagrade. Ali taj novac je moj, to ga možete pitati. Ima nešto u vezi sa nekim papirima koji su nađeni kod Sandensa, to je sve. Ali, to je samo odlaganje. Niko nije odbio da mi isplati nagradu. Zar se ne biste mogli još malo strpeti? Molim vas!

On se namrštio i tapkajući koščatim sitnim prstima po ivici stola, zagledao se ozbiljnim pogledom u mladu zabrinutu ženu. Posle nekoliko minuta ćutanja, koji su se Lili učinili dugi kao godina, on je vrlo lagano klimnuo glavom.

— Dobro. Daću vam poček još do kraja ove nedelje. Ali onda, moraćete da mi dokažete ne samo da je vaš zahtev za isplatu nagrade upućen na nadležno mesto već ćete morati i da mi donesete novac koji dugujete ili neki dokument koji će zvanično potvrditi da vam je taj novac poslat. Bez jednog od ta dva banka će otvoriti stečaj. To je moja poslednja reč o toj stvari. A sad molim vas da me izvinite, mis Lorens, imam puno posla.

Uzeo je u ruku svoju olovku i počeo da piše na papiru ispred sebe.

— Hvala vam, mister Fejnse — prisilila je Lila sebe da kaže, ali kada se uputila ka vratima, Fejns nije ni digao glavu da pogleda za njom. Kada je otvorila vrata i izašla, tračak svetlosti odblesnuo je na njegovoj ćelavoj glavi. Ona bi najradije volela da je mogla da o tu ćelavu glavu razbije stolicu na kojoj je sedela.

Izašavši iz zgrade banke, Lila je pošla niz ulicu i prešla na drugu stranu do šerifske stanice, gde je zatekla Nika Lejsija zauzetog podmazivanjem rasklopljene puške, čiji su neki delovi ležali na stolu na komadu papira. Kada je ušla, on ju je pozdravio klimanjem glave.

— Dobar dan, Lila. Čujem da je stari gazda Fejns želeo da vas vidi.

— I video me je — rekla je glasom u kome se osećala napetost i stala pred šerifa sa rukama opuštenim pored tela, stisnutim u pesnice. — Šerife, tražim od vas da odmah pošaljete zahtev za isplatu nagrade. Odmah. Još danas.

Šerif je digao pogled do njenog lica, obrisao krpom ručicu punjača i počeo da sklapa pušku nastavljajući da govori.

— To ne mogu, Lila.

Ona je klonula na stolicu i snuženog lica bespomoćno odmahнула rukama. — Za ime božije, zašto ne

možete? Meni je taj novac nužno potreban i potreban mi je sada, šerife Nik. Ako ga ne dobijem do kraja ove nedelje, Fejns će mi uzeti ranč.

Šerif ju je oštro pogledao. — O, ne mislim da će on to učiniti, Lila.

— Hoće! Sigurno hoće! Jutros nisam mogla da se kontrolišem. Bila sam sarkastična i govorila sam oštrijim tonom. Vi znate kakav je on ako ne dobije ono uvažavanje i poštovanje koje smatra da mu pripada. Lejsi je duboko uzdahnio i spustivši sklopljenu pušku na pisači sto, nekoliko puta lagano zaklimao glavom. — Da, Fejns je sklon tome da bude detinjast. Opasno, sitno zlopamtilo. Uživa u moći koju poseduje i uživa u tome što ljudi moraju da odlaze kod njega i da ga mole za novac.

— Ja to sve znam i te činjenice me ne interesuju — presekla ga je ona oštro. — Meni je taj novac potreban, šerife!

— Da, izgleda da je tako. Čujte, otići ću da porazgovaram sa Fejnсом i da vidim da li bi bio voljan da malo više odloži tu otplatu.

— Za ime božije, zašto bi bilo potrebno da produži još više rok otplate? Taj novac je moj! Zašto ne mogu da ga dobijem?

Lejsi ju je krajnje ozbiljno pogledao, zamišljeno napućio usne i na kraju klimnuo glavom. — Mislim da imate pravo da znate, Lila, ali moraćete to da zadržite za sebe.

Mršteći se, ona je potvrdila pokretom glave da se slaže i Lejsi joj je ispričao o pismu koje je našao u Sandensovoj torbi.

— Izgleda da je to pismo bilo važnije nego što sam ja mislio — nastavio je. — Ono se našlo na stolu komandanta rendžera i povodom toga preduzeta je neka akcija. Zaključio sam iz uputstva koje sam dobio da Sandensovu smrt moram

prikriti, jer je jedan čovek poslat da preuzme Sandensovu ulogu. Kada bi se saznalo da je pravi Sandens mrtav, onaj što je preuzeo njegovu ulogu i sam bi se ubrzo rašao na groblju. To je razlog zašto ne mogu da podnesem zahtev, Lila. Od toga zavisi život jednog čoveka.

Devojka je izvesno vreme ćutala i razmišljala. Onda je žalosnog lica pogledala Lejsija. — To je lepo, šerife, ali ako ne dobijem nagradu do kraja nedelje, moja budućnost će biti na kocki.

Šerif joj je stavio ruku na rame. — Ja ću razgovarati sa Feinsom i objasniti mu stvari. Ja mogu malo da ga pritisnem, mogu malo da ga uplašim time šta bi se moglo desiti ako bi planovi organa vlasti pali u vodu zbog njegovih postupaka. On se lako može uplašiti iako se pravi da je hrabar.

Na Lilinom licu pojavila se senka nade, ali je ona još uvek izgledala zabrinuta.

— Mislim da ću biti u mogućnosti da ga malo pritegnem — rekao je Lejsi sa više samouverenosti nego što je sam osećao. — Uostalom ko zna? Sve može biti završeno za dan-dva.

Devojka se jadno osmehnula. Želela je da u to veruje.

•

Dok je Lila Lorens sedela u kancelariji Nika Lejsija, maskarada Doka Holideja bližila se kraju.

Jahao je putem koji je vodio u dubinu Meksika, držeći se kao i Mak Hju prometnijeg puta za Montreij, kada je sa jednog vetrom brisanog brežuljika ispred njega planula puška. Kuršum je prošao tako blizu da ga je okrznuo po vrhu uha.

Bio je uhvaćen na brisanom prestoru, na širokom ravnom putu bez

zaklona. U stvari, najbliži zaklon bilo je podžnoje tog uzvišenja sa kojeg je busijaš pucao. Holidej se ni trenutka nije dvoumio. Zario je snažno pete u slabine svog konja i konj je poskočio. Taj pokret spasao je Holideja od drugog metka. Tane je probilo vrh njegovog šešira i šešir nije odleteo sa glave samo zahvaljujući činjenici da je bio čvrsto nabijen. Holidej je plegao po konjskom vratu i dok je konj bio još u trku, on je izvukao „koit“ iz futrole.

Puška je planula i treći put, i Holidej je otkrio mesto gde se napadač skriva. On se nalazio negde na polivini uzvišenja, gde se u vidu polukruga pružala mala stena koja mu je verovatno služila kao zaklon. Savršeno mesto za busiju, zaključio je Dok.

Holidej je žestoko poterao konja napred, bodreći ga povcima i udarcima pete u slabine. Načuljenih ušiju i izbuljenih očiju, životinja je spremno odgovorila na njegov zahtev. Pahuljice pene, izazvane čestim nemilosrdnim trzajima uzde, letele su pored njegove glave. Dok je nemilice terao konja čas levo čas desno i jašući u cik-cak, nastojao da izbegne da bude pogođen. U jednom momentu trzajem uzde zaustavio je konja, a zatim ga besno poterao pored uzvišenja.

Busijaš je sada pucao kao mahnit, ali su njegovi kuršumi leteli čas bliže, čas dalje od Holideja. Konačno je morao da prekine kako bi napunio pušku i Holidej je to iskoristio da konja potera pravo ka uzvišenju. Pre nego što je stigao do njega, ubica je ponovo pripucao, ali je Holidej bio toliko blizu da je busijaš morao da ustane kako bi nanišanio.

Do tog trenutka Holidej nije opalio ni metak i prejurivši poslednjih nekoliko metara, on je skočio sa zadimljenog konja među stene u sa-

mom podnožju. Pružio je ruku da dohvati kundak puške, ali njegov konj je odjurio, a metak ispaljen sa uzvišenja zviznuo mu je nekoliko santimetara pored lica. Holidej se priljubio uz tlo, a konj je odkasao dalje. Holidejev zaklon bio je dosta dobar, ali bez puške nije mogao da odgovori na palibu. Odlučivši se na skok, potrčao je ka stenama na levoj strani. Dva brza hica zapraštala su po stenama oko njega, ali on je uspeo da ih preskoči i poganje iza njih. Odatle je pogledao do ispušta iza kojeg se nalazio ubica.

Sa revolverom u ruci Holidej je potrčao uz brdo i jedan metak prosvirao mu je kroz obod šešira. No, trenutak kada je metak ispaljen bio je dovoljan Holideju da vidi ubicu nagnutog iznad zaklona. Holidej je reagovao instinktivno. Najpre je opalio i video kako se ubica trgao i ustuknuo. Zatim je potrčao kosinom u stranu i ponovo pogledao ka busiji u trenutku kada se ubica nagnuo preko grudobrana nastojeći da Holideja uhvati na nišan.

Pustolov je opalio tri uzastopna hica i ugledao oblačiće prašine koji su se digli sa trošne stene, ali je takode primetio da se ubica grčevito trgao i ispustivši pušku, pao preko zaklona. Busijaš je bio pogođen, ali ne smrtno jer se držao rukama za stenu nastojeći da se ponovo domogne zaklona. Holidej je pažljivo nanišanio i pritisnuo obarač.

Revolver u njegovoj ruci je poskočio i oblak dima zaklonio mu je vidik. Ali, samo za trenutak. Kada se barutni dim razlšao. Holidej je ugledao busijaša kako pada niz liticu uzvišenja. Udarivši o jednu isturenu stenu, ubica se zakotrljao, nekoliko puta prevrnuo u vazduhu i konačno pao na tlo nekoliko metara daleko od Holideja.

Udahnuvši duboko, Holidej je napunio revolver i prišavši ubici, vrhom čizme okrenuo napadača na leđa. Napravio je grimasu, jer ono što je video nije bio prijatan prizor. Od busijaševog lica nije ostalo ništa po čemu bi ga mogao identifikovati. Nikada, dakle, neće saznati ko je taj čovek bio.

Vrativši revolver u futrolu, Holidej je pošao niz padinu da uhvati svog konja. Osećajući blizak plen, iznad vrha uzvišenja počeli su da kruže lešinari.

V

Akuna Faral. Gradić niskih kuća napravljenih od nepečene cigle, razbacanih na padini niskog brežulika, i sa poslovnim delom koncentrisanim oko malog trga na veštački napravljenom zaravni. Zaravan su napravili stotine peona i indiosa u poslednjim danima vladavine konkvistadora. Nekada je tu bio rudnik srebra, a na drugoj strani brežulika, tamo gde pravo sa udaljenog i nevidljivog zaliva dopiru svežija vazдушna strujanja, bile su kuće španskih nadzornika. Ruda je vremenom bila iscrpena, ali u međuvremenu je Akuna Faral postao odmorište brojnih putnika koji su putovali u Montrej. To je gradu donelo prosperitet.

Sve u svemu, Akuna Faral bio je slikovit grad. U njemu su stanovali vladini službenici i oni su vodili brigu o prostranim područjima zemlje koja je okruživala brežuljak, kao i o peonima koji su je naseljavali. U gradu je postojala arena velika kao trg i pijaca kojom se Mak Hju šetao praćen radoznalim pogledima meksikanskog živlia. To ne znači da u gradu nije bilo drugih „gringos“, kako su Meksikanci nazivali Amerikance, ali Mak Hju je poš-

teno plaćao sve što je kupovao i to je doprinelo da ga posle samo jednog dana u gradu smatraju za prijatelja. Mak Hju se trudio da stekne prijateljstvo ljudi sa pijace, jer je smatrao da oni znaju sve što se događa u gradu i okolini, i da će od njih dobiti obavještenja koja je želeo.

Bio je smešten u kantini koja se zvala „El Korijentes“ i na njega se gledalo sa dosta sumnje. To ga nije mnogo brinulo: pretpostavljao je da ga smatraju za gringosa u bekstvu pred zakonom, a to je samo moglo doprineti slici koju je o sebi želeo da stvori. Ali, ubrzo je našao da poslugi drži jezik za zubima i da ne želi da odgovara na njegova pitanja. Većina ih se pravila da ne razume engleski, a kada je on pokušao da ih oslovi na španskom, oni su odbijali da odgovore. Pri pomenu imena Brendon, neki su čak pokazali strah.

No, nadao se da će na pijaci imati više sreće, pa je od jedne debele žene naručio čašu voćnog soka i seo na klimavu stolicu koju mu je ona donela. Ona se široko osmehivala i posluživši ga, samo što ga nije zatrpala svojim ogromnim grudima.

— Vi ste čudan gringo — rekla je gledajući Mak Hju sa rukama oslonjenim na široke kukove. — Većina onih koji dođu ovamo ostaju kratko i često se tuku zbog žena ili zbog nečeg drugog, ili pokušavaju da krađu od nas. Mi znamo da su oni siromašni kao i mi, ali mi ipak ne krademo jedni od drugih. Oni nam bedno plaćaju za našu robu. A vi pošteno plaćate, kupujete našoj deci kolače i ljubazno se osmehujete. Ah, nemojte poricati, senior! Videla sam! Da sam samo deset godina mlađa...! Ah!

Mak Hju se osmehnulo i pružio joj lončić od zemlje. — Vrlo fini sok, sinjora.

Ona se široko osmehnula. — Ah, izbegavate moja pitanja!

Mak Hju se napravio nevešt. — Zar ste me nešto pitali, sinjora?

— Nemojte sa mnom igrati tu igru, gringo! — nasmejala se ona i lako ga gurnula u rame, ali čak i tako, zamalo što ga nije oborila sa stolice. — Niste vi tako naivni! Ali ako baš hoćete, pitaću vas otvoreno: ostajete li ovde ili ste u prolazu? Za Montrej, možda?

— Možda — rekao je Mak Hju namerno zagonetno i žena je lagano zavrtila glavom i ponovo ga gurnula u rame.

— Aha, Vidim. Dobro, to nije moja stvar. Želela sam samo da pomognem ako vam je pomoć potrebna.

— Trenutno nije, sinjora, ali mučas gracijas — ouda je pucnuo prstom. — Možda ipak ima nešto u čemu mi možete pomoći.

— Recite kako?

— Znaate li nekog gringosa koji se zove Brendon?

Žena je nabrala čelo i ostala tako dugo zamišljena, ali je konačno odmahнула glavom. — Ne znam, sinjor. Ali možda bih mogla saznati od nekoga... ako vam je važno.

— Dosta mi je važno, ali ne bih želeo da vas dovedem u neku nepriliku, sinjora, ili da vas dovedem u opasnost.

Ona je siainim očima oštro pogledala Mak Hju. — Shvatam, senior. Hvala vam što se brinete. A sad, moram tla nacedim još soka.

Mak Hju je ustao. — Buenos días, sinjora — rekao je i dodirnuvši obod šešira prstima, otišao.

Računao je da će se Meksikanka raspitati i da ju je dovoljno jasno upozorio da to učini u tišini. Sa malo sreće, do večeri će možda imati o Brendonu neke informacije koje će Holideju biti od koristi kada se pojavi. A to će biti sutra kasno

posle podne, ako na putu nije zapao u neku nepriliku.

Ostatak dana Mak Hju je šetao gradom i posmatrao borbu sa bikovima u areni, ne razumevajući zašto i kako se Meksikanci toliko oduševljavaju gledajući ubijanje tih jadnih životinja. Po njegovom mišljenju, to je bilo obično klanje, odvratno i dosadno, čak i ponižavajuće za posmatrača.

No na izlasku iz arene naleteo je na vitku senjoritu sa crvenim cvetom u sjajnoj crnoj kosi, koja ga je u prolazu počastvovala osmehom. Sledeća dva časa proveo je daleko lepše, pa je na rastanku, pored večere i dosta crnog vina, dobio i poljubac vrhovima usana.

Dok se u mraku penjao uz spoljne stepenice do hodnika koji je vodio u sobe na spratu, još uvek je razmišljao o crnokosoj devojci. Otvorio je vrata i ušao u hodnik. Zbog velike količine vina vrtelo mu se u glavi i on se ljuljao dok je otvarao vrata sobe, što je za njega bila sreća. Nož koji je u jednom momentu proleteo iz mraka promašio ga je samo za dlaku.

Istog sekunda Mak Hju se spustio na jedno koleno i izvadio teški „kolt”. Pri slaboj svetlosti koja je dopirala kroz prozor hodnika, ugledao je ubicu sa nožem u ruci. Džoni je svom snagom zamahnuo „koltom” i napadač je muklo zastenjao, a nož je zazvečao na podu.

Ubica je prostenjao. — Pako!

Mak Hju se okrenuo shvativši tek tada da ih ima dvojica. Istog momenta drugi napadač ga je gurnuo u leđa i težina udarca oborila ga je na pod. „Kolt” mu je iskliznuo iz ruke i nečiji prsti zgrabili su ga za kosu i zategli mu glavu unazad. Bio je to potez ubice koji prethodi udaru noža u grlo. Mak Hju se svom snagom zgrčio i trgao glavu, i sa radošću osetio da su prsti skli-

znuli kroz kosu. Zatim se munjevitno okrenuo i oduprevši se leđima o pod, svom snagom udario napadača u nezaštićen donji deo trbuha.

Napadač je prigušeno kriknuo i taj trenutak Mak Hju je iskoristio da skoči i udarcem noge po nogama obori napadača, koji je ispustio nož. No prvi napadač je tada trijumfalno kriknuo i dograbio nož koji je njegov saučesnik ispustio. Na metar dalje od sebe Mak Hju je ugledao nejasno mutno svetlucanje metala na podu. Bacio se u tom pravcu kada je drugi napadač zamahnuo rukom držeći nož za oštricu, spreman da ga hitne. Mak Hju-ova šaka zgrabila je dršku „kolta” i on se upola okrenuo oslonjen na lakat u trenutku kada je napadačeva ruka poletela napred.

Teški „kolt” planuo je dva puta i napadač je odbačen unazad kroz vrata u hodnik, a nož koji je hitnuo okrznuo je Mak Hju-a po ramenu. U tom deliću sekunde drugi ubica, uplašen onim što se desilo, jurnuo je pored njega i nestao u tami hodnika.

Začuo je viku u prizemlju i bat koraka uz stepenice, ali on nije potrčao za beguncem, već je umesto toga napunio revolver razmišljajući o tome da li je napad delo nekog ljubomornog udvarača crnokose Meksikanke ili možda ima neke veze sa njegovim raspitivanjem za čoveka po imenu Brendon. U tom momentu bilo je teško reći.

•

Ujutru je, međutim, shvatio da je napadnut zbog toga što se raspitivao za Brendona. Debela senjora, koja je prodavala sok od limuna, nije se pojavila na pijaci, a stari Meksikanac, koji je sedeo na susednim vratima, rekao je da je nije video.

Veći deo dana je proveo pretražujući grad i raspitujući se, ali niko nije znao ili nije hteo da mu bilo šta o njoj kaže. Seniora je nestala sa lica zemlje. Bilo mu je žao, ali nije imao mnogo vremena za tugu.

Jer upravo pred zalazak sunca u grad je dojahao Holidej.

Mak Hju je sedeo pod venjakom kantine i večerao kada je prepoznao svog saradnika na prašinom pokrivenom konju. Životinja je umornim hodom došla do pijace, a i Holidej se na izgled umorno držao u sedlu. Izgledalo je da je tog dana naporno jahao.

Ustao je i uzevši iz džepa cigaretu, pošao prema pijaci pazeći da zastane i zapali je baš ispred Holidejevog konja. Visoki pustolov je zategao vodice i oštro ga oslovio.

— Pazite, do đavola, kuda idete, mister! — izustio je resko.

Mak Hju je mahanjem ruke ugasio palidrvce i digao pogled. — Izvinite. Nisam obratio pažnju.

— Sledeći put ću vas pregaziti!

— Rekao sam da nisam hteo i neću se više izvinjavati — pogledao je žmireći Holideja. — Izgledate umorni, mister. Mogao bih da vam preporučim onu kantu tamo. Ili ako želite dobru hranu, možete je dobiti na pijaci. Pored one trgovine u kojoj ima dobrog svežeg povrća služi se jeftin i odličan čili.

Holidej je učtivo klimnuo glavom i poterao konja pored Mak Hjuja, koji se udaljio odbijajući guste dimove. Holidej je smestio konja u štalu, a onda uzeo sebi sobu u hotelčiću. Nije hteo da pita u kojoj je sobi Mak Hju jer je smatrao da će biti bolje da ne pokazuje preveliki interes. Pošto se umio, Dok je sišao u restoran i pojeo svoju večeru pod venjakom, posmatrajući promet u gradu. Pitao se da li će

morati da pita za Brendona ili taj čovek već zna za njegov dolazak i čeka trenutak da s njim stupi u vezu.

Završivši večeru, Holidej je platio, ustao i protezao se, a zatim dokonim korakom prešao preko trga i tamnom stranom ulice uputio se ka nizu dućančića na pijaci. Trebalo mu je malo vremena da, zadržavajući se tu i tamo i razgledajući španske češljeve načinjene od kornjačine kore i razne druge koloritne ukrase od sedefa, srebra i drveta, stigne do mesta gde je ugledao svog prikrivenog saradnika. Mak Hju je stajao pored jedne tezgice naslonjen leđima na stub nadstrešnice i jedući komad dinje, glasno razgovarao sa nekom Meksikancom i pri tome se smeja.

Holidej je lagano prišao i naslonio se na jedan stub u blizini Mak Hjuja.

— Izgleda da ste žestoko jahali — rekao je Mak Hju preko zaleganja, ne mičući usnama i ne gledajući u Holidejevom pravcu.

— Mala nezgoda na putu. Dobro ste raširili glas o Sandensu. Taj čova ima dosta neprijatelja.

Mak Hju je prinio krišku dinje usnama. — Brendon je izgleda opasan čovek. Raspitivao sam se kod jedne žene o njemu i ona je nestala, a dvojica tipova su pokušala prošle noći da mi prerežu grlo.

— Čuo sam. Izgleda da je bilo gadno.

Mak Hju je klimnuo glavom i dalje jedući dinju. — Jeste li uzeli sobu?

— Broj jedanaest.

— Ja sam u broju šest. Prolazite pored mojih vrata.

— O kei. Bolje da nas ovde ne vide zajedno. Adios.

— Sa srećom, Holideje.

Visoki pustolov je prstom stisnuo

opušak cigarete i laganim korakom se udaljio. Prošetao je gradom da bi upoznao njegov položaj, a zatim se vratio u kantu. Zastao je u baru da popije jedno piće pre nego što ode u svoju sobu.

Velika prostorija izgledala je sada živahnije. Svirala je muzika, a jedna crnokosa devojka u zelenoi i crvenoi haljini pevala je i igrala neku temperamentnu špansku igru. Iza uha imala je zataknut crveni cvet. Pucketala je kastanjetama i šetala se oko stolova provlačeći se između pohlepno pruženih ruku pripitih nasmejanih muškaraca. Neki Meksikanci su ustali i pridružili se igri. Devojka je završila igru uz gromko zvonjenje kastanjeta i besno lupanje potpetica.

Holidej ju je sve vreme posmatrao i kada je ona pogledala ka njemu, on joj je uzgred klimnuo glavom. Devojka se kratko vreme dvoumila, a onda pošla ka niemu. Ljudi pored kojih je prolazila govorili su joj nešto na španskom, ali ona im nije odgovarala. Zastala je pored Holideja i zagledala mu se u lice.

— Popila bih malo crvenog vina, senior.

Holidej je zainteresovano digao obrvu. — Zaista? To bih mogao da vam priuštim — dao je znak krčmaru da devojci donese piće, a zatim joj se ponovo obratio. — Težak posao ta vaša igra.

Ona je slegnula ramenima i uzv-ši čašu rumenog vina, nazdravila mu pre nego što je otpila gutljaj. Okušala je najpre vino znalački, a zatim ispila čašu do pola. — Posao od koga se u svakom slučaju ožedni, senior — dodirнула je ružu u svojoj kosi. — Ja se zovem Rozita.

— Sandens — odgovorio je Holidej.

Njoj je na to zadrhtala obrva. — Samo to?

— Na to se odzivam.

— Čudno ime, senior. To je možda ime grada gde ste rođeni?

— Ne, tako se zove jedna indijanska igra. Kada posle kiše izgreje sunce, Indijanci znaju da će od njegove toplote izrasti bujna trava i da će te godine imati dosta mesa. Zato oni igraju da zahvale Manituu.

— Ah! Razumem. Ali kako ste vi dobili to ime?

Holidej se zamislio. U informacijama koje je dobio nije stajalo kako je Sandens dobio svoje ime. Niko nije smatrao da je to važno. Ali, pokazalo se da je i to nešto što ga može otkriti.

— Teško bih mogao da kažem kada sam prvi put nazvan Sandens — rekao je Holidej slažući lagano reči. — Neki ljudi su me tako nazvali posle jednog napada na logor Sijuk-sa. Indijanski ratnici su baš igrali tu igru sunca i nisu nas videli sve dok nismo otvorili vatru. Bio je to veliki masakr. Za to su čak hteli i da me odlikuju.

Ona se trgla i Holidej je zapazio da su joj oči kratko sevnule, ostale inteligentne, hladne, prodorne. Odjednom je osetio da mora biti orezan, da nije pogrešio što je bio sumnjičav povodom njenih na izgled slučajnih pitanja. Ta devojka bila je mnogo više od obične barske igračice.

— Kakvo je vaše mišljenje o Meksikancima, senior?

On je slegnuo ramenima. — Pri-mam ih takve kakvi jesu. Neki su dobri, a neki „mai malo“.

— Znao španski? — zapitala je ona i Holidej se naljutio na sebe zbog te omaške. Jer, pravi Sandens nije znao ni reči španski.

On je napravio grimasu. — Naučio sam uz put reč-dve; seniorita, adios, mai malo, bueno .. — zatim se osmehnuo. — Tekila, pulka kerida...

Ona se glasno nasmejala. — Si, razumem. To su reči koje dosta pomažu! Hoćete li Rozitu častiti sa još vina?

— Zašto ne? — dao je opet rukom znak krčmaru i odahnuo. Imao je utisak da je prošao kroz neku vrstu ispita. Sada je morao tu prednost da očuva i da je poveća ako je moguće. Prešao je rukom po čelu. — Hiu! Ipak nije tako vruće kao tamo odakle sam došao.

— A gde je to, senjor Sandense? — srknula je vino i pruživši ruku, uzela cigaretu iz Holidejevog džepa. Dok se iznenadio, ali je ipak kresnuo šibicu i prinio palidrvce vrhu cigarete. Ona mu je dunula dim u lice i prodorno ga pogledala.

— Severna Dakota, ali i južna Dakota je moje prebivalište.

— Zašto ste došli u Meksiko? Ili možda to ne bi trebalo da vas pitam?

— Možda ne bi trebalo, ali došao sam ovamo da nađem nekoga. U stvari u ovom gradu

— Oh. Možda ja mogu da vam pomognem. Ja poznajem većinu ljudi u Akuna Faralu, od torcadora do vladinih službenika.

Holidej se lukavo osmehnuo. — Taj koga tražim nije ni jedno ni drugo. On je gringo i ima gringo ime. Brendon.

Ona je srknula vino ne menjajući izraz lica. Nastavila je da pije sve dok čaša nije bila prazna. Onda je povukla dim iz cigarete, ispravila se i uzela ga za desnu ruku. On je trgao ruku i ona je zbunjeno nabratala obrve.

— To je ruka kojom držim revolver. Rozita. Ako želite da se držimo za ruke, moraćete se naviknuti na moju levu.

Ona je ozbiljno klimnula glavom i uzevši ga za levu ruku, povukla ga od šanka. On se odupro i ona

se razdraženo okrenula prema nje-mu.

— Dođite sa mnom.

— Kuda?

— Videćete.

— Hoću odmah da znam ili neću koraknuti ni korak odavde.

Ona je sevnula očima, a zatim se usiljeno osmehnula; ali, iako su se njene rumene vlažne usne osmehivale sa puno obećanja otkrivajući pri tome bele zube, njene oči ostale su hladne i sračunate. — Niste mnogo ljubazni, senjor Sandense!

— Zbog toga i jesam živ!

Ona je lagano potvrdno klimnula glavom. — Si. Čula sam da ste obazriv čovek. Ali, pred nama je dug put Brendon čeka.

Holidej se zainteresovao. — To vi kažete.

Ona je nestrpljivo odmahнула rukom. — On nas čeka, a nije preterano strpljiv čovek! Zbog čega mislite da sam vam postavljala onoliko pitanja?

— Mislio sam da je to zbog mog lepog lica.

— Ne šalite se sa mnom, senjor Sandense! Ovo za vas može biti samo još jedan u nizu uobičajenih poslova, ali za mene i moje prijatelje taj posao je vrlo važan. Pratile smo vas dok ste išli putem za Monterey. Znamo da ste ubili dva čoveka: jednog u Sabinasu i jednog na onom uzvišenju pored puta. Taj drugi bio je naš čovek i mora biti da vas je pobrkao sa nekim.

Ili je možda bio u Sabinasu i čuo kada je Beker rekao da nisam pravi Sandens, pomislio je Dok Holidej. — Izgleda da ste budno motrili na mene — rekao je glasno.

— Zaista jesmo, senjor — rekla je i Dok se zapitao da li je to prava naivnost u njenom glasu ili samo vešta gluma. Može biti da su ga videli na pijaci sa Mak Hjuom.

— Senior Brendon čeka. Dodite — kazala je zapovednički.

Holidej je zadržao bezizrazno lice. Ako odmah pođe, pomislio je, neće moći da Mak Hjuu ostavi poruku kuda je otišao. No sada izbora nije bilo i on je zaključio da mora poći. Nadao se da će ga Mak Hju pratiti.

Holidej je levom rukom obgrlio devojku oko struka i prinudio se na osmeh. — Čini mi se da bi bilo bolje da odavde izađemo kao da smo obuzeti manje važnim stvarima od susreta sa Brendonom, šta mislite?

Ona se tiho nasmejala i naslonila se glavom na njegovo rame. Dok su prolazili između stolova, Holidej je neprimetno okrenuo glavu i ugledao Mak Hjuu, koji se namerno pomerio u senci, gde je sam sedeo za stolom. Mak Hju nije pogledao u Holidejevom pravcu, već je samo dodirnuo prstima obod šešira.

Holidej se osetio mnogo lakše. Bio je to znak da će ga Mak Hju pratiti na bezbednoj udaljenosti. No žalio je što nije mogao da upozori svog saradnika da će možda uleteti u opasnost.

Devojka ga je povela ka gradskoj štali i kratko vreme posle toga jahali su putem koji je vodio ka jugozapadu. Iza vrhova Sijere izronio je srebrnasti mesec, ali izgleda da devojci nije bila potrebna svetlost da bi se orijentisala kuda ide. Holidej je procenio da su prejahali skoro deset milja pre nego što su u prenji ugledali niske bele građevine nekog velikog ranča. Glavna ranč kuća bila je opasana zidom sa jednom osmatračkom kulom i teškim drvenim vratnicama.

— Ovo liči na tvrđavu — primetio je Dok, ali je devojka ostala nema.

Dojahali su do senke osmatračke kule, ali Holidej još nije video ni

jednog stražara. Tada je devojka stavila šake oko usta i pustila glas noćne ptice čije je ćukanje Holidej čuo u šumarku iza kantine. Ništa se nije desilo puna tri minuta, a onda su se vratnice bešumno otvorile i Dok je ugledao dvojicu ljudi sa puškama, koji su ih držali na nišanu.

Ujahali su u dvorište i Holideja je obuzeo osećaj neprijatnosti. Stražari su im pokretima pušaka dali znak da sjašu i da pešice odu do kuće gde je u unutrašnjosti gorelo svetlo. Izrezbarena teška vrata na masivnim gvozdanim šarkama otvorila su se i iza njih u hodniku ugledao je stražara sa skraćenom dvocevkom. Stražar se pomerio da ih propusti i devojka je pošla napred do prostorije iza još jednih izrezbarenih vrata, gde je pokretom ruke dala Holideju znak da sedne.

— Sačekajte ovde. Senior Brendon će brzo doći.

To su bile prve reči koje je izgovorila od izlaska iz grada. Holidej je klimnuo glavom i zabacivši šešir više na čelo, prešao preko ograde i svom težinom se spustio u jednu fotelju tapaciranu crnom i belom kožom. Okrenuo se po bogato nameštenoj prostoriji i u njoj razabrao mnoštvo predmeta starinskog španskog porekla: ne jeftine imitacije tih predmeta koje su se prodavale na pijacama, već prave, originalne vrednosti. Pretpostavio je da moraju vredeti čitavo bogatstvo.

Dok je bio zauzet razgledanjem nameštaja, jedna mala vrata u zidu obloženom izrezbarenim drvetom tiho su se otvorila i u odaju je ušao neki visok čovek odeven kao Amerikanac. Holidej ga je primetio, ali nije mogao da razabere crte njegovog lica jer je lice bilo u senci širokog abažura viseće lampe, pa se napravio kao da ga nije čuo. Nepoznati je sačekao nekoliko sekundi,

a onda je pročistio grlo i progovorio.

— Drago mi je što ste došli, se-
njor Sandense. Ja sam Brendon.

Taj glas učinio se Holideju vrlo poznat, ali on na to nije obratio pažnju. Ustao je i žmireći pogledao čoveka koji je pošao nekoliko koraka napred i ušao u krug svetlosti. Pravo iznenađenje tek je predstojalo.

Pogledavši Holideja u lice, domaćin je zastao kao ukopan i razrogačenim očima zagledao se u svog posetioca. I Holidej je bez reči zurio u svog domaćina. Iznenađenje je bilo obostrano i potpuno jer su njih dvojica bili znanci iz nedavne prošlosti. Pred Holidejem je ledenog osmeha na zaprepašćenom licu stajao taksaski biznismen Brent Mening.

VI

Džoni Mak Hju je bio siguran da ga neko prati. Nekoliko puta zastao je da proveriti da li neko ide za njim, no niko se nije pojavio. Ali njega je mučio predosećaj da mu je neko za leđima, a on je već davno bio naučio da predosećaje ne treba zanemariti.

Skrenuo je konja iza nekih stena koje su bacale dugačku senku oko sebe. Odlučio je da tu pričeka. To čekanje moglo je biti donekle rizično, ali on je bio siguran da će lako naći Holidejev trag. Prošle večeri video je u kantini crnokosu plesačicu i nije o njoj razmišljao ništa drukčije nego što mu se činilo da treba razmišljati. No ta njena uloga bila je veoma pogodna kulisa za vezu, pomislio je uživajući u osećaju sigurnosti koji mu je pružao dodir sa glatkim metalom njegovog revolvera.

Napregao je uši, ali je mogao da čuje samo uobičajene noćne šumove i već se počeo pitati nije li možda

pogrešio. Ali, neko je prošle noći poslao protiv njega dvojicu ljudi. Možda su ga u toku dana pratili i možda ga neko još uvek drži na oku. Smeo je da se kladi da je u pravu.

I bio je. Ali, napadači nisu došli putem kao što je očekivao. Došli su preko stena iza njega. Bilo ih je dvojica i njihovo približavanje čuo je samo zbog toga što je jedan od njih slučajno zagrebao nožem o kamen. Mak Hju se okrenuo i podigao revolver, ali ga je nalet tela oborio iz sedla. Konj je kratko njisnuo i zatrukao nogama u mestu i Mak Hju se otkotrljao u stranu da bi izbegao gaženje. Istog trenutka oštrica noža kliznula je kroz njegovu košulju. Osetio je oštar bol u reb-
rima i odmah pomislio da je imao mnogo sreće; vrh noža otvorio mu je samo rez na koži.

Dok se on rvač sa jednim napadačem, i drugi napadač se bacio na njega sa zamahnutim nožem. Mak Hju je podigao noge da dočeka skok protivnika, ali nije bio dovoljno brz i napadač se sručio na njega. Revolver mu je ostao zaglavljen između tela i Mak Hju je zategao obarač neznajući da li zateže obarač običnog punjenja ili patrona sa kuglama. Pritisnuo je okidač u momentu kada se napadač digao za udarac. Odjeknuo je prigušen pucanj i revolver je poskočio u Mak Hjuovoj ruci, a udar eksplozije od patrona sa sačmom odbacio je napadača nekoliko stopa nazad, sa levom stranom raznetom stotinama kuglica.

Drugi napadač je zastao zaprepašćen i vrh njegovog noža za trenutak je ostao na Mak Hjuovom grlu. Kada je teški „kolt“ sređivač grmnuo, on je bio spreman da Mak Hjuu prereže grkljan i pucanj ga je za trenutak zbunio. Mak Hju je očajnički dograbio ruku sa nožem i

odmah zatim osetio slab ubod ispod desnog uha. Napregnuvši mišice, uspeo je da se odbaci u stranu i pogleda čoveka koji se spremao za ponovni skok. Mak Hju je mahinalno dograbio pregršt prašine i bacio u lice. On se zakašljao i rukama pokrio oči.

Mak Hju je priskočio i izbio mu nož iz ruke. Čelična oštrica zazvonila je na kamenu i napadač je skočio da se ponovo dočepa oružja. Ne očekujući milost od napadača, Mak Hju je ispalio dva hica iz svog „kolta“ sređivača. Gromki tresak zaglušio je stenjanje i krkljiv šum koji se napadaču oteo iz grla. Ubiца je još nekoliko puta zgrčio noge i posle nekoliko sekundi se umirio.

Dišući duboko, Mak Hju je obrišao znoj sa čela i vratio u futrolu revolver koji se još pušio pošto je prethodno izbacio ispaljene čaure i ubacio nove metke. Uhvatio je svog konja i pojahao još uvek na oprezi. Iza stena našao je dva konja koji su očigledno pripadali dvojici napadača. Zadovoljan da ih nema više, udaljio se od stena i uz put maramicom pokupio ono malo krvi koja je istekla iz plitke rane na rebrima. Nadao se da na pucnje niko nije obratio pažnju.

Sada mu je preostajalo da nađe Holideja i devojkicu. Za taj jedan čas oni su mogli skrenuti sa glavnog puta i možda neće moći da nađu njihov trag do jutra. Sam bog zna u kakvu opasnost Holidej za to vreme može zapasti.

Dodirom mamuza Mak Hju je brže poterao svog konja.

— Da, ja sam to, i moram priznati da nisam ništa manje iznenađen nego vi, mister Mening. Prema tome, u istom smo položaju.

Holidej je rečenicu završio dosta smireno i sa odglumljenom ravnodušnošću, naglašavajući namerno istovetnost njihovog položaja. Desilo se ono od čega je najviše strahovao: bio je prepoznat i morao je kako-tako odvratiti Meninga od naglih poteza i odluka. Za trenutak je bilo najvažnije privoleti ga da sedne i da eventualno ne pozove u pomoć čuvaru, što ne bi bilo čudno. Na njegovom mestu većina ljudi bi tako postupila. Holidej se zbog toga osećao kao ukrotilac u kavezu nemirne zveri.

Njegov smiren ton i namešten osmeh delovali su na Brenta Meninga. On je prestao da uzmiče i slab osmeh izvio je njegove usne. — Da, skoro da bi se tako moglo reći. Nikada mi na pamet ne bi palo da ću se ovde sresti sa vama. Ali... — lice mu se opet uzbijilo i oči mu je zamaglila senka nesigurnosti. — ... Kako to da ste se vi našli u ulozi tog Snadensa? Očekivao sam nega a ne vas.

Prizvuk nepoverenja i sumnje ponovo se osetio u Meningovom glasu i Holidej je zaključio da sada, kada je prvi led probijen, ne sme ispustiti šansu iz ruku.

— Čuiste, Mening — rekao je nastojeći da razgovor skrene na bajagi realniji teren. — To što se znamo i što jedan drugoga možemo ugroziti nije razlog da ne budemo otvoreni i poštjeni jedan prema drugome. Priznajem da vašem društvenom položaju ne odgovara boravak na ovom sumnjivom mestu, a još manje iznajmljivanje revolveraša, ali ni mom ugledu ne leži angažovanje u ovom mutnom poslu. Prema tome, na istom smo. Vama treba neko ko će vam završiti određeni

— Dok Holidej! — izustio je Mening poluglasno i ustuknuo ka vratima kroz koja je ušao, ali ga je Holidej pokretom ruke zadržao.

posao, a meni treba... materijalni stimulans, da kažem. Možda to ni za jednog od nas nije najbolje rešenje, ali drugoga nema. Kad nema kiše, dobar je i grad!

— Ali... šta je sa Sandensom? — zapitao je Mening. — Zašto on nije došao?

Dok Holidej je zaključio da je nastao prelomni trenutak. Uozbiljio se i rekao. — On je mrtav. Igrom slučaja ja sam saznao za ovaj njegov posao i... iz određenih razloga rešio sam da se uključim. Uzgred, je li pet hiljada kompletna suma?

Mening je ćutao. Očigledno da je razmišljao o novom obrtu događaja. Kada je konačno progovorio, izgledalo je da je odlučio da prihvatiti ono što mu se nudi jer drugog rešenja nije bilo na vidiku.

— Bilo bi sve mnogo jednostavnije da ste vi Sandens — rekao je Mening uz površan osmeh. — Stvar je u tome što ne volim da radim na svoju ruku. Nisam sam u ovom poslu.

— To ne menja stvar. Ja ću za sada nastaviti da igram ulogu Sandensa, jer nikako ne želim da se sazna da je Dok Holidej umešan u neki posao u Meksiku. Za ovaj posao Dok Holidej ne postoji, i to je uslov da ga preuzmem. Kada se sve završi, neće biti važno ko je posao završio — rekao je Dok nastojeći da savlada poslednje Meningovo kolebanje. — Pričajte.

Mening je kiselo iskrivio usnu i spustio se na stolicu. — Pa dobro. U pitanju je velika zarada. Grupa poslovnih ljudi s one strane Rija ušla je u igru sa meksičkim vlastima. Samo što ovoga puta te vlasti nemaju odobrenje vlade u Meksiko Sitiју, ako shvatate šta mislim.

Holidej je nabrao čelo, ali je klimnuo glavom. — Delenje karata ispod stola, je li? To ne bi bilo prvi

put za gospodu iz poslovnih krugova. No sviđa mi se što mi ne servirate laži.

Mening je napravio nedužno lice. — Do đavola, Holideje, ja vam govorim stvari onakve kakve jesu — namestio se udobnije u svojoj stolici. — Prosto rečeno posao je ovakav: mi smo uložili kapital u ovoj zemlji i ovde gajimo jeftinu stoku sa vakerosima koji platu od pet bezosa mesečno smatraju za bogatstvo. Stoka se oдавде vozi u pristaništa u zalivu, a odatle transportuje brodovima do Galvestona, odakle se dalje goni na američko tržište i prodaje po američkim cenama, ali još uvek po ceni nižoj od one koju traže teksaski odgajivači. Na taj način pravimo profit od tri do četiri stotine posto.

— Ali to meso je tvrđe i mršavije — ukazao je Holidej.

— Ljudi to ne gledaju kada je potreba za mesom velika. Posle rata plaćalo se četrdeset-pedeset dolara za vreću kože i kostiju!

— Da, ali koliko znam sada nema nestašice mesa — rekao je Holidej tiho.

— Holideje, sad ću vam objasniti kako ćemo iz tog posla izvući lep profit.

— Recite, baš me interesuje — rekao je Dok. — Interesuje me ta-kođe gde tu upadaju zvanične vlasti.

— Vidite, zemljom u ovoj pokrajini upravljaju vladini administratori i vojnici. Zemlja pripada meksičkoj vladi, a peoni seljaci rade. Mi smo podmazali nekoliko ruku da stoku koju oni uzgajaju dobijemo po najnižoj ceni, ali ako se stoka transportuje preko Rija, onda ona mora uz put i da pase, a to profit svodi na nulu. No ako stoku transportujemo brodovima, onda ona u američke luke stiže u prvoklasnom stanju.

— Naravno vašim brodovima.

Mening je slegnuo ramenima. — Pa jeste, imamo nekoliko brodova za prevoz drveta, koje smo rekonstruisali za transport stoke.

Holidej se zavalio na naslon stolice i zamišljeno ispio svoju čašu.

— Da, sad vidim kako to funkcionišu. Nekoliko korumpiranih službenika; vi stoku kupujete od njih i transportujete je na tržište s one strane Rija. Sve u tišini; taj biznis sigurno vam ne bi doneo popularnost tamo u Teksasu, ali to vas svakako nije briga, je li tako?

Mening se prigušeno zacerekao. — Naravno. Važno je da se sve odvija glatko i da para pada u prave ruke.

Holidej je zamišljeno klimnuo glavom. — Zbog toga i koristite lažno ime Brendon, da taj posao ne bi bio doveden u vezu sa vama.

— Tačno tako, Holideje.

Dok Holidej se zagledao u ugao odaje i posle izvesnog vremena zamišljeno progovorio. — Dobro, sve je to lepo, ali nikako ne vidim zašto vam je tu potreban Sandens. Posao je mutan, ali za vas i vaše ortakove dovoljno je što ga izvodite inkognito. Kakav je to posao koji ste spremni da platite pet hiljada dolara?

Mening je slegnuo ramenima. — Mislili smo da bi trebalo da zaštitimo naš deo investicije. Ja mogu da brinem o sebi, ali nisam revolveraš, a ovi Meksikanci znaju ponekad da budu vrlo nezgodni. Smatrali smo da nam treba profesionalna zaštita.

Holidej je zažmirio očima. — Za to niste morali da tražite revolveraša čak na kanadskoj granici. Imate ih na stotine duž Rije. Sandens uživa reputaciju, to je tačno, ali ne poznaje ovu zemlju i narod. Kad dođe do potezanja oružja, on zna da bude i neuračunljiv. I još nešto: kako ste vi uspeli da ga nadete?

Mening je prišao ormariću za piće i nasuo sebi još jednu čašu. Progutao je gutljaj pre nego što se obratio Holideju.

— To uopšte nije ni važno, ali pošto već igramo otvoreno, onda ću vam reci da su to aranžirali ljudi s one strane Rija.

Holidej je spustio čašu na stolicu i zagledao se Meningu u oči. — E nećemo tako, rekli smo da igramo otvoreno i zato nemojte lagati.

Mening je pocrveneo. — Čujte, Holideje, pustimo sad to, važi? Rekao sam vam uglavnom sve.

— Uglavnom? Razumeo sam u čemu je glavni posao, ali vaša uloga u njemu nije mi sasvim jasna. Pre svega, vi ste napisali ono pismo Sandensu i pozvali ga ovamo, koliko se sećam, u njemu se pominje neko završavanje posla u Teksasu kada sve ovde bude gotovo. E, žarko želim da saznam kakav je to posao koji ste želeli da vam obavi.

Mening je ustao i prošao pored Holideja do drugog kraja odaje. Zašao je pored prozora i sa čašom u ruci zagledao se u noć. Zatim se stisnutim usnama lagano okrenuo.

— U redu, Holideje, potrebno je da obavite nešto za mene, nešto što ostali ne znaju i što je glavni razlog da sam vas, to jest Sandensa, pozvao ovamo — prišao je i stao pored Doka Holideja. — Ja sam u poslednje vreme imao znatnih izdataka... morao sam čak da dam i menice na prilične sume...

— Niko vas nije terao da se kockate ako nemate novca, — presekao ga je Holidej, ali je Mening odmahnuo rukom.

— Može se i tako gledati na stvar, ali na žalost, sada je moj položaj takav kakav jeste. Morao sam da se snađem, da nešto smislim. I smislio sam — spustio je glas i pogledao prema vratima. — I Meksikanci imaju novčane nevolje

i ne bi imali ništa protiv da na lak način dodu do para. Zato smo odlučili da angažujemo Sandensa. Trebalo je da obradi nekoliko peona, da nekolicinu njih spali kolibe i ako zatreba da nekoga pošalje na onaj svet. To bi se njemu dopalo, jer sigurno da Meksikance ne bi voleo ništa više nego Indijance, a koliko znam crvenokošce mrzi kao gamad. Cilj je bio da se meksikanski peoni zaplaše i da sami odu sa svoje zemlje a da mi posie toga preuzmemo njihovu zemlju i stoku. Vakerosi koji čuvaju državnu stoku takode bi čekali kad shvate šta ih može zadesiti.

Holidej je kamenog lica gledao biznismena. Progovorio je lagano kao da kleštima čupa reči iz grla. — Drugim rečima nameravali ste da kradete stoku umesto da je platite... makar i po mizerno niskoj ceni. Prepostavljam da biste vi i službenici Meksikanske vlade strpali novac u svoj džep a stoku biste transportovali u Teksas gde niko ne bi znao da stoka nije na zakonit način kupljena. Tako biste vi lično ostvarili lep profit. Kradom i od peona i od ortaka!

— Ma šta sad pravite pitanje, taj novac je i onako bio namenjen za kupovinu stoke. Za ortake uopšte ne bi bilo važno ako bi se novac našao u mom džepu a ne u džepu nekog maslinjavka. Nikome se ne bi desilo nikakvo zlo sem što bi peoni morali da podviju rep... a oni su na to navikli.

— Velika je razlika između podvijanja repa i kuršuma.

Mening se uzvrpoljio. — Do toga ne bi moralo doći. Sandens bi već našao način da im utera strah u kosti.

— Ako je zemlja vlasništvo meksičke vlade, zašto onda tu treba mešati peone?

— Vlada poseduje zemlju, ali je

peoni obrađuju i uzgajaju stoku. Tako je već decenijama, iz generacije u generaciju. Peoni uzgajaju stoku i jedan mali procenat pripada državi, sasvim mali procenat. Ostalo pripada peonima. Službenici ne mogu da raspolažu njihovom stokom i sve dok se stoka ne proda, vladini službenici ne mogu ništa. Zbog peona ceo posao može otići u vetar.

— Sad shvatam, ali ta zamisao može imati i teških posledica. Može doći do zaoštavanja između Sjedinjenih Država i Meksika.

— E, neće doći do toga. Uostalom, neki mali rizik se mora preuzeti ako se želi dobra zarada, zar ne? U svakom poslu je tako, bar vi to dobro znate — rekao je Mening i cinično se osmehnuo.

Holidej je dugo netremice posmatrao Meninga. U grudima mu se gomilao jed i pretio da se kao bura sruči na tog nitkova, spreninog da zbog svog interesa uvali u opasnost bezbroj ljudskih života. Sevnuo je očima i ustao.

— Bedni podlače! Vi ste spremni da gazite po krvi zbog gomile dolara koje ćete sutra ostaviti za prvim kockarskim stolom, ali ja vam neću biti saputnik na tom putu — izvukao je revolver i naperio ga na Meninga. — Iz ovih stopa kroćem u Teksas, gde ćemo raspraviti ovo pitanje. Ako vam glava ostane na ramenima, proći će dosta vremena pre nego što izadete iz zatvora.

Dograbio je Meninga za prs: košulje i podigavši ga uvis, prodrlao ga iz sve snage. Zatim se na šum vrata okrenuo.

Na ulazu u odaju stajala je Rozita sa malim revolverom u ruci, a pored nje su stajala dva naoružana stražara sa puškama uperenim u Holideja.

— Mislim da od toga neće biti

ništa, senior — progovorila je stegnutim grienim glasom. — Necete vi poci nikuda sem da se upoznate sa ljudima koji su prihvatili plan ovog gospodina — osmehnula se. ali u tom osmehu nije bilo topline. — Ne verujem da ce vas oni srdačno dočekati!

VII

Džoni Mak Hju ležao je između stena i studiozno posmatrao ranč opasan zidom. Uspelo mu je da nađe i sledi trag Holideja i španske devojke. mada je imao izvesnih teškoća da ga pronađe kada su nekoliko milja dalje od mesta gde su ga u zasedi dočekali dvojica plaćenika, skrenuli sa glavnog puta i pošli ka rancu.

Zora se već bližila, ali u kući iza zidina još uvek su gorele svetiljke. Zapazio je kretanje stražara na osmatračkoj kuli i nadao se da ga niko nije primetio. Postojala je realna šansa da je do tada prošao neopažen, jer je ravnica iza njega još uvek bila mračna, a on je dobro pazio da prilazeći ranč kuci ne prižini nikakav šum.

Još uvek nije mogao da se odluči šta da preduzme. Nije bilo načina da sazna šta se događa u kući i nadao se jedino da je Holideju uspelo da maskaradu dovede do kraja.

Odieonom je odjeknuo dubok šum otvaranja vratnica i Mak Hju se trgao. Teška drvena vrata lagano su se otvorila i on je ugledao odsijaj svetiljke ma čevij puške. Čovek na osmatračnici doviknuo je na španskom pitajući šta se događa. Odgovorio mu je stražar na levoj strani i reči prigušene od otvaranja vratnica doprle su do Mak Hjuovog uha.

— Idu kod vladinih šefova! Bilo

je neke gužve sa gringom koga zovu Sandens. Izgleda da ni senior Brendon nije ono za šta se izdaje.

— Madre de dios! — zakukao je čovek na osmatračnici. — Šta će sada biti?

— Ne znam. Mislim da nećemo dobiti toliko pezosas kao što smo se nadali!

Mak Hju je čuo bujicu šapatom izgovorenih reči, ali ih nije razumeo jer je već naitiše što je mogao ubacio metak u cev svoje puške i zapeto oružje spustio pored sebe. Svoj teški „kolt“ sa okidačem zapetim na patronsko punjenje stavio je pored puške. Zatim je iz džepa izvadio rezervnu municiju i poredao je na jedan kamen nadohvat ruke. Sve vreme je držao na oku vratnice i dvojicu ljudi koji su, otvorivši vratnice, stali svaki sa po jedne strane sa puškama u rukama. I dalje su tiho razgovarali sa stražarom na osmatračkoj kuli.

U dvorištu iza vratnica začulo se neko kretanje i Mak Hju je razabrao škripanje sedala, zveket konjske opreme i neke nerazgovetne glasove. Stražari na vratnicama prestali su da razgovaraju. Mak Hju je napregao oči i ugledao siluete konjanika koji su se približavali. Ugledao je dvojicu ljudi sa velikim sombrero šeširima, devojku i lako prepoznatljivu siluetu visokog pustolova. Sa njima je bio još jedan čovek i Mak Hju je pretpostavio da to mora biti Brendon. Pri sve jačoj sivkastoj svetlosti praskozorja sada je mogao sasvim jasno da ih vidi. Dvojica Meksikanaca sa sombrosima jahali su pored grupe sa puškama u rukama. I devojka je bila naoružana pištoljem. Da li je Holidej bio naoružan, to nije mogao da vidi, ali izgledalo je da su mu ruke slobodne.

Mak Hju je nanišanio stražara na osmatračnici smatrajući da najpre

treba da skine njega. Sačekao je da grupa stigne do vratnica kada je devojka osiočila stražare ostrim glasom. Nije razumeo šta su joj oni odgovorili, ali pošto toga grupa je prosla i stražari su počeli da zatvaraju vrata za njima. To je Mak Hju sasvim odgovaralo. Čuo je kada je teški gvozdeni zasun skliznuo u ležište i osmotrio grupu koja je pojahala putem ka desnoj strani. Smatrao je da će za nekoliko sekundi devojka narediti da pređu u trk.

Mak Hju je opalio i stražar na osmatračnici se trgao, poskočio i udaren kuršumom zateturao se unazad. Nije pustio ni glasa kada se njegovo telo presamitalo preko ograde i palo preko zida u dvorište.

Mak Hju nije čekao da vidi rezultat svog bucnja. Okrenuo je pušku za nekoliko stepeni ka grupi konjanika i ugledao kako dvojica Meksikanaca okreću cevi pušaka u pravcu njegovog zaklona. Revolver u devojčinoj ruci počeo se dizati ka Holideju, ali Mak Hju je svoj drugi hitac već uputio na cilj i jednog Meksikanca izbacio iz sedla.

— Holidej! — povikao je.

Holidej je već pre toga reagovao. Zamahnuo je desnom rukom i šakom dokačio devojku po ruci u trenutku kad je opalila. Mali revolver je planuo i zrnce izgorelog baruta zasuli su ga po licu. Devojka se zaljuljala u sedlu i munjevitio reagujući, cimnula vodice i svog konja izmakla van domašaja Holidejeve ruke, a zatim okrenula životinju s namerom da ponovo opali.

Mak Hju je pognuo glavu u zaklon jer je jedan kuršum udario u kamen ispred njega. Drugi Meksikanac je ispalio svoju pušku i već je ponovo repetirao. Mak Hju je izvirio, opalio i promašio. Uglom oka primetio je da su se teške vratnice ponovo počele otvarati. U tom mo-

mentu Holidej se pognuo u sedlu i izbegao drugi hitac koji je devojka ispalila. Iskoristivši predah do trećeg metka, on je podbo konja petama i naterao ga na devojčinog konja.

Rozita je kriknula i poneta udarom pala sa konja izgubivši se istog trenutka u oblaku prašine. U međuvremenu, Mak Hju je pogodio i drugog stražara i dok je ovaj padao preko sapi svoga konja, Holidej je priskočio i izvukao iz njegovog pojasa svoj revolver sa drškom od slonove kosti. Jednim trzajem uzde okrenuo je svog konja za pun krug i pripucao na stražare pored vratnica. Ugledao je istovremeno grupu drugih stražara, koji su vičući trčali preko dvorišta.

Rozita se otkotrljala dalje od nogu svog konja i ustala još uvek držeći u ruci svoj pištolj. Digla je oružje obema rukama i stisnutih zuba potrčala prema Holideju, rešena da mu ni na koji način ne dopusti da pobegne. Holidej je bio usredsređen na opasnost koja je dolazila od vratnica, ali, ju je primetio Mak Hju i ustrelio je trenutak pre nego što je njen pištolj planuo. Udar kuršuma u rame odbacio ju je u zbrku konjskih i ljudskih tela, gde je nestala sa Mak Hjuovog pogleda. Mak Hju je sada dograbio svoj „kolt“ i ispalio patron napunjen saćmom, iako je znao da na tom rastojanju efekat neće biti odgovarajući. No nadao se da će tresak teškog punjenja uneti još veću zbrku među napadače, što mu je i uspeo. Čuvari ranča raspršili su se na sve strane i Mak Hju je potrčao prema svom konju dograbivši pre toga preostalih nekoliko metaka sa kamena. U najvećem trku skočio je na leđa svog konja i poterao ga na put ispred Holideja i Brendona.

Sve do tog trenutka Brendon, ili tačnije Mening, sedeo je u sedlu

svog konja kao oduzet. U opštoj zbrci nije znao kuda da krene i kada je Holidej priterao konja uz njegovog i sa naperenim revolverom naredio mu da pojaše, njemu nije preostalo ništa drugo nego da poslušati i da svog konja potera punom brzinom putem, što dalje od ranča i što dalje od metaka iz meksikanskih pušaka.

Mak Hju se sjurio na put pored dvojice begunaca koji su, glava pognutih uz konjske vratove, jurili kao vetar. Iza njih odjeknuo je isprekidani plotun pušanih metaka i begunci su začuli zlokobno fijukanje kuršuma oko njihovih glava. No niko nije bio pogoden i oni su nastavili da jure vratolomnom brzinom ne progovarajući ni reč. Tek kada su stigli do vrha blagog uzvišenja, zastali su tek toliko da bace pogled za sobom.

Bleda zlatasta svetlost plavila je ravnicu iza njih i pri dobroj vidljivosti oni su ugledali grupu konjanika koja je izjurila kroz vranice ranča. U grupi je bilo možda desetak konjanika i svi su bili naoružani puškama. Mak Hju je pogledao Holideja i značajno zažmirio očima.

Visoki pustolov je shvatio šta je njegov saradnik hteo da kaže i klimnuvši glavom, okrenuo konja i dao znak svom zarobljeniku da učini isto. Sva trojica su zatim punom brzinom poterali konje niz padinu.

Do Rio Grande predstojao im je vrlo dug put i trebalo je preći veliki deo neprijateljske zemlje pre nego što stignu u bezbednost Tek-sasa.

•

Lila Lorens je pognula glavu i prešla žurno preko blatnjave ulice u Amarilu, zasipana kišnim kapima koje je vetar lepio za njen kišni ogrtač. Povukla je naniže obod svo-

je kape i sa njom se slio mlaz vode. Bila je zadovoljna što pada kisa i što je zbog toga imala razlog da rogne glavu, jer nije želela da razgovara sa bankarom Feinsom koji je baš u tom momentu izlazio iz banke.

Ali to joj nije pomoglo, jer ju je on video i pohitao za njom doizvajujući je po imenu. Vetar je nosio njegove reči i Lila se napravila da ga nije čula. Stigla je do trotoara na drugoj strani ulice i ušla u prvu trgovinu na koju je naišla. Odmah je znala da je pogrešila jer je on jednostavno pošao za njom i mada je ona pokušala da se napravi nevešta i da se prekrije u dubini trgovine, on joj je direktno prišao.

— Dobro jutro, mis Lorens — rekao je dosta ljubazno mada se njegovo tačkasto modro a inače blede lice nije osmehivalo. Prilazeći, dodirnuo je kratko obod šešira u znak pozdrava.

Lila se nije ni trudila da se napravi kao da je iznenađena što ga vidi. Samo je umorno digla glavu i učtivo mu otpozdravila.

— Teško bi se moglo reći da je baš dobro, mister Fejnse.

— Za neke ljude to je sasvim tačno, rekao bih — kazao je Fejnse odrešito. Pokretom ruke pokazao je prema zamagljenom prozoru. Peč napravljena od bureta za ulje grejala je trgovinu i sa njihovih kišnih ogrtača već se počela dizati para. — Vreme je loše za šetnju, ali je dobro za rančere, ako smem da kažem. Suša je dugo trajala.

Stisnutih usana Lila ga je pogledala pravo u oči. — Da, pašnjaci i proplanci biće opet bogati travom, a potoci će biti puni vode kada banka preuzme moj ranč — nije se ni trudila da prikrije ogorčenje u svom glasu. — Imaćete lepo imanje, mister Fejnse!

— Mi bismo mnogo više želeli da

vi zadržite vaš ranč, mis Lorens. Mislim da nema potrebe da vas podsecam da je pocek koji sam vam odobrio već istekao.

— Uopšte nema potrebe!

Fejns je klinuo glavom i pogledao je sa izrazom čoveka koji prikriva zadovoljstvo što je završio neku svoju neprijatnu dužnost. — Mislio sam da ne bi bilo zгорега da proverim. Ovaj, ako mi možete dati neko obezbeđenje da je zahtev za isplatu nagrade poslat, mislim da bi postojala mogućnost da se otplata duga odloži dok novac stigne...?

Lila ga je ogorčeno pogledala. — O tome razgovarajte sa šerifom Leishem, mister Fejnse! On mi još nije dopustio da podnesem zahtev!

Fejns je digao tanke obrve i zavrteo glavom. — Draga moja, draga moja, moram da kažem kako nisam mnogo zadovoljan što to čujem. Verujem da ću reći istinu ako kažem da niste ni vi zadovoljni, ali na vama je da se potrudite da taj novac dobijete na vreme, mis Lorens. Ne možete očekivati da će vam banka činiti bezbroj ustupakata ako vi sami niste spremni da date sve od sebe. Morate se boriti, mis Lorens! Ne možete čekati da vam novac s neba padne u krilo. Morate se suočiti sa problemima i potražiti rešenje — ponovo je zavrteo glavom. — Bojim se da je banka učinila onoliki ustupak koliki je mogla. Ostalo sve zavisi od vas.

— Vi tako mislite? — odgovorila je Lila podrhtavajući glasom. — Mislite da nisam bila skoro van sebe nastojeći da dodem do tog novca? Nik Lejsi ima neka uputstva, neće da kaže od koga, i jednostavno neće da pošalje moj zahtev!

Fejns je ponovo zavrteo glavom. — Žao mi je što moram ovako da razgovaram sa vama, ali to je za vaše dobro, mlada žena. Ako želite da sačuvate svoj ranč, poslušajte

moje reči — ponovo je dodirnuo prstima obod šesira. — Zbogom.

Posle tih reči on se okrenuo i posao vraćao svojim kratkim brzim koracima. Lila je ostala da gleda za njim, nabranog čela, a zatim se okrenula ka tezgi. Trgovački pomoćnik joj je prisao i zapitao da li joj nesto može pomoći.

— Ovaj, ne. Predomisli sam se. Hvala.

Trgovački pomoćnik se vratio na svoje mesto, a ona se okrenula, privukla ogrtač čvršće oko ramena i zurno izašla na kašu. Pognuvši glavu na vetru, ona se blatnjavom ulicom uputila ka šerifovoj kancelariji. Pred vratima otesla je blato sa cipela i ušla. Nik Lejsi je stajao pored prozora i gledao na ulicu zakrcenu sporom vožnjom jednih kola vučenih volovima.

— Video sam da vas je Fejns progonio do Milerove trgovine. Pretpostavljam da vas je pritiskao za novac.

— Vaša pretpostavka je tačna, šerife Lejsi. I zbog toga želim da znam kad ćete proslediti moj zahtev.

On je uzdahnio i naslonivši se na prozor, pogledao napolje u kaos na ulici nadajući se da između vozara volovskih kola i drugih kola koja su išla za njima svada neće prerasti u tuču. Nije mu se svidala pomisao da izade na kašu i blato da uspostavlja red među zavadenim stranama.

— Lila, pokušao sam da vam objasnim da je izveštaj o tom slučaju otišao direktno zapovedniku taksalnih rendžera. Upravo se odvija jedna tajna akcija i ne smemo ugroziti sigurnost čoveka angažovanog u toj akciji time što bismo postavili zahtev za isplatu ucene. Onog trenutka kada zahtev bude zvanično postavljen, neće biti načina da se glas o Sandensovoj smrti prikrije, a ako

taj glas stigne do njih koji su umešani, ceo plan će otići u vetar — otpiknuo je cigaretu kroz otškrinut prozor i okrenuo se leđima ulici. Vozači kola su se već dohvatili za guše i Leisi jednostavno nije želeo da to vidi. — Čujte, mogu vam pozajmiti nekoliko stotina dolara ako će to pomoći da Fejns zadrži stvar do trenutka kada budemo mogli da zahtev prosledimo.

— Hvala mnogo, šerife Nik, ali to neće biti dovoljno da se stvar sredi. Ja sam vas svojevremeno upozorila da ću uzeti stvar u svoje ruke i kako vidim sada je za to došao trenutak — kada je šerif zastao nešto da kaže, ona je digla ruku i ućutkala ga. — Mislim da je to trebalo već davno da učinim. I pre nego što počnete da me ubeđujete, hoću da vam kažem kako ništa što ćete reći neće moći da izmeni moju odluku.

— Šta, do đavola, nameravate da učinite? — prasnulo je Leisi. — Pa vi biste tako mogli skrivati smrt jednog čoveka, Lila!

— Možda. Ako mogu, ja ću to izbeći. Rekli ste mi da je odluku o ovome doneo lično komandant teksaških rendžera. Pa lepo, a zna li on u kakvom sam ja položaju? Vi ste mi rekli kakav je njegov plan i ja sam se složila da sarađujem. Ali, sad sam stigla do kraja tog puta. Vreme je da neko meni pruži podršku.

— Ne znam da li on nešto zna o našem zajmu, Lila, ali to u svakom slučaju nije nešto čime bi se komandant rendžera bavio! Sto mu muka, on ima na glavi brigu o ljudima u celom Teksasu!

— Ima mnogo ljudi u Teksasu, a i ja sam jedna od njih! Ako ne budem uradila ono što hoću, izgubiću moj ran.

Bez ijedne reči ona se okrenula na petama i izašavši napolje, žurno

pošla trotoarom. Leisi je izustio kletvu i priskočivši vratima, glasno je pozvao. Zatim je bacio pogled na ulicu i ugledao vozare kola kako se valjaju u blatu i gomilu okupljenu oko njih. Već su se čule rasprave o tome ko je u pravu a ko nije, i tuća vozara mogla se pretvoriti u opštu gužvu. Leisi je duboko uzdahnulo, pogledao Lila koja se udaljavala ka štali i nevoljnim okretom skinuo sa klina svoj kišni ogrtač. Svidalo mu se ili ne, moraće da zagazi u blato i prekine tuču pre nego što mu događaji iskliznu iz ruku. Lila Lorens moraće malo da sačeka.

•

Bila je to jedna od najgorih pustinja sa kojom se Holidej suočio u toku mnogih godina svog lutanja po granici i južno i severno od Rila. Prašina je bila sitna kao puder i uvlačila se u usta i ždrelco čak i ako su usta i nos bili pokriveni maramicom. Oči i uši su takode bili puni prašine. Prašina se zavlačila u kožu na vratu ispod okovratnika, pa čak i u čizme. Prašina se lepila konjima za oči i oni su od toga bili nemirni i stalno su zabacivali glavu i frktali pokušavajući da iz nozdrva istresu prašinu koja ih je dražila.

Žarko bleštavo nebo bez oblaka, vulkanske stene zatrpane sitnim slanim peskom, tu i tamo kržljivo rastinje koje nije dosegalo više od ramena, a većinom jedva do listova, i nigde traga vode. Takva je bila pustinja koju su Španci nazvali Inferno Blanko, što znači beli pakao, koji je naziv i nosila. Odblesak belih krečnjačkih stena i belog peska sa kristalnim prelivima davao je svemu prejaku zaslepljujuću belinu od koje se moglo oslepeti ako čovek nije bio dovoljno oprezan. Zbog to-

ga su Holidej, Mak Hju i Mening deo lica oko očiju i očne kapke pre-mazali garom umućenim u nekoliko kapi vode, što je donekle ublažavalo prejak odblesak sunca.

Povrh svega toga gonila ih je banda fanatičnih Meksikanaca, a bez sumnje da je obaveštenje o njihovom bekstvu poslato ispred njih sa naredbom da im se ne doz-voli da pređu Rio Grande.

Činovnici meksičke vlade imali su mnogo šta da izgube i sigurno su preduzeli sve da ih zadrže u Mek-siku. Po mogućstvu mrtve, uključu-jući tu i njihovog doskorašnjeg sa-radnika Meninga.

Od trojice begunaca Mening im je bio čak opasniji nego Holidej i Mak Hju. Izveden pred sud u Teksasu, on bi svakako otkrio ne samo plan akcije u Teksasu, što se njih a krajnjoj liniji nije ticalo, već i njihov dogovor o pijački peena i vlade za koju su radili. Kao krun-ski svedok u njihovoj krivici, Me-ning je mogao prouzrokovati ne sa-mo gubitak ugosnih položaja za njih već i teško kazne zatvora. Otuda je bilo normalno očekivati da će žes-toko nastojati da se tog svedoka oslobode. Toga je bio svestan i sam Mening i zbog toga je, nateran sti-cajem okolnosti, žudeo da se dođe-pa granica. Smatrao je da u Teksa-su u naigoreu slučaju može dobiti nekoliko godina zatvora, a to je još uvek bilo mnogo bolje nego biti mrtav u pesku pustinje Inferno Blan-ko. No iako svestan svog bezizlaz-nog položaja, a možda baš i zbog toga, on se neprestano žalio i jadik-ovao. Holidej i Mak Hju su du-go podnosili njegove jadikovke i ču-tali izbegavajući da razgovorom u pluća unose vrelinu i prah pusti-nje. No u jednom momentu Holidej je priterao konja uz njegovog i udarcem nadlaktice po licu oborio ga iz sedla.

— Umukni, kukumavko, ili ćemo te ostaviti lešinama.

Holidej i Mak Hju su nastavili da jašu ostavljajući Meninga opru-ženog na vrelom pesku. Znali su da nema kuda da pođe sem za nji-ma. On se uspravio na rukama i počeo ih dozivati proklinjući Holi-deja. Pošto se oni nisu ni osvrnuli, niti su usporili hod, on je shvatio poruku. S mukom se lagano ponovo popeo na konja, pošto je predhodno utrošio nekoliko minuta da ga uh-vati, a onda je pojahao za njima.

Posle pucnjave na ranču njih trojica uputili su se putem koji je vodio za Akuna Faral. Ulazeći u jednu udoljicu, odlučili su da pos-tave zasedu. Nisu se dogovarali, već je Holidej samo dao znak ru-kom Mak Hjuu da stane, a Me-ningu da produži dalje. Mali rendžer je pored oružja na svom sedlu no-sio i laso. Holidej je konopac pus-tio po zemlji na napužem delu jaru-ge, a drugi kraj prebacio preko jed-nog diveta i vezao ga za granu ko-ja mu je u datom trenutku trebala da posluži kao poluga. Zatim su obojica čučnuli u zaklon iza stena.

Ništa ne sluteći, grupa gonilaca je naišla u punom trku. Holidej je svom snagom pritisnuo granu i ko-nopac se zategao preko jaruge na visini konjskih glava. Konji su za-njiskali kada ih je konopac očešao po gubicama i svi konjanici jedan za drugim skinuti su iz sedla kao rukom smaknuti.

Petorica gonilaca koprcali su se na tlu. Holidej i Mak Hju su pris-kočili i Mak Hjuov revolver je pla-nuo kada se jedan od gonilaca us-pravio sa upola izvučenim revolve-rom. Udaren težinom kuršuma, go-nilac je odbačen na svoje drugove. Holidej je zamahnuo revolverom i tresnuo jednog od gonilaca po glavi. Udareni je samo kratko kriknuo i srušio se na zemlju, a Holidej se

okrenuo i ispalio metak u sledećeg Meksikanca, koji se bacio na njega vrilajući krndakom puške. Napadač je naleteo na cev revolvra upravo u trenutku kada je Holidej povukao okidač. Od strahovitog vazdušnog udara napadač je odbačen dva-tri koraka igrajući na vrhovima prstiju kao marioneta vučena koncima. Čuvši šum iza sebe, Holidej se okrenuo i još jednom opalio u lice izobličeno od mržnje. Istovremeno je Mak Hju udarcem noge odgurnuo poslednjeg napadača i ispalio mu metak u prsa.

Uplašeni pucnjima konji su se uskomešali i razbežali. Holidej i Mak Hju su uspeali da uhvate tri konja i da zaplene hranu i vodu koju su na njima našli. Zatim su pokupili oružje. Samo jedan napadač koristio je „vincesterku“, dok su ostali imali puške tipa „mauzer“ ili „šnajder“, koje su se uglavnom koristile južno od Rio Grande. Pokupili su i pojaseve sa municijom koja je odgovarala njihovim puškama, jer je samo nebo znalo koliko će vremena proći pre nego što stignu do Rila.

Izjahali su iz jaruge vodeći sa sobom dva rezervna konja. Prešli su skoro pet milja pre nego što su našli Meningov trag, a kasnije i njega skrivenog u jednoj velikoj pećini.

— Čuo sam... pucnjavu — rekao je sa neskrivenim strahom. — Ali, nisam znao ko je pobedio.

Mak Hju je pogledao Holideja, ali visoki pustolov nije ništa rekao. Moglo se očekivati takvo Meningovo držanje i pitao se da li bi imalo smisla dati Meningu oružje u ruke. U nekom trenutku mogao im je biti od koristi, ali je bilo pitanje da li se u njega mogu pouzdati.

— Šta ćemo sada, mister Holideje? — zapitao je Mak Hju.

Holidej ga je pogledao u oči i počeo skupljati suva drva za vatru.

— Naipre ćemo pripremati nešto za jelo od ovoga što smo zaplenili, jer nam je ovo retka šansa da prezalagajmo nešto toplo. Ne znamo kad će nam se ta prilika sledeći put pružiti — pružio je ruku u kojoj je držao nož-skakavac nađen u bisingama jednog Meksikanca. — Zbog toga što idemo tamo — rekao je, pokazujući nožem prema severozapadu. — Preko Belog Pakla.

Mak Hju je tiho zviznuo, a Mening je nabrao čelo.

— Šta? To mi se nimalo ne sviđa.

— Još manje će ti se svideti kad budeš čuo stvarno stanje — rekao je Holidej. — To je naigora pustara u severnom Meksiku i ovo što imamo, nekoliko čaturica vode i malo hrane, to je sve za prelazak preko nje. Neće biti nikakvog zatajanja i divljači za popunjavanje zaliha, a niti izvora vode.

— Mora biti da postoji još neki put! — izustio je Mening zgrčeno.

— Naravno da ima. Ima tuce puteva do granice — rekao je Mak Hju. — Ali, oni će vrveti Meksikancima koji jedva čekaju da se dočepaju naše kože. — Ti možeš poći jednim od tih puteva — rekao je Holidej Meningu mirnim glasom — ali bićeš mrtav pre nego što pređeš jednu milju. Jedini put je preko pustinje. Ako je pređemo i ako nas Meksikanci ne stignu, imaćemo šanse da se spasemo.

Mening ga je gledao siv u licu. Mak Hju se kiselo nasmejao.

— Da. Onda nam samo preostaje da se provučemo između patrola koje će nas vrebati na granici.

Mening je tiho zastenjao. — Samo to.

Od kako ga je Holidej učutkao udarcem pesnice po licu, on je imao mrgodan i nem.

Treće noći u pustinji Beli Pakao, kada su rezerve vode već bile pri kraju a večera se sastojala od samo nekoliko malih zalogaia sasuselog pasulja, Holidej je progovorio.

— Nikada nam nisi ispričao u čemu se sastojao taj posao u Teksasu, Mening. Kako bi bilo da nam sada upotpuniš sliku o tome?

— Čemu to? — promrmljao je Mening glasom hrapavim od žedi. — Ionako nećemo uspeti da tamo stignemo. To više nema značaja. Ako nas ovi prokleti meksikanski koljači ne pobiju, ova pustinja sigurno hoće. Koga je sada briga kakav je to posao trebalo da bude?

— Mene je briga — rekao je Holidej kratko. — Uspećemo da se izvučemo i stoga me interesuje kakav je to posao koji je Sandens trebao da obavi.

Mening ga je iznenađeno pogledao. — Još uvek nameravate da svoju zamisao izvedete do kraja?

— Zašto ne? — zapitao je Mak Hju. — Zar zbog toga što je nekoliko razbojnika pokušalo da nas ubije? Zbog toga što smo u bekstvu i što nas metak svakog sekunda može stići? Hej, čoveče, pa to je normalno za ljude mog zanimanja, a što se tiče mister Holideja, mislim da ni za njega to nije ništa novo.

Iskreno iznenađen, Mening je pogledao jednog pa drugog. Obrisao je prašinu sa lica i napravio grimasu zbog bola izazvanog tim pokretom. Isčakao je komadić pasulja između zuba i mahinalno pružio ruku ka četurici sa vodom. Holidej ga je čvrsto zgrabio za podlakticu. Mening ga je iznenađeno pogledao i Holidej je lagano odmahnuo glavom.

— Nema više do jutra.

— Do vraga, ožedneo sam od ovog pasulja!

— Zbog toga sam ti i rekao da sačuvaš vodu za posle jela, ali ti si se prvo napojio, sad nema više do zore.

Mening je zaustio da protestuje, a onda skrenuo pogled pred Holidejevim hladnim pogledom. Slegnuo je rezignirano ramenima i naslonio se na kamen lave.

— Pa dobro — rekao je škripeći glasom — možda će mi priča o teksaškom zadatku skrenuti misli sa vode. Ali kad završim, biću jako žedan.

Holidej je stavio četuricu na izlizano čebe pored sebe i pogledao Meninga u oči. — Ujutro. Ne rani-je.

Mening ga je besno pogledao i duboko uzdahnuo. Onda je počeo da im priča o završetku posla u Teksasu.

VIII

Holideju se nije svidelo ono što je čuo. Postojalo je nekoliko aspekata stvari koje Mening očigledno nije video i po Mak Hjuovom licu Holidej je zapazio da je i rendžer primetio isto ono što i on sam.

Sve je bilo prosto ili je u priči bar tako izgledalo.

Pošto bi revolverom isterao peone sa njihove zemlje za račun vladinih službenika i Meninga, Sandens je trebalo da dobije deset hiljada pezosa u zlatu, a ta cena uključivala je i operaciju u Teksasu. No, Holidej je znao da ta operacija nije nimalo naivna.

Na reci Kolorado, između Gonzalesa i Hjustona, postojao je grad koji se zvao Bodi i koji je Holidej slučajno poznavao. Bio je to stočarski grad, centralni grad te oblasti. Tu su se prodavale velike količine stoke i okupljali se trgovci iz

svih krajeva zemlje. Fabrike za preradu mesa čak iz Čikaga slale su u Bodi svoje predstavnike kako bi tamo po najboljim cenama kupili što veće količine mesa.

Postojali su i drugi gradovi kao što su Ebilin i Dodž, ali su cene i kvalitet robe u Bodiju bili najbolji. Tržište mesa funkcionisalo je tako već godinama.

Po zamisli Meningovih ortaka, Sandens, odnosno Holidej, trebalo je da dođe u Bodi i da se tamo poveže sa grupom plaćenika koji su se tamo već nalazili pod vodstvom čoveka po imenu Lensing. Lensing je bio revolveraš koji se pojavljivao u svim krajevima zemlje, a obično tamo gde je besneo rat između raznih grupa stočara i gde su plaćene ubice bili na ceni. Sa Sandensom kao vođom ta banda nevaljalaca trebalo je da proiuri kroz celu pokrajinu i da tamo izazove metež. Zadatak im je bio da nasiljem, kradama velikih stada, naterivanjem stoke u reke i jaruge, postojeće teškoće stočara dovedu do kulminacije, ostavljajući uvek lažne tragove da su za tu nesreću krivi Indijanci odbegli iz rezervata ili susedni rančeri. Trebalo je da nasilje primene i na kauboje i gonilce stoke, da ih tuku, premlaćuju i maltretiraju sve dok ovi ne shvate da im u toj oblasti nema mesta. Drugim rečima, zadatak im je bio da pokrajinu bace u haos i da stoka ne stigne na tržište, a da pri tom glavna krivica za taj haos padne na Indijance, navodno pijane od varčene vode.

Ste u svemu, trebalo je da taj deo Teksasa postane pravi pakao, što bi potpuno poremetilo tržište mesa. Time bi sazreli uslovi da na tržište ude jeftina meksikanska stoka iz pristaništa u zalivu, koja bi odmah bila razgrabljena od gladnih kupaca. Prošlo bi mnogo, mnogo

vremena pre nego što teksaška stoka ponovo stigne na tržište, a i kada bi se to desilo, ona ne bi mogla da konkuriše cenama meksikanske stoke dopremljene brodovima.

Mening je priznao da to možda nije moralno, ali bože moj, donelo bi mnogo novca u njegov džep i džepove njegovih ortaka. — To je i bio razlog što sam poslat u Meksiko: da napravim novac za sve.

Holidej je hladno pogledao Meninga. — Umesto toga, ti si hteo da napraviš gomilu novca za sebe.

— Do đavola, znate i zašto!

Holidej je prodorno pogledao sagovornika. — Znamo sve, samo što se ne slaže sa mojim shvatanjima da se to radi bez skrupula. U ovom slučaju taj grabež bogatstva mogao je značiti i dosta prolivene krvi — dodao je kruto.

Mening se uzvrpoljio. — Pa ako bi se peoni oduprli, pretpostavljam da bi bilo i toga. Ali čak i tako, Holideje, može biti da bismo tim ljudima učinili dobro. Videli ste kako oni žive pod vlašću vladinih službenika.

— Službenici su korumpirani zbog takvih ljudi kao što si ti, Mening — predočio mu je Holidej kratko. — Ali do vraga sa tim, taj deo posla je osujećen. Preostaje još samo Teksas, a kako mi se čini, ti ni u tome ne vidiš nikakvo zlo.

Mening je izbegao da pogleda Holideja u oči. — Pa ja ne bih bio direktno umešan u to. Hoću da kažem, ne bih se tamo nalazio.

Holidej je nastavio da netremice gleda Meninga i ovoga je to razdražilo. — Do đavola, Holideje, nisam ja kriv za sve. I ostali su hteli novac. Oni su organizovali bandu koju je Sanders trebalo da predvođi.

— Poznaju li banditi Sandensa? — zapitao je Dok.

Mening je odmahnuo glavom. —

Koliko znani, ne. On je u jednom pismu napisao da neće biti teškoća da nepoznat čovek preuzme vodstvo, pa pretpostavljam da je mislio da ga ne poznaju.

Holidej je klimnuo glavom, a Mak Hju se zabrinuto pogladio rukom po bradi. — Nadam se da ne mislite ono što ja mislim da mislite!

Holidej je izdržao njegov pogled. — Nema drugog načina da se stvar privede kraju, Mak Hju.

— Izgubićete tu vašu ludu glavu, čoveče! Male su šanse da Lensing ili možda neko od njegovih ne poznaje Sandensa. Onog momenta kada utvrde da vi niste pravi Sandens, vi ste mrtav čovek.

— To je rizik na koji sam od početka računao — predložio je Holidej kratko. — Da, čim se vratimo nazad u Teksas, Džoni, ja ću poći u Bodi i srediću Lensingovu bandu — bacio je kratak pogled na Meninga. — A ti ćeš tu odigrati svoju ulogu. Mening.

— Ja! Kakvu sad ulogu?

— Ulogu koju samo ti možeš odigrati. Naći ćemo načina da Lensinga obavestimo o Sandensovom dolasku — upro je kažiorst Meningu u prsa. — Moraćeš da saraduješ sa nama, lupežu, pa ćeš možda na taj način zaraditi neku olakšavajuću okolnost.

Mening je progutao pljuvačku — Izgleda da nemam drugog izbora.

— Tačno, nemaš. Ne zaboravi da si ti naš zarobljenik. Ako pokušaš da pobegneš, dobićeš metak kao i svaki drugi uhapšenik.

Mening ga je sa nevericom pogledao. Zatim je dunuo kroz nos i usiljeno se nasmejavao. — Šalite se!

Osmeh mu je nestao sa lica kada je sreo hladan neprijateljski Holidejev pogled. Progutaio je vazduh shvativši da je Holidej ozbiljno mislio.

Približavajući se severnoj granici pustinje, primetili su dva oblaka prašine, po jedan sa svake strane, i po tome su znali da ih tamo čekaju vladini službenici. To je bio razlog što ih gonjoci do tada nisu stigli i što im za poslednja dva dana nisu bliže prišli.

Neade oko podne Meksikanci su rastojanje smanjili na otprilike puškomet, a za sledećih pola sata prišli su toliko blizu da su se jasno raspoznavali pojedinačni konjanici. Begunci su na zapadnoj strani izbrojali sedam gonilaca, a sa severoistoka devetoricu. Bili su to sve okoreli banditi, „bandidosi“, koje nije nimalo brinulo što će proiliti gringosu krv, pogotovo što su za to bili plaćeni.

Mening je jahao između Holideja i Mak Hju, lica sivog pod skramom prašine, očiju koje su izražavale krajnju zabrinutost. Na Holidejevom i rendžerovom licu nisu se otkrivala njihova osećanja, ali to nikako nije značilo da oni nisu zabrinuti. Bivali su i u mnogo gorim situacijama, ali to nije značilo da će iz ove u kojoj se nalaze biti jednostavno da se izvuku.

Nešto ulevo od njih i malo napred nalazila se plitka uvala u pustinji. Holidej ju je ugledao i čutke pokazao rukom na nju. Mak Hju je klimnuo glavom. Ako bi do uvale stigli pre manje bande Meksikanaca, onda bi se u trenutku napada gonjoci našli jasno ocrtani prema svetlom nebu. To bi značilo kratko zadržavanje, ali uz nešto sreće ne bi čak morali ni da sjašu i ako bi precizno pucali, moglo bi im uspeti da se za nekoliko minuta oslobode jedne grupe gonilaca.

Kada su skrenuli prema uvali, Mening je pomislio da su poludeli. — Tamo će nas sigurno uhvatiti! — zacmizdrio je.

— Neća ako se dugo ne zadržimo. I nemoj silaziti sa konja, bez obzira šta se bude desilo! — povikao je Holidej kroz zube. — Radi ono što ja i Džoni radimo, pa cemo se izvući. Ako napraviš neku glupost, bićeš prepušten sam sebi. Nemamo vremena da te izvlačimo iz sosa u koji zapadneš.

To je za Meninga bilo dovoljno. Poterao je konja sa namjerom da se drži što bliže Holideja i Mak Hju. Oni su u ovakvim stvarima imali mnogo više iskustva. Iako mu je njihov potez izgledao sulud, držaće se njih.

Manja banda Meksikanaca primetila je kuda su se uputili i pokušala je da ih odseče od njihovog cilja. A onda je njihov vođa pomislio isto što i Mening: neka gringos uđu u uvalu, a oni će ih tamo opkoliti i na miru lagano poskidati. Dao je znak svojim ljudima da puste trojku da ujaše u uvalu. Holidej i njegovi pratilci su to iskoristili, preskočili preko niskog prevoja i ujahali u plitki peščani krug. Skoro istog trenutka začuli su radosnu viknu Meksikanaca.

Čim su stigli do sredine uvale, Holidej i Mak Hju su zategli vodice, okrenuli konje i princeli „vinčesterke” ramenima. Do tog trenutka banda Meksikanaca stigla je do ivice uvale. Gonilci su bili iznenađeni kada su videli da je trojka zastala da pruži otpor i samo je njihov vođa shvatio zašto, ali je i njegova reakcija bila suviše spora. „Vinčesterke” su planule i on je bio skinut iz sedla zajedno sa još dvojicom njegovih ljudi pre nego što su ostali uzvratili paljbom i pokušali da okrenu konje i sklone se od ivice uvale. „Vinčesterke” su nastavile da bljuju ubistvenu paljbu u oblake prašine u kojima su konji bez iahača naletali na konjanike i obarali ih na zemlju. Oni koji su ustali da

pruže otpor pali su pogodeni i za manje od jednog minuta ivica uvale bila je čista. Šest tela ležalo je na ivici dolje, a sedmi je verovatno bio na drugoj strani van domašaja njihovog pogleda.

Holidej i Mak Hju su brzo napunili „vinčesterke” i tek što su poterali konje uz padinu, do uvale je stigla druga banda Meksikanaca. Puške su zapraštale i kuršumi su zafijukali oko glava begunaca.

Holidej je čuo divlju viknu i brzu glasnu komandu na španskom. Bacio je pogled preko ramena i ugledao bradatog lidera kako mahanjem ruku šalje svoje ljude oko uvale sa ciljem da im na drugoj strani preseku put za bekstvo. Holidej je odjednom zategao uzde i okrenuo konja, a Mak Hju je skoro istovremeno učinio isto. Samo je Mening nastavio još nekoliko metara, zbunjen izvedenim manevrom. Holidej i Mak Hju jahali su nazad putem kojim su došli. Bradati vođa bandidosu urlao je pozivajući svoje ljude da se vrate nazad, ali oni su jahali ispod ivice uvale i nisu videli povratak begunaca, a zaneti trkom, nisu čuli naredbe svoga vođe. Holidej je primeo „vinčesterku” ramenu i ispalio dva hica. Meksikanac kao da je istegao noge u uzengijama, a onda se uhvatio rukama za grudi i glavačke pao sa konja. Holidej je poterao svog konja punom brzinom i sustigao Mak Hju i Meninga, koji su već izbijali na vrh dolje. Sada je između njih i bande gonilaca bila cela dužina okruglaste dolje.

Kada su Meksikanci to shvatili, Holidej je već vodio Mak Hju i Meninga bezglavim trkom preko pustinje prema severozapadu, gde je skrivena od pogleda ležala udaljena reka Rio Grande.

Kapetan rendžera Voring čutke je saslušao priču Lile Lorens. Sedeli su u njegovoj kancelariji u Madridu, glavnom štabu rendžera za taj dio Teksasa. Madrid je normalno ležao dva dana iahanja od Amarila, ali je Hila Lorens to orastojanje prešla za manje od dan i po. Kada je jednom donela odluku, ona je tu odluku sprovela sa najvećom mogućom brzinom.

Kada je završila svoju priču, kapetan Voring se zavalio u naslon svoje stolice i izvadio jednu tanku cigarilos cigaretu iz džepa svoje uniforme. On je bio jedan od prvih oficira rendžera i kao stari ratni kapetan odgovarao je izgledom toj uniformi. Izvadivši cigaretu, zastao je i upitno pogledao Lilu.

— Dozvoljavate li, mis Lorens?

— Svakako, kapetane. Oprostićete mi moje nestrpljenje, ali jeste li u mogućnosti da mi pomognete? Moj ranč mi veoma mnogo znači.

Kapetan je zapalio cigaretu i odbio gust dim prijatnog mirisa. — Svakako da vam mnogo znači, sasvim razumem vaša osećanja. Ali, razumem takođe i razloge šerifa Lejsija.

Lila se ukočila i stisnula pesnice u krilu. Iz Voringovih reči naziralo je odbijanje.

Voring se namrštio. — Vidite, mis Lorens, po mom mišljenju sve je to nesrećan splet okolnosti. Lejsi je imao određena naređenja i on ih je savesno sproveo u delo. Na njegovom mestu možda bih i ja tako uradio.

Lila je osetila grč u želucu. Sve njene nade raspršile su se kao magla. Ali uprkos neprobojnim preprekama, ona nije htela da odustane. — Ako vi ne možete da mi pomognete, kapetane, ja ću otići u Ostin da se obratim lično guverneru. On mi mora pomoći.

Voring je otrešao pepeo cigarete

i osmehnuo se. — Čekajte malo, mis Lorens, mislim da ipak možemo nešto da pokušamo. Telegrafisaću Lejsiju da proverim činjenice, a onda ćemo se obratiti guverneru lično. U međuvremenu, vi se odmorite i ručajte; tamo preko imate pristojan restoran sa umerenim cenama. Navratite kasnije do mene.

Lila je ustala i izašla sa probuđenom nadom u srcu. Postupila je kako joj je rečeno iako su joj zalagaji zastajali u grlu. Minuti su prolazili tromo kao godine i kada je posle dva časa otvorila vrata Voringove kancelarije, zaćekla je kapetana zanišljenog u oblacima duvanskog dima. Rendžer ju je samo kratko pogledao i odmah spustio pogled, i pre nego što je progovorio, Lila je znala da joj neće reći ništa dobro.

— Žao mi je, mis Lorens — progovorio je Voring ne dižući glavu — ali izgleda da su događaji krenuli drugim tokom. Dobio sam telegram u kome se kaže da je banka jutros preuzela vaš ranč.

Lila je bez reči klonula u stolicu. Bio je to kraj njenih nadanja, kraj puta dugog dve godine. Sve što su ona i Morgan učinili otišlo je u vetar, čak je i njegova smrt bila uzaludna. Osećala se kao da joj ogroman teret pritiska ramena i trebalo joj je mnogo snage da ustane sa stolice. Suznih očiju zagledala se kroz prozor i progovorila glasom koji je i njoj samoj izgledao čudan i nepoznat.

— To znači da je sve završeno. Sav moj trud bio je uzaludan. Ipak, hvala vam na trudu, kapetane.

Rekavši to, okrenula se i korakom mesečara pošla ka vratima.

— Čekajte, mis Lorens — rekao je Voring ustajući. — Kuda ste pošli?

— Vraćam se u Amarilo... —

jedva je izustila i dodala. — Mada ne znam da li to ima nekog smisla.

JX

Meksikanci su ih čekali na reci. Holidej je računao da su pokrili približno pedeset milja granicne linije tamo gde su očekivali da će se begunci pojaviti. Na sreću, to je razvuklo Meksikance tako da ih nisu mogli nabasti u gomili.

Prelazak ostatka pustinje posle bekstva iz uvale bio je užas koji ni jedan od njih nije želeo da se ikada ponovi. Mada su nadmudrili gonioce, ovi nisu odustali. Nastavili su forsirano da ih gone, tako da su Holidej, Mak Hju i Mening morali da gone svoje umorne konje do kranje iscrpljenosti.

Za njima je još uvek bilo sedam Meksikanaca i kada su im prišli na puškomet, oni su počeli da pucaju. Mak Hju i Holidej su se okrenuli u sedlima i poslali na gonioce čitav plotun iz svojih „vinčesterki”. Oborili su četiri konja, a dvojica konjanika više se nisu digli. Treći je ustao teturajući se, sa rukom koja mu je mlitavo visila pored tela. Ostali su se raspršali levo i desno, sipajući iz daljine bujice psovki.

Goniodi više nisu imali brabrosti da nastave gonjenje. Počeli su da zaostaju a kada je sunce zašlo za obzorje u besnoj eksploziji plamenih boja koje su obojile ravnicu rumenim sjajem, goniodi su se najzad izgubili u tami pustinjske noći.

Idući na čelu, Holidej ih je vodio ka severu. Grla su im bila suva i natečena, tela dehidrirana, a čula obamrla od dugog paklenog jahania. Onda su naišli na neki nizak stenovit prevoj bladožute boje na jas-

noj mesečini i pošli lagano uz padinu. Mening se počeo žaliti na umor i Dok je prosiktao.

— Zaveži! Blizu smo reke!

Mening nije ništa odgovorio i nastavio je da se tetura iza Holideja. Vodeći konje između krupnih lomljenih stena i krzljivog rastinja, išli su ka vrhu nastojeći da se što tiše kreću jer se u mirnoj noći svaki šum daleko čuo. Malo zatim izbili su na vrh i kada su prešli prevoj, ugledali su pred sobom široku traku vode koja se svetlucala na mesečini. Mening je prigušeno kriknuo i pustivši svog konja, trapavo potrčao niz padinu pre nego što su Holidej i Mak Hju mogli da ga zadrže. Njegov konj je kratko njisnuo i pokasao za njima, a i ostali konji su se otrgla i zurnuli ka vodi.

— Grom i pakao! — precedio je Holidej kroz zube. — Svako na rastojanje od dvadeset milja znaće da smo ovde. Kad je već tako, Džoni, hajde da se i mi dobro pokvasimo.

Klizajući se po sitnom šljunku, sjurili su se niz padinu i bacili se u plitku vodu između konja koji su pohlepno gutali. Mening je ležao opružen i lica zagnjurenog u vodu, glasno pio krupnim gutljajima.

Tada se prvo tane zarilo u vodu pored Holideja i udarilo u rečno dno. Dok se trgao i počao da se dignu, ali je odmah ponovo plegao po plićaku jer mu je drugi kuršum probio šesir. Mak Hju je već bio odskočio nazad, a Mening se davio između gutljaja vode i paničnih povika. U međuvremenu, Holidej je primetio odakle puenji dolaze. Trojica su bili na drugoj strani reke, a trojica iza njih. Čuo je takođe i približavanje konjanika niz vodu i zaključio da to dolazi još Meksikanaca. Izvadiвши revolver, potrčao je nazad da dogradi vodice svog ko-

nja. Mening je stajao i kao polulud pogledom tražio svog konja. Mak Hju se vinuo u sedlo i opalio iz svog teškog „kolta“. neki covek je kriknuo, a drugi je pobegao u zaklon. Holidej je zgrabio Meninga za okovratnik i povukao ga iza sebe na svog konja, a zatim petama poterao umornu životinju preko reke. Na levoj strani video je grupu konjanika koji su se približavali. Ispalio je dva hica prema njima, a onda nanisario na Meksikanca koji je u ruci držao još zadimljenu pušku. „Kolt“ je planuo i Meksikanac je potonuo u srebrnastu vodu.

Sa druge strane približavala se druga grupa i Holidej je ispraznio revolver na njih proklinjući konja koji se sapleo. Nije znao da li se okliznuo na neki kamen u vodi ili je bio pogođen. Ispravio ga je trzajem uzde, a istovremeno je Mening pružio ruku pored njega i dograbio pušku iz futrole. Dok je Holidej punio ispražnjen revolver, „vinčesterka“ je planula i dok je video da je jedan gonilac pao pogođen. Do tog momenta i „kolt“ je bio napunjen i Holidej je opalio na bandidosa koji je naleteo kroz rilićak sa zamahnutom mačetom. Kuršum je pogodio napadača u lice i on se sklicao u vodu pored Dokove noge. I drugi Meksikanci su priskočili pucajući i vitlajući mačetama. U tom momentu koni pod njima je pao i Holidej i Mening našli su se u vodi. Mak Hju je zaurdao, ispalio salvu iz revolvera i kroz gomilu tela nagnao konja ka obali. U vodi do pojasa Holidej je vitlao revolverom i udarao pesnicama. Poslednji metak ispalio je u jednog Meksikanca i odsurnuo ga u stranu tražeći posledom Meninga. U tom momentu Mak Hju je ponovo poterao konja u gužvu, urlajući, udarajući nogama i pucajući iz revolvera. No, grupa koja je došla niz-

vodno umešala se u okršaj i Holidej je pomislio da je sa njima svršeno. A nalazili su se samo desetak metara od teksaške obale.

Ako nista drugo, bar će izginiti na teksaškom tlu.

Revolveri su grmeli, ljudi su vikali, proklinjali i psovali na španskom i engleskom. Konačno su revolveri umukli i jauk, stenjanje, niska konja i pljuštanje vode ispunili su noć. Nastao je haos bola, nasilja i smrti. Trojica Amerikanaca, uključujući i Meninga, borili su se životinjskom ubornošću, da ako se već ne mogu spasti, bar što skuplje prodaju poslednje trenutke života.

A onda je, nejasno, kroz buku okršaja, Holidej začuo prasak revolvera i covek sa kojim se rvao trzao se od udara kuršuma. Drugi napadač sa zamahnutom puškom u ruci pao je naurnak, kao oboren nalemom vetra. Neko je kriknuo i u trenutnoj tišini jasno je odjeknuo prasak pucnjeva. Meksikanci su nešto povikali i potrčeli nazad u vodu nastojeći, da se dočepaju meksičke obale.

Klečeći na kolenima, čisteći rukama lice i oči od prljave vode i peska. Holidej je jedva uspevao da ne padne. Ugledao je grupu konjanika na obali, koji su se približavali pucajući iz revolvera. Krvavog lica Mak Hju je treptao sa nevericom.

— Neka me vrag nosi! — izustio je krajem daha. — Patrola rendžera!

— Samo nebo ih je poslalo! — rekao je Holidej ne skrivajući radost i legao u pilićak u očekivanju da rendžeri stignu do njih.

*

Prvog dana svog dolaska Lensing je bacio grad Bodi na kolena. Pre svega sukobio se sa predstavnikom

zakona i izrešetao ga. Obračun je bio častan, ali svima je bilo jasno da je Lensing naterao šerifa da se maši revolvera. Šerifov zamenik bio je mlad čovek i sa njim je bilo lako. Lensing mu je postavio uslov: mogao je zadržati svoju značku i povremeno igrati ulogu čuvara reda koji u određeno vreme obilazi grad i pazi na red i mir, ali je u krajnjoj liniji morao da prihvata Lensingove naredbe. Izboru nije bilo. Šerifov zamenik je morao ili da prihvati uslove ili da padne mrtav, i prirodno, on je uslove prihvatio. Tako su Lensing i njegovi razbojnici preuzeli grad.

Dogon stoke je bio u toku i Lensingovi ljudi su izabrali nekolicinu kaubojja, koje su unakazili kao bogalje. Došlo je i do pucnjave, ali je srećom samo jedan čovek bio ubijen.

Građanima Bodija nije se dopadalo to što se događa, ali niko nije imao smelosti da to Lensingu kaže. Nekolicina rančera su se okupili i odlučili da angažuju grupu revolveraša, ali je Lensing to saznao i sa svojim ljudima ujahao u njihov logor i rasterao stada. To je gonice stada zaokupilo nekoliko sledećih dana.

Za to vreme Lensing je nesmetano vladao gradom i u tom momentu bio je na putu ka telegrafskom birou. Mislio je da je krajnje vreme da dobije neke vesti o Sandensu, koji je uskoro trebalo da stigne, mada je Lensing smatrao da Sandens neće biti ništa bolji organizator od njega samog.

U telegrafskom birou, jednoj košulji na kraju železničke stanice, Lensing je rukom dao znak svom pratiocu Luisu i dvojici drugih da ostanu napolju, a on sam ušao je unutra i uputio se ka stolu telegrafiste. Telegrafista je zaustio da

protestuje, ali kada je shvatio da je unutra ušao Lensing, zastao je upola otvorenih usta i spustivši se lagano na stolicu, klimnuo glavom i jezikom liznuo odjednom osušene usne.

— Dobar dan, mister Lensing.

— Ima li neki telegram za mene?

— promumlao je Lensing.

— Da, gospodine — rekao je telegrafista i počeo da prevrće po papirima na stolu. No odjednom se srušio sa stolice jer ga je Lensing pesnicom snažno lupio po glavi. Trepćući ošamućeno, ostao je da leži na podu, no zadržtao je od bola kada ga je vrh čizme pogodio u slabinu. Digao je ruku da se zaštiti, ali ga je Lensing zgrabio za prsa košulje i digavši ga na noge, svom snagom ga prodrmusao.

Zadavši mu još jedan udarac po ustima, Lensing se izdrao. — Tupavi kućkin sine. Rekao sam ti da mi odmah doneseš svaku poruku za mene!

— Nije bilo nikoga da me zameni, mister Lensing! — branio se telegrafista. — Ako bih ostavio mesto pored aparata, izgubio bih službu!

Lensing je opsovao i gurnuo telegrafistu na stolicu i lica ružnog od gneva, priprećio mu prstom. — Daj ovamo!

— Ima ih dva — promucio je telegrafista i očainički počeo prevrtati žute obrasce. Našao je jedan telegram i drhtavom rukom pružio ga Lensingu, a zatim počeo tražiti drugi.

Lensing je lagano čitao, mičući bezglasno usnama. Poruka je glasila: „Posao uspešno okončan. Sandens na putu za Bodi Brendon.”

Savio je papir i stavio ga u džep košulje, a onda prodrmusao telegrafistu za rame. — Gde je drugi?

— Ooovde, gospodine — promucio je jadnik i žurno pružio Len-

singu drugi obrazac. — Ne znam, možda će to vama biti jasno, ali...

— Zaveži — grmnuo je Lensing i ponovo počeo bezglasno mićati usnama. Digao je besno pogled sa papira i zamahao njime ispred telegrafistovog lica. — Je li to sve?

Telegrafista je progutao vazduh i uplašeno zaklimao glavom. Lensing ga je pogledao iskolašenim očima, izustio gadnu psovku, a onda se okrenuo na petama i energičnim korakom izašao iz barake. Telegrafista se sa olakšanjem opustio na stolici. Držeći u ruci drugi telegram, Lensing je pred barakom prešao pogledom po svojim ljudima.

— Je li sve u redu, gazda? — zapitao je Luis.

Lensing ga je neodređeno pogledao. — Brendon javlja da je Sandens na putu ovamo.

— Odlično! Sad možemo stvarno preći na posao!

Smrknutog lica, Lensing je pružio drugi obrazac telegrama. — Ali u ovom telegramu, koji mi šalje jedan prijatelj, piše da je Sandens ubijen i da je podnet zahtev za isplatu ucene. Zahtev je podnela neka ženturača koja ga je u Amarilu

isekla na fronce skraćenom dvocevkom.

Luis je nabrao čelo. — U Amarilu? Do vraga, kad je to bilo?

Lensing je pogledao telegram. — Pri tri nedelje.

— Sto mu gromova! — izustio je Luis. — A kada je onda poslat taj telegram?

— Juče — rekao je Lensing jedva izgovarajući reči.

Luis i ostala dvojica su se zgledali. — Ne shvatam šta to znači, gazda.

Lensing je stisnuo usne. — To je prosto. Čovek koji sebe naziva Sandens nije Sandens.

— Ko je onda, do đavola?

— To ćemo saznati — odgovorio je Lensing sekući očima. — Pre nego što ga ubijemo!

•

Pred Bodijem su se razdvojili i Holidej je u grad ušao sa severa, a Mak Hju sa zapada. Jašući lagano glavnom ulicom, Dok je namrgođenim očima sekao ljude koji su

DRAGI ČITAOCI

Od aprila 1937. godine pokrećemo novu vestern ediciju

„KOLT“

koja će izlaziti jednput mesečno.

Verujemo da će edicija KOLT pobuditi i zadržati vašu pažnju.

zurili u njega. Mrgodan pogled bio je deo njegove uloge.

U gradskoj štali dao je štalском momku uputstvo šta da radi sa njegovim konjem, a onda je izašao napolje pritegnuvši rukom pojas sa revolverom. Nije primetio kada je sa štalског tavana sišao čovek jačolike glave, koji je budno motrio. Luis je odgurnuo rukom štalског momka i nečujno izašao na zadnja vrata da bi kroz ograđeni prostor za stoku ušao u jednu sporadnu ulicu koja je vodila do ulice gde je Lensing iznad saluna „Zvezda“ imao svoju sobu.

— Je li stigao? — zapitao je Lensing zavaljen i opružen na stolici, sa cigaretom u jednoj i čašom viskija u drugoj ruci.

Luis je klimnuo glavom. — Došao je. I mogu ti reći da on sigurno nije Sandens. Čini mi se da sam tog čoveka pre nekoliko godina video u Dodžu. Samo onda je bio drukčije obučen, imao je na sebi fino gospodsko odelo i košulju sa kravatom. A sada nosi običnu prelijsku odeću.

Lensing se ispravio na stolici. — Opiši mi ga.

Luis je nabrao obrve kao čovek koji se trudi da postavljeni zadatak što bolje reši. — Visok je koščat i mišićav, širokih ramena. Lice dosta oštro i nekako strogo. Ima dugu tamnu kosu i sivoplave oči. Seče pogledom kao nožem. Nosi jedan revolver sa desne strane.

— Kako kažeš da je bio obučen kad si ga prvi put video?

— Ne znam baš tačno, ali izgledao je kao bankarski činovnik. Fini sako, kravata, šešir, sjajne čiste cipele. Kako da kažem... kao neki džentlmen iz Nju Orleansa.

Lensing je zamišljeno ćutao skoro ceo minut. — Znaš li ko bi to mogao da bude, Luise.

Ovaj je slegnuo ramenima. — Nemam pojma.

— Po tvom opisu to bi mogao da bude Dok Holidej, pustolov, tip brz na revolveru kao munja. Đavo na dve noge.

Luis je opsovao. — U svakom slučaju, taj tip je ostavio konja u štali; rekao da se zove Sandens.

— Što znači da ćemo imati ozbiljan posao — Lensing je ustao. — Idi nadi naše ljude. Svršićemo to još veceras.

Luis je klimnuo glavom i žurno izašao, a Lensing je izvadio svoj šestometak i proverio da li je pun.

Nešto niže u ulici Holidej je šetao dokonim korakom, na izgled nezainteresovan ni za šta posebno. Znao je da će se gradom brzo proneti glas o prisustvu nekog grubijana koji se zove Sandens. Taj glas će stići i do Lensinga, i ovaj će doći da ga potraži. Holidej je zastao da zavije cigaretu, što mu je u nekim trenucima izgledalo kao najteži deo njegove uloge. Naviknut na cigare, nije bio vešt u korišćenju duvankese i cigar papira, a pogotovo mu se nije svidao miris jeftinog duvana. Dok je pripaljivao, ugledao je da sa drugog kraja grada glavnom ulicom dolazi Mak Hju.

Holidej je pripalio cigaru i mašući rukom, ugasio palidrvce baš kad je Mak Hju naišao. Dvojica prijatelja su se na izgled slučajno pogledali, ali ni jedan od njih nije pokazao da se poznaju. Holidej je sa trotoara zakoračio na ulicu i uputio se ka salunu, ali je usporio hod kada je ugledao četvoricu ljudi koji

su se pojavili na trotoaru, sva četvorica sa nisko pripasanim revolverima i držanjem ljudi u mislima spremnih na zlo.

Sva četvorica su prišli do ivice trotoara, a onda zakoračili na ulicu i snažni voda grupe sa pakosnim sijajem u očima zakačio je palce ruku za opasac sa revolverom. Onog pored njega, čoveka sa jajolikom glavom, Holidej je odnekuda znao, ali nije mogao da se seti odakle. Druga dvojica, jedan ridokosi i drugi tanekosi, kratkih nogu, bili su tipičan šljam sa granice, koji je uvek tražio kavgu, bilo pesnicama bilo revolverima, ali uglavnom revolverima ukoliko je bilo dosta izgleda da se u toj borbi pobeđi. Kao na primer sada, kada su stajali četvorica protiv jednoga.

Holidej je zapazio da su se građani povukli sa glavne ulice, a da je izvestan broj ljudi žurno ušao u trgovinu, berbernice i na druga mesta samo da bi se uklonio sa brisanog prostora. Svi su jasno osećali predznake smrti: obračun je bio na pomolu.

Pustolov je usporio hod, ali je zastao tek na sredini ulice kada je voda četvorke, za koga je pretpostavio da je Lensing, digao ruku i dao mu znak da stane.

— Stani za trenutak, mister. Biće da si ti onaj koga zovu Sandens?

— To sam ja. Ti si Lensing?

— Da. Ja sam taj — pokretom ruke pokazao je prema ostalima. — Luis, Red i Sorti.

Holidej je klimnuo glavom, ali je u očima sakrio sračunatu opreznost. Zapazio je da su se sva četvorica bašagi slučajno rasporedili u strelce i zauzeli najpogodnija mesta da ga uhvate u unakrsnu vatru.

— Izgleda da ćemo izvesno vreme biti ortaci — rekao je Holidej mirno. — Jesi li dobio Brendonovo telegram?

Lensing je klimnuo glavom. — Jesam. Sve je prošlo fino dole u zemlji Manana, je li?

— Da. Ali ne dovoljno brzo za moj ukus. Meni se više sviđa severno od granice. Mnogo severnije.

— U isto vreme kad i Brendonov, dobio sam još jedan telegram — dodao je Lensing i Holidej se neprimetno trgao od njegovog tona. — Da, od jednog mog prijatelja. Moglo bi se reći da on radi za rendžere — začuťao je i prodorno se zagledao u nepomičnog Holideja, bezizraznog lica. — On kaže da je pre tri nedelje neka Lorensova ubila iz dvocevke čoveka koji se zvao Sandens. Šta kažeš na to?

Holidej je slegnuo ramenima. — Znam samo da to nisam bio ja. Mora biti da je to bio neki drugi čovek, koji se koristio imenom Sandens.

— Ili si možda ti taj koji koristi Sandensovo ime... Holideje!

Holidej se trgao i ta instinktivna reakcija skoro da ga je koštala života. Još dok je izgovarao Holidejevo ime, Lensing se mašio revolvera, a i drugi su potegli svoje revolvare. Holidej se bacio na stranu i mašio se rukom „kolta“. Lensingov „kolt“ je grmnuo i tane ga je okrnulo po levoj slabini. Znao je da metak nije pogodio „kost“, ali ga je udar taneća upola okrenuo i ostavio revolveraše skoro iza njega. Ugrizao je usnu i savladavši bol, opalio kroz oblak prašine dignut kuršumima na Luisa, koji je prilazio pucajući iz oba revolvare. Luis

se trgao i Holidej je ispalio i drugi metak na njega, jer je pokušao da ponovo nanišani revolverima. Luis se zgrčeno skliokao na gonilju i Holidej se instinktivno otkotrljao dok su kuršumi dizali prašinu i komadiće zemlje oko njegovog lica. Kroz maglu prašine ugledao je Lensinga i pritisnuo okidač. Revolver je poskočio u njegovoj ruci i Lensing je pao, ali nije ispustio revolver, već je grčeci se pokušao da se pridigne i ponovo nanišani. Holidejev „kolt“ je grmnuo i Lensing je odbačen nauznak ispustio revolver i svom težinom pao u prašinu.

Skoro zaslepljen prašinom, Dok za momenat nije video Reda i Sorta, a onda je ovog drugog ugledao na zemlji upola raznetog lica. U tome je na njega opalio Red i kuršum ga je skoro opekao po obrazu. Dok se okrenuo i u magnovenju opalio, ali je promašio. Bio je to poslednji hitac i znao je da neće stići da ponovo napuni revolver pre nego što ga Red dokraji. Shvativši da je Holidej bespomoćan, ovaj je potrčao ka njemu i stisnutih vilica, besno otkrivenih zuba, nanišanio Holideju u glavu.

Odjednom je iza Holideja grmnuo strahovit pucanj i Redovo telo je kao iskidana gomila odeće i mesa odbačeno nazad nekoliko metara, gde je kao bezoblična jeziva masa palo na zemlju. Holidej se okrenuo i ugledao Mak Hjuu, koji je već stavljao nov metak u cev svog „kolta“ sređivača.

— To je bio poslednji — rekao je Mak Hju. — Jeste li ozbiljno ranjeni.

— Ne, metak je samo zarezao meso — odmahnuo je glavom i pogledao po ulici gde su se ljudi počeli okupljati. — Ali, bilo je vrlo blizu.

Mak Hju je vratio revolver u futrolu. — Treba da potražimo pomoć lekara.

— To je lako. A posle toga imamo pravo na nekoliko časica. Čovek se retko po drugi put rađa.

*

Polu časa kasnije kroz vrata saluna ušla je mlada crvenokosa devojka, odevena u prašnjavu jaknu i uske zategnute pantalone koje su isticale svaki deo njenih dugih nogu. Njen ulazak izazvao je potpun muk ne samo zbog toga što je ulaskom u salun prekršila pravila pristojnog ponašanja već i zbog izuzetnog izgleda. Iako na prvi pogled privlačno, njeno lice odavalo je gorčinu i odlučnost koja je pre dolikovala ogrubelom planinskom lovcu nego mladoj ženi. No ona nije obratila pažnju na zaprepašćene i donekle liutite poglede gostiju, i posle kratkog osvrta po odaji uputila se ka stolu za kojim su sedeli Mak Hju i Holidej. Došavši do njih, obratila se Holideju.

— Vi ste onaj čovek koji se izdavao za Sandensa?

— Da — rekao je Dok prikrivajući iznenađenje i posle kratke pauze upitao. — Šta mogu da učinim za vas, mis...

— Lorens... Lila Lorens. Ne

znam da li nešto možete da učinite za mene, ali bar morate pokušati jer ste moj dužnik. Zbog vas sam izgubila svoj ranč.

Dva dana kasnije u banku u Amarilu ušao je visok crnomaniast čovek, odeven u fino odelo koje mu je skladno ležalo na ramenima i prsima. Došavši do pulta, prošao je pored službenika zbunjenog pogledom njegovih čeličnoplavih očiju i uputi se pravo ka sobi na kojoj je pisalo „Direktor“. Ušao je bez kucanja i seo na fotelju pored širokog pisaoćeg stola za kojim je sedeo Fejns.

— Gospodine... — započeo je Fejns ljutitim glasom, ali ga je Holidej prekinuo.

— Gospodine, Fejnse, ja sam čovek koji sedi pred vama zahvaljujući žrtvi mis Lile Lorens... bliže rečeno, ja sam igrao ulogu izvesnog Sandensa i sačuvao sam glavu zahvaljujući njenom ćutanju. To vas sigurno navodi na zaključak da sam njen veliki dužnik.

Fejns ga je gledao sumanutim pogledom i nemo micao usnama pokušavajući da progovori.

— Zbog tog ćutanja Lila Lorens je izgubila svoj ranč — nastavio je Dok. — To je razlog moje posete. Biću vam zahvalan ako mi predate taniju ranča i potvrdu da je izmirila svoje dugovanje prema banci.

Fejns je s mukom prevalio preko usana nekoliko nerazumljivih reči, a onda progovorio. — Šta! Ka-

ko to mislite? Ne može to tako! Izbacicu vas napolje! Pozvaću šerifa!

— Nikoga vi nećete izbaciti niti pozvati — rekao je Dok Holidej leđeno i zmijski otrovnim pogledom presekao Fejnse. Laganim pokretom izvukao je revolver i metalno zapinjanje oroza sledilo je Fejnse. — Uradicete to što tražim ili ću vam prosvirati lobanju. Odavno žudim da ucmekam takvu pacovsku niušku.

Upola podignut sa fotelje, Fejns je drhtao kao prut od straha. Kao i svi svirepi ljudi, i on je bio krajnja kukavica. Ali, nije se predavao. — Ako me ubijete, visićete! — rekao je.

— Posle velelepnoeg pogreba koji pripada tako uglednom građaninu kao što ste vi, sasvim će vam biti svejedno koliko dugo ću ja još živeti — rekao je Dok cinično. — Piši, gade! — ciknuo je i digao cev revolvera prema Fejnsovom čelu.

Fejns se izbuljenim očima zagledao u crnu cev revolvera i lice mu se orosilo znojem. Bez reči se spustio u fotelju i iz fijke izvadio tapiju, a zatim na belom formularu ispisao i potpisao potvrdu o plaćenom zajmu. Holidej je bez reči uzeo papire i stavio ih u džep. Vrativši revolver u futrolu, ustao je i pošao vratima, ali je kod vrata zastao i preko ramena dobacio. — Novac ćete dobiti kada mis Lorens naplati ucenu.

Rekavši to, izašao je ostavljajući Fejnse da blene za njim.

U malom restoranu na drugoj strani ulice predao je Lili Lorens dokumente i nazdravio njenom novom početku. Na njeno pitanje kako je uspeo da ih pribavi, odgovorio je kratko.

— Prijateljskim ubeđivanjem, mis Lorens. Prijateljskim ubeđivanjem.

Lila Lorens ga je zahvalno pogledala. — Sada sam ja vaš dužnik, mister Holideje.

— Znam, mis Lorens, ali sa naplatom tog duga malo ću pričekati

— osmehnuo se i dodao. — Nadam se da vam otplata neće biti previše teška.

K R A J

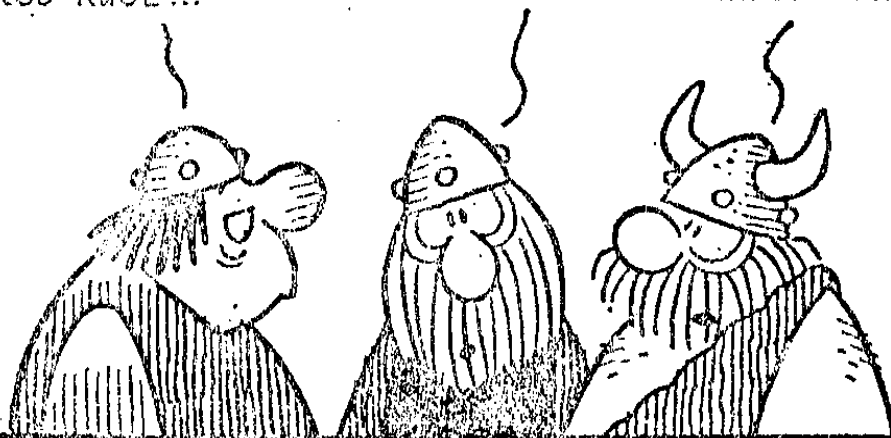
HOGAR STRAŠNI

by
DICK BROWNE

BAŠ JE DIVNO
OPET BITI
KOD KUĆE...

DA, DAAA...
BAŠ DIVNO...

AHA. NAJZAD
MALO MIRA...

EJ, PSEST, MOMCI JESTELI
ČULI DA SE NESTO ŠUSKA
O RATU?

ŠTA?!? RAT?!? GDE?!?
KADA?!?

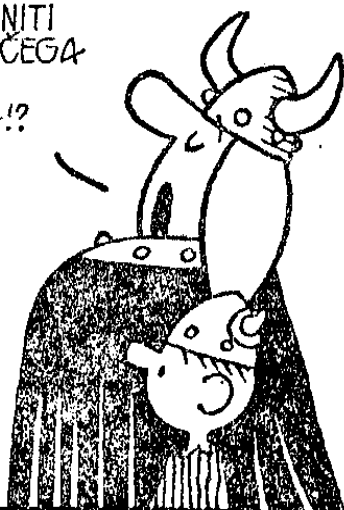
© King Features Syndicate, Inc., 1973.
World rights reserved.

DICK
BROWNE
8-30

HOGAR STRAŠNI

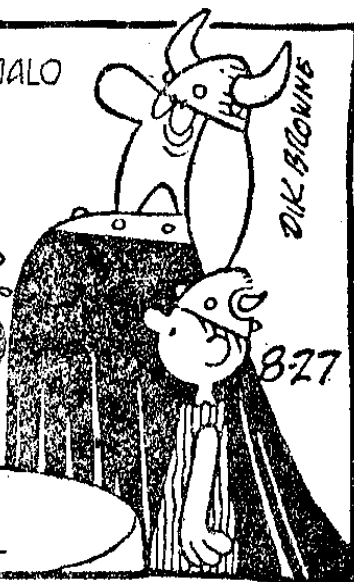
by
DICK BROWNE

HOĆEŠ LI OBJASNITI
TVOM SINU ZBOG ČEGA
MORA DA OPERE
RUKE PRE JELA!?

DA BI MU BOLJE PRIJALO
TVOJE KUVANJE?

© King Features Syndicate, Inc., 1973.
World rights reserved.

DICK BROWNE

827

ZA VAŠ ODMOR I ZABAVU

WESTERN ROMANI

SVAKOG 3. U MESECU
VAJAT ERP

SVAKOG 16. U MESECU
ŠEJN

SVAKOG 7. U MESECU
DOK HOLIDEJ

